

วารสารแสงธรรมปริทัศน์

วารสาร ราย 4 เดือน ปีที่ 43 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2019/2562

เจ้าของ	วิทยาลัยแสงธรรม	
คณะที่ปรึกษา	อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ คณบดีคณะศาสนศาสตร์	
	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ	
	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยค้นคว้าศาสนาและวัฒนธรรม	
คณะผู้ทรงคุณวุฒิ	หมวดกฎหมายพระศาสนจักร	บาทหลวง ผศ.ดร.ไผ่ยม มณีราช
	หมวดกระแสเรียก	บาทหลวงอดิศักดิ์ พรงาม
	หมวดคำสอน	มุขนายกวีระ อภรณ์รัตน์ บาทหลวง ผศ.ดร.วัชศิลป์ กฤษเจริญ
	หมวดจริยธรรม	บาทหลวง ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, M.I.
	หมวดชีวิตด้านจิตใจ	บาทหลวง ผศ.สมชัย พิทยาพงศ์พร บาทหลวงเจริญ ว่องประชาบุญกุล
	หมวดประวัติศาสตร์พระศาสนจักร	บาทหลวงธีรพล กอบวิทยากุล บาทหลวง ดร.สุรัชย์ ชุ่มศรีพันธุ์
	หมวดปรัชญา	บาทหลวง ดร.อภัสสิน สุทธิโย ปีโตโย, S.J.
		บาทหลวง ดร.วิรัชศักดิ์ วนาโรจน์สุวิชัย
	หมวดพระคัมภีร์	มุขนายก ดร.เลื้อชัย ธาตุวิสัย
		บาทหลวง ผศ.ศักดิ์ไฉยม คมกฤส บาทหลวงสมเกียรติ ตรีนิกร
	หมวดพระสังฆกรรม	บาทหลวงวิรัช นารินทร์ชัช บาทหลวงชาย ชันทะโฮม, C.Ss.R.
		บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไก่ส, S.D.B.
	หมวดพิธีกรรม	บาทหลวงเคลาดิโอ เบร์ตูลอร์, O.M.I.
		บาทหลวงอนุสรณ์ แก้วขจร บาทหลวงเชษฐา ไชยเดช
	หมวดศาสนสัมพันธ์และคริสตสัมพันธ์	มุขนายกชูศักดิ์ สิริสุทธิ

บรรณาธิการบริหาร	บาทหลวงเจริญ ว่องประชาบุญกุล
บรรณาธิการสร้างสรรค์	อาจารย์ไพโรจน์ ฤทธิรัตน์
กองบรรณาธิการ	อาจารย์สุจิตตรา จันทร์ลอย นางสาวสุกานดา วงศ์เพ็ญ นางสาวพิมพ์ฤทัย วิชัยธรรมคุณ
จัดพิมพ์โดย	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ทางวิชาการในด้านเทววิทยาและปรัชญา 2. เพื่อเป็นสื่อกลางความรู้ และความสัมพันธ์อันดีทางด้านศาสนา
กำหนดออก	ปีละ 3 ฉบับ ประจำเดือนมกราคม-เมษายน, พฤษภาคม-สิงหาคม และกันยายน-ธันวาคม
ค่าบำรุงสมาชิก	สมาชิกรายปี ปีละ 300 บาท (จำนวน 3 ฉบับ/ปี) จำหน่ายปลีก ราคาฉบับละ 120 บาท สำหรับสมาชิกรายปี สามารถส่งเงินค่าบำรุงสมาชิกเป็นเงินสดหรือโอนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเทสโก้ โลตัส สามพราน นครปฐม ชื่อบัญชี นายอภิสิทธิ์ กฤษเจริญ เลขที่บัญชี 403-613134-4 โดยกรุณาส่งสำเนาใบนำเข้าบัญชี (Pay-in-Slip) พร้อมระบุ ชื่อ-ชื่อสกุลและหมายเลขสมาชิก (ถ้ามี) มาทางโทรสาร หรือ โทร.แจ้งการนำเงินเข้าบัญชีมาที่ ฝ่ายจัดทำวารสารแสงธรรมปริทัศน์ โทร. 0-2429-0100 ต่อ 624 โทรสาร 0-2429-0819

๙๙

สวัสดีครับ ท่านผู้อ่านที่รักทุกท่าน

หากท่านเป็นผู้ที่ติดตามวารสารของเราเป็นประจำ ท่านคงรู้สึกแปลกใจที่วารสารฉบับนี้ออกล่าช้ากว่ากำหนด ทางกองบรรณาธิการกราบขออภัยและขอภัยในความล่าช้าที่เกิดขึ้นจากความขัดข้องบางประการ จนส่งผลให้วารสารเล่มนี้มาถึงมือของท่านผู้อ่านล่าช้ากว่ากำหนดการที่ควรจะเป็น พร้อมทั้งขอรับรองว่าทางเราจะพยายามดำเนินการอย่างเต็มที่ เพื่อให้ความล่าช้าแบบนี้เกิดขึ้นอีกในอนาคต

สำหรับวารสารฉบับนี้ ขอเชิญชวนท่านให้เหลียวมองโลกของเราที่กำลังเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนชีวิตของมนุษย์บนโลกใบนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้ อยู่เฉพาะในโลกที่เป็นจริง แต่ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของโลกเสมือนจริง โลกไซเบอร์ที่ช่วยให้โลก ที่กว้างใหญ่กลายมาเป็นโลกที่ใครๆ ก็ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งกลับมาทบทวน ตนเองถึงผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเรา ซึ่งอาจจะมีทั้งด้านดีและไม่ดี ที่ส่งผลต่อชีวิต สังคมและโลกของเรา

เพราะถ้าเราใช้สื่ออย่างเข้าใจและเท่าทันสิ่งที่เกิดขึ้นในใจ ผมเชื่อว่าสื่อสังคมออนไลน์จะกลายเป็นพระพรที่พระเจ้ามอบให้เรา মানুষในการสื่อสาร แบ่งปัน และกระชับความสัมพันธ์ของเรามาให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น สังคมโลก สังคมแห่งความรักความเข้าใจจึงจะไม่ไกลเกินเอื้อม

บรรณาธิการสร้างสรรค์

ข่าวประชาสัมพันธ์... ขอเชิญชวนส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ลงในวารสารแสงธรรมปริทัศน์

ฉบับต่อไปเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2562 ในหัวข้อ “350 ปี มิสซังสยาม”

ส่งต้นฉบับได้ที่ E-mail: pi_santo@yahoo.com หรือ E-mail: sukanda.1984@gmail.com

ภายในวันที่ 1 สิงหาคม 2562 และขอขอบคุณล่วงหน้าสำหรับทุกบทความที่ส่งมาร่วมแบ่งปัน

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารแสงธรรมปริทัศน์ ขอสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย
ในกรณีที่ต้องการบทความไปเผยแพร่ กรุณาแจ้งขออนุญาตอย่างเป็นทางการ

Content

ปีที่ 43 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2019/2562 Saengtham Journal

4 เทววิทยาเรื่องการสื่อสาร โดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต
บาทหลวง ผศ.ดร.พรังซิส ไก้ส์, S.D.B

15 ปรัชญาสื่อสังคมออนไลน์
ศ.กীরติ บุญเจือ, ราชบัณฑิต

28 นักสื่อมวลชน คริสตชนต้นแบบ
บทสัมภาษณ์โดยกองบรรณาธิการ

36 อยู่อย่างไรในสังคมออนไลน์
ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

46 พระสงฆ์กับการใช้สื่อใหม่เพื่อการอภิบาล
ตามทัศนะของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16
เรียบเรียงโดย: พิมพ์ฤทัย วิชัยธรรมคุณ

57 คนสองโลก
พีรพัฒน์ ถวิลรัตน์

(หมวดพระสังฆธรรม)

เทววิทยาเรื่องการสื่อสารโดยใช้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

บาทหลวง ผศ.ดร.ฟรังซิส ไก้ส์, S.D.B.

ปัจจุบันนี้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลกับงานทุกสาขาอาชีพ รวมทั้งงานสื่อสารมวลชนด้วย จนกระทั่งเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของเรา เมื่อไม่นานมานี้ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเชื่อมโยงกับภาพผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค ซึ่งเรียกร้องความรู้ละเอียดอ่อนเฉพาะด้าน แต่ปัจจุบันเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสถานที่ซึ่งเราเข้าไปใช้บ่อยๆ เพื่อติดต่อกับเพื่อนที่อยู่ห่างไกล อ่านข่าว ซื้อหนังสือ จองตั๋วเดินทาง หรือแบ่งปันความสนใจและความคิดเห็นกับผู้อื่น การสื่อสารโดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันถือว่าเป็นการสื่อสารไร้พรมแดน มีการเข้าถึงกลุ่ม

เป้าหมายจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็วและใช้ต้นทุนต่ำ แม้เรากำลังเคลื่อนที่ที่สามารถทำได้ โดยใช้สิ่งที่เรายังเรียกว่าโทรศัพท์มือถือ แต่โดยแท้จริงแล้ว มือถือที่ว่่านี้ เป็นมากกว่าโทรศัพท์ คือเป็นคอมพิวเตอร์แบบพกพา

1. เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอยู่แค่ปลายนิ้วมือ

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่ของประสบการณ์ที่กำลังเพิ่มความสำคัญมากยิ่งขึ้นในชีวิตประจำวันอยู่เสมอ จึงไม่เป็นเพียง “สถานที่” เจาะจงที่เราเข้าไปท่องอินเทอร์เน็ตในบางเวลาเพื่อดำเนินชีวิตออนไลน์ แล้วจะออกจากอินเทอร์เน็ตเพื่อดำเนินชีวิตออฟไลน์

เท่านั้น แต่เป็นบริบทใหม่ของการดำเนินชีวิต เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่ทุกคนใช้ได้ ง่าย และเริ่มส่งผลกระทบต่อความสามารถ ในการใช้ชีวิตและความคิด เราได้รับอิทธิพลจาก อินเทอร์เน็ตเพื่อรับรู้ตนเอง ผู้อื่น โลกรอบตัว เรา และโลกที่จะรู้จักในอนาคต

โดยแท้จริงแล้ว มนุษย์ย่อมแสวงหา ความเข้าใจสิ่งที่เป็นความจริงผ่านทางเทคโนโลยี อยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น การถ่ายภาพและการทำ ภาพยนตร์ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการแสดงสิ่งของ และเหตุการณ์ เครื่องบินทำให้เราเข้าใจโลก ต่างจากที่เคยรู้จักเมื่อใช้รถที่มีล้อ สิ่งตีพิมพ์ ทำให้เราเข้าใจวัฒนธรรมอีกรูปแบบหนึ่ง และอื่นๆ อีกมากมาย

ดังนั้น “เทคโนโลยี” จึงไม่เป็นสิ่งใหม่ เท่านั้น ไม่เป็นวิถีชีวิตที่ใช้ภาพลวงตาของการ ครอบงำเหนือพลังแห่งธรรมชาติเพื่อชีวิตมี ความสุข และยังไม่เป็นเพียงผลของความ ปรารถนาอำนาจและการครอบครองธรรมชาติ สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรง อธิบายในพระสมณสาส์น “ความรักในความ จริง” (Caritas in Veritate) ว่า “เทคโนโลยี คือความเป็นความจริงที่ล้าลึกของมนุษย์ที่เชื่อม โยงกับความเป็นตัวของตนเองและเสรีภาพของ มนุษย์ ในเทคโนโลยีเราแสดงให้เห็นและยืนยัน ถึงความเป็นเลิศของจิตเหนือวัตถุ” (ข้อ 69) ในเวลาเดียวกัน เทคโนโลยียังเปิดเผยความ มุ่งมั่นของมนุษย์และความโน้มถ่วงภายในใจ ของเขา

แน่นอน การเริ่มต้นของเครือข่าย อินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการปฏิรูปสังคม อย่างไร ก็ตาม เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีรากฐานในอดีต คือยังคงรักษารูปแบบเดิมของการถ่ายทอด ความรู้และชีวิตโดยรวม ระลึกถึงอดีตอย่าง ชื่นชม ทำให้ความปรารถนาและค่านิยมดั้งเดิม เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์มีรูปร่างแบบใหม่ เมื่อเรา คิดถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เราไม่ควร จินตนาการถึงโอกาสในอนาคตเท่านั้น แต่ยัง ควรคำนึงถึงความปรารถนาและความหวังที่ มนุษย์เคยมีอยู่เสมอและเคยพยายามที่จะ ตอบสนอง คือการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ การสื่อสารและความรู้ ตั้งแต่แรกเริ่ม เราเห็นว่า พระศาสนจักรตั้งอยู่บนเสาหลักพื้นฐานสองเสา คือการประกาศข่าวดีของพระคริสตเจ้า และ ความสนิทสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ

จึงเกิดคำถามขึ้นมาทันทีว่า ถ้าการ ปฏิรูประบบดิจิทัลในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงวิถี การดำเนินชีวิตและวิถีคิด ก็จะต้องเกี่ยวข้องกับ ความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่งมิใช่หรือ ถ้าเครือ ข่ายอินเทอร์เน็ตเข้าไปในกระบวนการอบรม เอกลักษณ์ของแต่ละคนและความสัมพันธ์กับ ผู้อื่น แล้วจะไม่มีผลกระทบต่อเอกลักษณ์ ทางศาสนาและทางชีวิตจิตของมนุษย์ในสมัย ของเรา และในความสำนึกของพระศาสนจักร มิใช่หรือ สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงชี้หนทางอย่างชัดเจนและเด็ดขาดใน สารสำหรับวันสื่อสารมวลชนครั้งที่ 45 และในการ ปราศรัยที่ประชุมสามัญของสมณสภาสื่อสาร

สังคม พระองค์ทรงตั้งคำถามว่า “ความคิดของระบบดิจิทัลทำลายความเชื่อและเทววิทยาอย่างไร มีคำถามและการเรียกร้องอะไรบ้าง”

2. เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในแง่ “สภาพแวดล้อม”

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่เป็นเพียง “เครื่องมือสื่อสาร” ที่จะใช้หรือไม่ใช้ก็ได้ แต่เป็น “สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม” ซึ่งกำหนดรูปแบบของความคิด ช่วยกำหนดวิธีเฉพาะตัวในการกระตุ้นสติปัญญาและการกระชับความสัมพันธ์ รวมทั้งวิธีการดำเนินชีวิตในโลกและการจัดระเบียบของโลก ในแง่นี้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่ใช่อุปกรณ์ใหม่ของการประกาศข่าวดีเท่านั้น แต่เหนือสิ่งอื่นใดเป็นบริบทที่เราต้องแสดงออกถึงความเชื่อไม่เพียงเพราะต้องการให้ความเชื่อเป็นที่รู้จัก แต่เพราะความสมานฉันท์ของคริสตศาสนากับชีวิตมนุษย์ พระศาสนจักรจึงไม่ได้รับการทำลายให้ “ใช้” เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้อง ดังที่คนทั่วไปมักจะคิด แต่ได้รับการทำลายให้ “ดำเนินชีวิต” อย่างถูกต้องในยุคเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นความจริงที่มีแนวโน้มให้มีความโปร่งใสและบูรณาการกับชีวิตมากขึ้น นี่คือการท้าทายที่แท้จริง การเรียนรู้ที่จะเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง มีความสัมพันธ์แบบธรรมชาติ อย่างมีศีลธรรมและแม้ชีวิตจิตคือการดำเนินชีวิตโดยมีอินเทอร์เน็ตเป็นสภาพแวดล้อมสภาพหนึ่งของชีวิต

ดังนั้น เป็นที่ประจักษ์แล้วว่า เครือข่ายอินเทอร์เน็ตพร้อมกับการริเริ่มใหม่ๆ ที่มีรากเหง้าโบราณของอินเทอร์เน็ต ตั้งคำถามหลายข้อแก่พระศาสนจักรในด้านการศึกษาและการอภิบาลสัตบุรุษ อย่างไรก็ตาม มีประเด็นบางประการที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจความเชื่อและพระศาสนจักร

3. การค้นหาพระเจ้าเปลี่ยนแปลงอย่างไร

คำถามแรกเกี่ยวข้องกับมานุษยวิทยา ปัจจุบัน “การท่องอินเทอร์เน็ต” เป็นวิถีธรรมดาสําหรับการค้นหาความรู้ ทุกวันนี้ เมื่อเราต้องการข้อมูล เราใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตบ่อยขึ้นเรื่อยๆ เพื่อจะได้รับคำตอบจากเครื่องมือค้นหา (search engine) เช่น Google Bing และอื่นๆ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตดูเหมือนจะเป็นสถานที่ที่เราพบคำตอบ แต่คำตอบดังกล่าวคลุมเครือ คำตอบมักจะเป็นลิงก์จำนวนหนึ่งซึ่งเชื่อมโยงกับข้อความ รูปภาพและวิดีโอ การค้นคว้าแต่ละครั้งอาจจะเรียกร้องการสำรวจเนื้อหาที่แตกต่างและสลับซับซ้อน ซึ่งสร้างความรู้สึกว่าได้ค้นคว้าอย่างสมบูรณ์แล้ว เราพบความเชื่อในพื้นที่ทางมานุษยวิทยานี้ซึ่งเราเรียกว่าเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างไร

ถ้าเราพิมพ์คำว่า God (พระเจ้า) หรือคำว่า religion (ศาสนา) หรือคำว่า spirituality (ชีวิตจิต) ในเครื่องมือค้นหา เราจะได้รับรายการลิงก์หลายล้านหน้า ทุกวันนี้มนุษย์ที่แสวงหาพระเจ๋าก็ค้นหาโดยท่องอินเทอร์เน็ต ผลตามมามีอะไร อาจทำให้เราเข้าใจผิดว่า

สิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือศาสนาอยู่เพียงแค่การคลิกเมาส์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถบรรจุทุกอย่าง จึงอาจเปรียบเทียบกับห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ของศาสนา เราจึงอาจคิดผิดว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ “พร้อมใช้งาน” สำหรับ “ผู้บริโภค” เมื่อเขาต้องการ

ในเรื่องมือคันหา พระวรสารหรือข่าวดี ของพระเยซูเจ้าจึงปรากฏเป็นเพียงข่าวหนึ่งในจำนวนข่าวมากมาย แต่ในปี 2002 พระคาร์ดินัล รัตซิงเกอร์ (Ratzinger) ยืนยันว่า “พระวรสารไม่เป็นเหมือนข้อมูลอื่นๆ แต่เป็น กุญแจ เป็นข่าวสารแตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากข้อมูลมากมายที่ครอบงำเราอยู่ทุกวัน ถ้าพระวรสารดูเหมือนเป็นเพียงข่าวหนึ่งในข่าว จำนวนมากมาย ก็อาจถูกลบทิ้งเพราะเห็นแก่ ข่าวสารอื่นๆ ที่สำคัญกว่า แล้วการสื่อสารที่เรา เรียกว่าพระวรสารจะต้องเป็นอย่างไรเพื่อจะ ทำให้เราเข้าใจว่า เป็นข้อมูลที่แตกต่างจากข่าว อื่นอย่างสิ้นเชิง เพราะเกี่ยวข้องกับชีวิต”

ความท้าทายที่อยู่ต่อหน้าเรานี้เป็นเรื่อง จริงจัง เพราะบ่งบอกถึงการแบ่งเขตแดน ระหว่างความเชื่อในแง่ที่เป็น “สินค้า” ซึ่ง ผู้ขายต้องการเชิญชวนให้ซื้อ กับความเชื่อในแง่ที่เป็นกิจการของสติปัญญามนุษย์ ซึ่งเมื่อ ได้รับพระพรพรทานจากพระเจ้า ย่อมเห็นด้วย กับการเปิดเผยของพระองค์ด้วยใจอิสระ ดังนั้น ปัจจุบันจึงจำเป็นที่จะต้องยอมรับว่า มีความ เป็นจริงบางอย่างที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของเครื่อง มือค้นหาอยู่เสมอ และเป็นไปไม่ได้ที่ google จะถ่ายทอดความเชื่อ

4. ผู้มีความเชื่อในยุคเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ในอดีต มนุษย์ถูกดึงดูดให้มีศาสนาอย่าง มั่นคงในฐานะศาสนาเป็นแหล่งที่มาของความ หมายพื้นฐานชีวิตของตน เช่นเดียวกับเข็มทิศ ที่ถูกดึงดูดอย่างรุนแรงไปยังทิศทางเจาะจงทาง เดียวอย่างเป็นธรรมชาติ นั่นคือทิศเหนือ ถ้าเข็มทิศไม่ชี้ไปทางทิศเหนือก็เพราะชำรุด ไม่ใช่เพราะไม่มีทิศเหนือ ต่อมา โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง หลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง มนุษย์ เริ่มใช้เรดาร์เพื่อระบุระยะทาง ความสูง รวมถึง ทิศทางของวัตถุ ไม่ว่าวัตถุนั้นอยู่นิ่งหรือ เคลื่อนที่ เรดาร์สามารถค้นหาเป้าหมายที่ตั้งไว้ ฉันทใด มนุษย์ก็เริ่มที่จะค้นหาความหมายของ ชีวิตและของพระเจ้าจากเครื่องหมายที่รับรู้ได้ และได้ยินเสียงของพระองค์ฉันทนั้น มนุษย์ “ผู้ฟังพระวาจา” (คาร์ล ราเนอร์) ตั้งคำถามว่า “พระเจ้าข้า พระองค์ทรงอยู่ที่ใด” และเช่น เดียวกับเรดาร์ เขาแสวงหาข่าวสารลึกซึ้งที่ ตนต้องการ

ในปัจจุบัน การเปรียบเทียบบังกล่าว ยังมีความหมายบ้าง แต่ภาพเด่นชัดของมนุษย์ คือ บุคคลที่รู้สึกว่กำลังหลงทาง ถ้าโทรศัพท์ มือถือไม่มีสัญญาณหรืออุปกรณ์เทคโนโลยี ไม่ว่า คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน ไม่สามารถเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตระบบ ไร้สายได้ ในอดีต เรดาร์ต้องการหาสัญญาณ แต่ปัจจุบัน มนุษย์ต้องการหาช่องทางเพื่อเข้า ถึงข้อมูลที่สามารถส่งผ่านได้มากกว่าเพียงการ แสวงหาสัญญาณ มนุษย์ปัจจุบันพยายาม แสวงหาความเป็นไปได้ที่จะรับสัญญาณโดยไม่ จำเป็นต้องค้นหา

มนุษย์จึงเปลี่ยนแปลงจากการใช้เข็มทิศ และเรดาร์มาเป็นผู้ถอดรหัส คือระบบที่ตั้งคำถามและตีความหมายคำตอบที่จะกลับมาหา โดยไม่ต้องเอาใจใส่แสวงหา เราดำเนินชีวิตโดยถูกข่าวสารโจมตีเหมือนโดนลูกระเบิด เราต้องรับข้อมูลมากเกินไปที่เรียกกันว่า information overload ปัญหาปัจจุบันไม่ใช่การค้นหาข้อมูล แต่เป็นการตีความหมายโดยคำนึงถึงคำตอบมากมายที่ได้รับ ข้อมูลนั้นอาจซ่อนอยู่ทั่วไปในโลกที่ให้คำตอบสำหรับคำถามที่ยังไม่ได้ตั้งอย่างชัดเจน คำถามเรื่องศาสนากำลังเป็นการเปรียบเทียบระหว่างคำตอบที่น่าเชื่อถือและมีความหมายเชิงอรรถัย คำตอบมาก่อน และจากคำตอบเหล่านั้นมนุษย์ได้รับเรียกให้ยอมรับคำถามพื้นฐานของตน

สิ่งที่คริสตชนต้องรู้พื้นฐานคือ ความคิดอ่านหรือความสามารถในการตัดสินใจ คำตอบเป็นพื้นที่ซึ่งคำถามจะโผล่ขึ้นมา เป็นหน้าที่ของมนุษย์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักบวชที่จะต้องรู้จักแยกแยะคำถามแท้จริงทางศาสนาออกจากคำตอบต่างๆ ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง นี่เป็นงานที่ซับซ้อนซึ่งเรียกร้องการเตรียมพร้อมอย่างดีและใจที่ละเอียดอ่อนต่อชีวิตจิต

5. สายเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือกึ่งกันของเถาเถา

คำถามที่สองซึ่งพระศาสนจักรปัจจุบันต้องคำนึงถึงเกี่ยวข้องกับเทววิทยาเรื่องพระศาสนจักร ปัจจุบันเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสถานที่สำหรับเครือข่ายและชุมชนต่างๆ

มากยิ่งขึ้น เราสามารถจินตนาการชีวิตของพระศาสนจักรเป็นเครือข่ายได้หรือไม่ พระศาสนจักรที่เป็นเครือข่ายหมายถึงชุมชนที่ไม่ขึ้นอยู่กับเขตพื้นที่ และไม่อ้างอิงถึงชีวิตที่แท้จริง เช่น คริสตจักรต่างๆ ที่นักเทศน์สร้างขึ้นโดยประกาศข่าวดีของพระคริสตเจ้าในรายการโทรทัศน์ เขาส่งเสริมการปฏิบัติศาสนาย่างปัจเจกบุคคล ซึ่งเน้นจุดมุ่งหมายของชีวิตส่วนตัวมากเกินไป ภายในสังคมบริโภคนิยม ระบบทุนนิยม เว็บไซต์เกี่ยวกับชีวิตจิตได้รับความสำเร็จไม่ใช่โดยบังเอิญ เพราะเผยแผ่วิถีชีวิตอิสระที่ไม่ต้องแสดงออกเป็นหมู่คณะหรือในพิธีกรรม แต่มีแนวโน้มที่จะรวบรวมค่านิยมทั้งหมดทางศาสนาเพียงในมโนธรรมส่วนบุคคลและมักมีแรงบันดาลใจในลัทธิยุคใหม่ (New Age)

โดยแท้จริงแล้ว เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มที่จะเป็นอีกโลกหนึ่ง ซึ่งขนานและแตกต่างจากความเป็นจริงของทุกวัน เป็นโลกของการติดต่อสัมพันธ์โดยตรง มิติทั้งสองนี้คือการออนไลน์และการออฟไลน์ จะต้องประสานกันอย่างกลมกลืนและบูรณาการเข้าด้วยกันให้มากที่สุดในชีวิตที่มีความสัมพันธ์อย่างเต็มเปี่ยมและแท้จริง พระศาสนจักรเองจะเป็นที่เข้าใจมากยิ่งขึ้นในแง่ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อยู่เสมอ ดังนั้น ทศกศัตร์นี้จึงชวนเราให้ตั้งคำถามเกี่ยวกับความคิดและรูปแบบของพระศาสนจักรที่เข้าใจได้ในการเป็นชุมชนและในการพัฒนา พระธรรมบัญญัติเรื่องพระศาสนจักรของสภาสังคายนาว่าติกันที่ 2 “Lumen gen-

tium” สอนว่า “เราใช้ภาพต่างๆ เพื่อเข้าใจธรรมชาติภายในของพระศาสนจักร” (ข้อ 6) ในอดีต นอกจากภาพที่คัดมาจากพระคัมภีร์ นักเทววิทยายังใช้ภาพอื่นๆ เพื่อหมายถึงพระศาสนจักร เช่น คำเปรียบเทียบที่เกี่ยวข้องกับเรือและการเดินทะเล ภาพบางภาพอาจเป็นรูปแบบของพระศาสนจักรอีกด้วย ปัจจุบันจึงจำเป็นต้องตั้งคำถามที่ว่า เครือข่ายเป็นรูปแบบที่ช่วยให้เข้าใจพระศาสนจักรได้หรือไม่

Dwight J. Friesen ศาสตราจารย์สอนเทววิทยาด้านการปฏิบัติที่มหาวิทยาลัย Mars Hill ในเมืองซีแอตเทิล จินตนาการภาพ “พระอาณาจักรของพระเจ้า” ในแง่ความสัมพันธ์กับพระองค์ กับมนุษย์ด้วยกัน และกับสิ่งสร้างทั้งหลาย ประมวลการสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกใช้ความคิดนี้ เมื่อยืนยันว่า พระศาสนจักรเป็นเครื่องหมายและ “เครื่องมือของการคืนดีและของความสัมพันธ์ของมนุษยชาติทั้งครบกับพระเจ้า และของการเป็นหนึ่งเดียวกันของมนุษยชาติ” (ข้อ 152) ความคิดของฟรีเซนแสดงออกถึงวิสัยทัศน์ของพระศาสนจักรที่เรียกกันว่า “พระศาสนจักรที่เกิดขึ้น” (emerging church) คือ การเคลื่อนไหวกว้างใหญ่ ซับซ้อนและลึกลับในแวดวงบางนิกายโปรเตสแตนต์ ซึ่งมุ่งมั่นที่จะสร้างความเชื่อคริสตชนในบริบทใหม่หลังยุคคริสตศาสนา ผลตามมาก็คือพระศาสนจักรที่ “เป็นองค์ประกอบ เชื่อมโยงต่อกัน กระจายอำนาจ สร้างจากด้านล่าง ยืดหยุ่นและกำลังพัฒนาอยู่เสมอ”

อย่างไรก็ตาม ดูเหมือนว่าในภาพเช่นนี้ ธรรมชาติและพระธรรมล้ำลึกของพระศาสนจักรเจือจางเป็นเพียง “พื้นที่เชื่อมต่อ” เป็นจุดศูนย์กลางของการเชื่อมต่อซึ่งคำจูน “อำนาจเชื่อมต่อ” ที่มีจุดมุ่งหมายในการเชื่อมโยงบุคคลเข้าด้วยกัน ความคิดของพระศาสนจักรที่ออกมาจากวิสัยทัศน์นี้คือพระศาสนจักรที่เป็นเครือข่ายซึ่งคิดและเข้าใจโครงสร้างของพระศาสนจักรท้องถิ่นแบบใหม่ จุดประสงค์หลักของพระศาสนจักรคงเป็นการสร้างและการพัฒนาบรรยากาศที่เชื่อมต่อกัน ซึ่งประชาชนจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มในพระนามของพระคริสตเจ้าได้ง่าย

ดังนั้น พระศาสนจักรในวิสัยทัศน์นี้คงมีโครงสร้างคำจูนการรวมเป็นกลุ่มๆ ของประชากร พระศาสนจักรไม่เป็นสถานที่อ้างอิง ไม่เป็นสัญญาณไฟที่ส่องสว่างในตัว แต่เป็นโครงสร้างที่คำจูนการเติบโตของพระอาณาจักรพระเจ้า ในมุมมองนี้ ผู้อภิบาล หัวหน้าทางศาสนา พระสังฆราช พระสันตะปาปา หรือบุคคลอื่นไม่ถูกกีดกัน แต่เข้าใจบุคคลเหล่านี้ในฐานะมีหน้าที่รักษาการเชื่อมต่อในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิสัยทัศน์นี้ชวนให้คิดถึงชุมชนคริสตชนที่มีคุณลักษณะเฉพาะของชุมชนเสมือนจริง ที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ในแง่นี้ พระศาสนจักรมีความเด่นชัดในการเป็นพยานและเป็นธรรมทูต แต่มีความเสี่ยงในการเข้าใจพระศาสนจักรในฐานะที่เป็น “พระกายทิพย์ของพระคริสตเจ้า” เพราะดูเหมือนว่าจะเจือจางเป็นแท่นรองรับการเชื่อมโยงต่างๆ

แน่นอน ความสัมพันธ์ของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำงานได้ ก็ต่อเมื่อลิงก์ต่างๆ เชื่อมโยงอยู่เสมอ ถ้าลิงก์ใดหรือความเชื่อมโยงใดขาดข้อง ข้อมูลจะไม่ผ่านและความสัมพันธ์จะเป็นไปไม่ได้ ภาพของเถาองุ่นที่มีน้ำเลี้ยงเดียวกันในเครือข่ายของกิ่งก้านก็ไม่ห่างไกลจากภาพของอินเทอร์เน็ตเช่นนี้

ประเด็นที่มุมมองของคาทอลิกต้องชัดเจนอยู่เสมอคือ พระศาสนจักรไม่เป็นเพียงเครือข่ายขนาดใหญ่ของความสัมพันธ์ภายในและภายนอก แต่ต้องมีหลักเกณฑ์และพื้นฐานภายนอกอยู่เสมอ พระศาสนจักรซึ่งเป็นการเรียกมนุษย์ให้มารวมเป็นหนึ่งเดียวกับพระกายทิพย์ของพระคริสตเจ้า จึงอธิบายไม่ได้โดยใช้เพียงรูปแบบการรวมกลุ่มทางสังคมวิทยา พระศาสนจักรเป็น “ประชากรที่พระเจ้าทรงเรียกมาชุมนุมกัน จากทุกเขตแดนแผ่นดิน เพื่อจัดตั้งชุมชนของผู้ที่อาศัยความเชื่อและศีลล้างบาป กลายเป็นบุตรของพระเจ้า เป็นสมาชิกของพระคริสตเจ้าและเป็นพระวิหารของพระจิตเจ้า” (ข้อ 147) การเป็นสมาชิกของพระศาสนจักรมาจากพื้นฐานภายนอกนี้ เพราะอาศัยพระจิตเจ้าเป็นพระคริสตเจ้าผู้ทรงรวบรวมผู้มีความเชื่อกับพระองค์ อย่างแน่นแฟ้น เป็นพระองค์เองผู้ทรงรวมพระศาสนจักรให้เป็นหนึ่งเดียวกับพระองค์ด้วยพันธสัญญา นิรันดร์ และทรงบันดาลให้พระศาสนจักรเป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ (เทียบ อพ 5:26)

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอาจเข้าใจได้ว่าเป็นเหมือนข้อความยิ่งใหญ่อ้างอิงตนเองใน

ลักษณะแนวนอน ไม่มีรากและกิ่งก้าน จึงเป็นรูปแบบโครงสร้างที่ปิดในตัวเอง ความสัมพันธ์ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตขึ้นอยู่กับเครื่องมือสื่อสารที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ความสัมพันธ์ในพระศาสนจักรเป็นของประทานจากพระจิตเจ้าอย่างสิ้นเชิง การสื่อสารในพระศาสนจักรมีของประทานนี้เป็นทั้งพื้นฐานและต้นกำเนิด ธรรมชาติแท้จริงของพระศาสนจักรมีพื้นฐานใน “ของประทาน” นี้

6. พระพรชทานหมายถึง “ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เท่าเทียมกัน” หรือ “การอยู่เฉพาะพระพักตร์พระเจ้า”

เป็นที่เข้าใจกันดีว่า ประเด็นสำคัญของการไตร่ตรองของเราเกี่ยวข้องกับความคิดเรื่อง “ของประทาน” และพื้นฐานภายนอกสำหรับพระศาสนจักรเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นสิ่งที่ไม่สมบูรณ์อยู่เสมอ คือการเปิดเผยของพระเจ้าเป็นของประทานที่ไม่ใช่ผลงานจากการไตร่ตรองของมนุษย์ และกิจกรรมของพระศาสนจักรมีของประทานนี้เป็นทั้งพื้นฐานและต้นกำเนิดของตนอง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันความคิดเกี่ยวกับของประทานนี้กำลังเปลี่ยนแปลงไป

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสถานที่สำหรับของประทาน ความคิดเกี่ยวกับระบบการแชร์ไฟล์ (file sharing) ซอฟต์แวร์ที่สามารถนำไปใช้ แก๊ซ ดัดแปลง พัฒนา โดยไม่ต้องเสียค่าลิขสิทธิ์แต่อย่างใด (free software) ซอฟต์แวร์ที่เปิดเผยต่อสาธารณชน (open

source) องค์กรสนับสนุนการใช้เนื้อหาโดยไม่แสวงหากำไร (creative commons) การผลิตสินค้าที่หือของตนโดยไม่จำเป็นต้องเสียเงินจ้าง (user generated content) การบริการที่เชื่อมโยงคนหลายคนเข้าไว้ด้วยกันผ่านอินเทอร์เน็ต (social network) ขวนให้คิดถึงสิ่งที่เป็นของประทาน โดยไม่คำนึงถึงค่าตอบแทน แต่ถ้าพิจารณาอย่างละเอียดจะเห็นว่าความคิดเหล่านี้ไม่เกี่ยวข้องกับของประทาน แต่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนโดยอิสระซึ่งเป็นไปได้และมีความหมายสำคัญ เพราะเรียกร้องการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน มีผลประโยชน์สำหรับทุกฝ่าย และมีความคิดด้านเศรษฐกิจอยู่เบื้องหลังที่ชวนให้คำนึงถึงการตลาด

โดยแท้จริงแล้ว เครือข่ายอินเทอร์เน็ตดูเหมือนมีความคิดเกี่ยวกับของประทานเชื่อมโยงกับสิ่งที่เรียกกันว่า freebie “สิ่งที่ได้มาโดยไม่ต้องจ่ายเงิน” มุมมองคือผู้ต้องการสิ่งของนั้น อาจถามว่า “ราคาเท่าใด” และคำตอบคือ “เอาไปได้เลย” จึงเป็นสิ่งที่เราอาจนำมาใช้โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน ไม่ใช่เป็นสิ่งที่เรารับเพราะเขาแจกฟรี ในแง่นี้ พระพรชทานของพระเจ้าจึงไม่เป็น “สิ่งที่ได้มาโดยไม่ต้องจ่ายเงิน” (freebie) เพราะพระคริสต์เจ้าทรงจ่ายราคาแพงแทนเรา และพระองค์ประทานพระพรชทานผ่านทางศีลศักดิ์สิทธิ์

พระพรชทานสร้าง “ความสัมพันธ์” แบบหน้าต่อหน้าคือ “มนุษย์เฉพาะพระพักตร์พระเจ้า” ซึ่งเป็นเรื่องปกติเกี่ยวกับของ

ประทาน ต่างจากวิธีคิดแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้เท่าเทียมกัน คือปมต่อปมในเครือข่าย ซึ่งเป็นวิธีคิดแบบการแลกเปลี่ยน ไม่ใช่แบบความสัมพันธ์ (communion) ใบหน้าหรือพระพักตร์ไม่เป็นเพียงปมในเครือข่าย นี่คือน้ำที่เฉพาะของคริสตชนที่ใช้เครือข่าย อินเทอร์เน็ต คือต้องพยายามพัฒนาเครือข่ายจากสถานที่ของ “การเชื่อมต่อ” ไปยังสถานที่ของ “ความสัมพันธ์” อันตรายในสมัยนี้ก็คือไม่รู้จักแยกแยะ 2 คำนี้ การเชื่อมต่อไม่เพียงพอเพื่อให้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสถานที่สำหรับการแบ่งปันแบบมนุษยการทำงานร่วมกันเพื่อเกิดการแบ่งปันเช่นนี้เป็นงานเฉพาะของคริสตชน ในทางกลับกัน ถ้า “จิตใจมนุษย์ปรารถนาโลกที่ปกครองด้วยความรัก และเป็นสถานที่ที่มนุษย์แบ่งปันของประทานซึ่งกันและกัน” ดังที่สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงเขียนไว้แล้วเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจะได้เป็นสภาพแวดล้อมพิเศษที่ความปรารถนาลึกซึ้งมนุษย์จะปรากฏอย่างเป็นรูปธรรม

7. อำนาจการส่งรังสีหรืออำนาจการเป็นพยาน

การไตร่ตรองดังกล่าวข้างต้นนี้ชวนเราให้คิดถึงปัญหาอำนาจในพระศาสนจักรโดยทั่วไป เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีพื้นฐานอยู่บนลิงก์ คือการเชื่อมโยงในเครือข่ายแบบแนวนอน ไม่ใช่แบบลำดับชั้น แต่พระศาสนจักรเป็นคณะแบบเพราะได้รับข่าวสารเป็นของ

ประทาน ซึ่งเจาะมิติแบบแนวนอน ยิ่งกว่านั้นเมื่อมิติแนวนอนถูกเจาะแล้ว ก็ดำเนินชีวิตด้วยการเป็นพยานที่มีอำนาจ คือธรรมประเพณีและอำนาจการสอนของพระศาสนจักร คำเหล่านี้ดูเหมือนขัดแย้งกับตรรกะของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งในผลล่าสุดแสดงว่าอาจถูกครอบงำจากผู้รู้จักจัดการความคิดเห็นของประชาชน ผู้มีอำนาจในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่สูญหายไป แต่มีอันตรายที่จะเป็นอำนาจลึกกลับยิ่งขึ้น ผู้เชี่ยวชาญกำลังสร้างเครื่องมือค้นหาอื่น ๆ ที่มีคุณภาพมากกว่าความนิยมชมชอบของประชาชน แต่พระศาสนจักรควรแสดงอำนาจในบริบทแนวนอนโดยวิธีการเป็นพยานถึงความจริงระหว่างบุคคลต่อบุคคล

การบริการที่เชื่อมโยงคนหลายคนเข้าไว้ด้วยกันผ่านอินเทอร์เน็ตช่วยให้เข้าใจมากกว่าแต่ก่อนว่า เนื้อหาที่แบ่งปันนั้นผูกพันแน่นแฟ้นกับบุคคลที่เราแบ่งปัน โดยแท้จริงแล้ว ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่มีข้อมูลใดที่เป็นกลาง มนุษย์มีส่วนร่วมโดยตรงกับสิ่งที่เขาสื่อสาร แต่ละคนถูกเรียกให้รับผิดชอบความรู้ของตน ในแง่นี้คริสตชนที่ใช้อินเทอร์เน็ตได้รับเรียกให้ใช้ชีวิตที่มีความมุ่งมั่นอย่างแท้จริง ซึ่งขึ้นกับความสามารถของตนในการสื่อสาร สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16 ทรงเขียนในสารสำหรับวันสื่อมวลชนครั้งที่ 45 ว่า “เมื่อบุคคลแลกเปลี่ยนข้อมูล เขากำลังแบ่งปันตนเอง โลกทัศน์ ความหวัง อุดมการณ์ของตน” เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนร่วมในการ

สร้างเครือข่ายการเชื่อมต่อกัน จึงดูเหมือนว่าช่วยกระชับมิตรภาพและความรู้ โดยมนุษย์เป็นพยานถึงสิ่งที่เป็นพื้นฐานความเป็นอยู่ของตน

พระศาสนจักรจึงเชิญชวนคริสตชนทุกคนให้เป็นพยานเช่นนี้ โดยใช้เทคโนโลยีของภาษาการสื่อสาร การประกาศข่าวดีของพระคริสตเจ้าโดยไม่ผ่านการแบ่งปันชีวิตประจำวันของตน ก็จะเป็นเพียงคำพูด เป็นข้อความแสดงออกในรหัสที่อาจจะเข้าใจได้ด้วยสติปัญญาแต่ไม่ใช่ด้วยหัวใจ เราถ่ายทอดความเชื่อโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้วยการพบปะเป็นการส่วนตัวและในความสัมพันธ์ที่แท้จริง

พระศาสนจักรในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่ได้รับเรียกให้เป็นเพียงผู้ส่งเนื้อหาเท่านั้น แต่เหนือสิ่งอื่นใดเป็น “ประจักษ์พยาน” ในบริบทของความสัมพันธ์ที่กว้างขวาง ประกอบด้วยผู้มีความเชื่อของศาสนาต่างๆ ผู้ไม่มีความเชื่อและบุคคลทุกวัฒนธรรม ปัจจุบัน อานาจอยู่กับผู้เป็นพยานที่ไม่แยกข้อความออกจากความสัมพันธ์ “เสมือนจริง” ที่สามารถสร้างขึ้นมาได้

8. เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นอะไรในความคิดทางเทววิทยา

เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำทลายความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อของคริสตชนอย่างแท้จริง วัฒนธรรมดิจิทัลเรียกร้องมนุษย์ให้เปิดใจกว้างรับความรู้และความสัมพันธ์ต่างๆ เราได้พิจารณาปัญหาบางประการที่วัฒนธรรม

นี้ตั้งคำถามแก่ชีวิตแห่งความเชื่อและพระศาสนจักร

สุดท้ายนี้ เราควรพิจารณาความเชื่อในแสงสว่างของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เทววิทยาหมายถึงความเชื่อที่แสวงหาความเข้าใจในบริบทวัฒนธรรมของตน เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในยุคของเรามีอิทธิพลเหนือความเข้าใจสิ่งต่างๆ และเหนือวิถีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร และวิถีดำเนินชีวิตของเรา

ภาพที่แสดงบทบาทของคริสตศาสนาที่มีต่อวัฒนธรรมดิจิทัลคือภาพ “คนแต่งต้นมะเดื่อเทศ” ที่บันทึกในหนังสือของประกาศกอาโมส (7:14) ดังที่นักบุญบาซิลใช้อธิบายพระคาร์ดินัลรัตซิงเกอร์เคยใช้ภาพนี้เพื่อสอนว่า คริสตศาสนาเป็นเหมือนการแต่งต้นมะเดื่อเทศ ซึ่งเป็นต้นไม้ที่ให้ผลผลิตไร้รสชาติ ถ้าไม่ได้ตัดผล สำหรับนักบุญบาซิลผลมะเดื่อเทศหมายถึงวัฒนธรรมในสมัยของตน พระวาจาของพระเจ้าเปรียบเทียบกับการตัดผลเพื่อวัฒนธรรมจะบรรลุความเจริญ การตัดนั้นเรียกร้องความเฉลียวฉลาด เพราะต้องทำอย่างดีและในเวลาที่ถูกต้อง วัฒนธรรมดิจิทัลมีผลมากมายที่จะต้องตัด และคริสตชนได้รับเรียกให้ทำหน้าที่เป็นคนกลางระหว่างพระวาจาของพระเจ้ากับวัฒนธรรมดิจิทัล หน้าที่นี้เป็นงานที่ยากลำบากแต่จำเป็นต้องทำ เราจึงต้องเริ่มคิดเกี่ยวกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบเทววิทยา และสร้างเทววิทยาตามแนวความคิดของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

พระคัมภีร์คาทอลิก ฉบับสมบูรณ์. (2557). กรุงเทพฯ: คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์.
ประมวลคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก (Compendium Catechism of the Catholic Church).
(2550). กรุงเทพฯ: ศูนย์คริสตศาสนธรรม อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ.

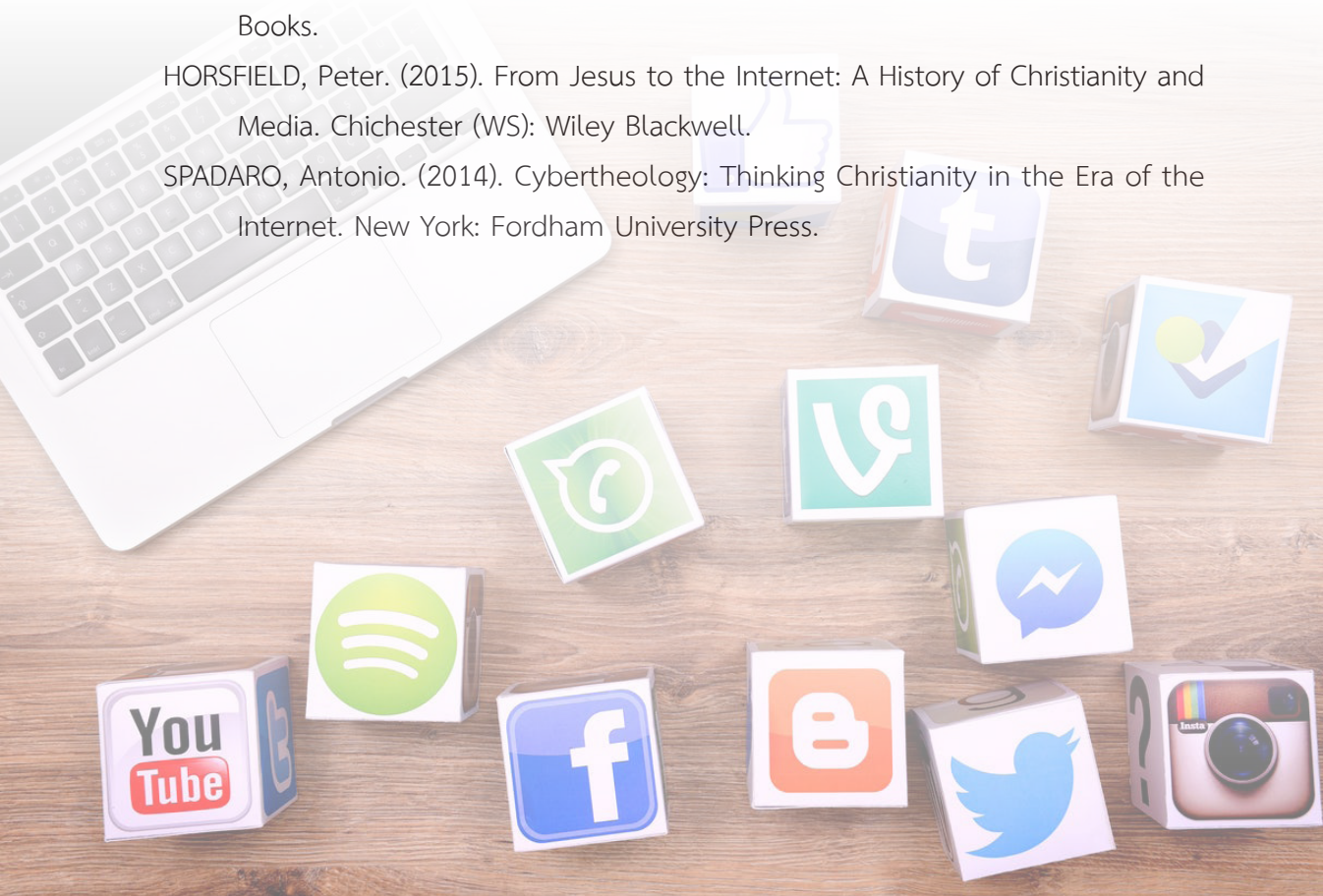
BENNETT, Jana Marguerite. (2012). Aquinas on the Web? Doing Theology in an Internet Age. New York: Bloomsbury.

BREWIN, Kester. (2007). Sign of Emergence. A vision for Church That Is Organic, Networked, Decentralized, Bottom-Up, Communal, Flexible, Always Evolving. Grand Rapids (MI): Baker Books.

FRIESEN, Dwight J. (2009). Thy Kingdom Connected. What the Church Can Learn from Facebook, the Internet, and Other Networks. Grand Rapids (MI): Baker Books.

HORSFIELD, Peter. (2015). From Jesus to the Internet: A History of Christianity and Media. Chichester (WS): Wiley Blackwell.

SPADARO, Antonio. (2014). Cybertheology: Thinking Christianity in the Era of the Internet. New York: Fordham University Press.

(หมวดปรัชญา)

ปรัชญาสื่อสังคมออนไลน์

ศ.กীরติ บุญเจือ, ราชบัณฑิต

อารัมภบท

เป็นเนื้อหาของอภิปรัชญา คือ เป็นความเป็นจริงที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นในลักษณะของเทคนิคและศิลปะ

ในแง่ของเทคนิคเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อความสะดวกในการสื่อเนื้อหาจากปัญหาหนึ่งสู่อีกปัญหาอื่น เรียกว่าการสื่อสาร

เนื้อหาที่สื่อนั้นมีทั้งอารมณ์ ความเข้าใจ และเหตุผล ในส่วนของเนื้อหาอยู่ในข่าย

วิจารณ์ญาณของอภิปรัชญา ในส่วนของลำดับขั้นตอนสื่อสารอยู่ในข่ายวิจารณ์ญาณของตรรกวิทยา ในส่วนของการประเมินค่าความจริงของเนื้อหาที่สื่ออยู่ในข่ายวิจารณ์ญาณของญาณวิทยาหรือญาณปรัชญา มีความพยายามสื่อให้สะดวกที่สุดและสัมฤทธิ์ผลที่สุดเรียกว่าเทคนิคการสื่อสารอยู่ในข่ายวิจารณ์ญาณของเทคโนโลยี และมีความพยายามให้สุนทรียที่สุดเรียกว่าศิลปะการสื่อสารอยู่ในข่ายวิจารณ์ญาณ

ศาสตราจารย์และราชบัณฑิต, อดีต สนช., อดีตหัวหน้าภาควิชาปรัชญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อดีตคณบดีคณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น, ประธานโครงการปรัชญาเอกปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมปรัชญาของราชบัณฑิตยสถาน, บรรณาธิการจัดทำสารานุกรมวิสามานยนามศาสนาสาขาลงของราชบัณฑิตยสถาน ออกอากาศวิทยุศึกษาเรื่องราชปรัชญาเพื่อความสุขของมหาประชาชนชาวสยาม วันจันทร์เวลา 9.10 น. สัปดาห์แรกของทุกเดือน FM92, AM1161, www.moeradiothai.net กรรมการตำแหน่งวิชาการของวิทยาลัยแสงธรรม, ม.คริสเตียน, ม.มิชชั่น ประธานกิตติมศักดิ์องค์การศาสนาเพื่อสันติภาพแห่งเอเชีย, สอบถามเรื่องปรัชญา โทร.08 6045 5299.

ของปรัชญาศิลปะ และถ้าจะตัดสินกันด้วย
มาตรการคุณค่าความดีและความสูงส่งก็อยู่ใน
ข่ายของจริยศาสตร์หรือปรัชญาจริยะ

เพื่อมิให้เผื่อและเลื่อนลอยจนเกินไป
จึงขอจำกัดการพิจารณาครั้งนี้เฉพาะด้าน
อภิปรัชญาเท่านั้น คือ ความเป็นจริงของเนื้อหา
ที่พึงใช้ในสื่อออนไลน์ (social media) ใน
ปัจจุบันสำหรับชาวคาทอลิกแห่งมิสซังสยาม
สามร้อยห้าสิบปี ดังเพลงประจำศตวรรษ

มิสซังสยาม สามร้อยห้าสิบปี
จากดินแดนที่ มิสซังนารีเพียงผ่าน
กลายเป็นดินแดน มุ่งผดุงหลักปักฐาน
ตราบนั่นเนานาน หว่านธรรมบนแผ่นดินทอง

เทียบกับนโยบายเรื่อง social media
ของพระศาสนจักรสากล ตามการวิเคราะห์ของ
ราฟาแอล (2019): ติดตามพระเจ้า, หน้า 405-
29 ที่แบ่งเนื้อหาสี่องค์ออกเป็น 4 โมเดล
ตามการตีความคำสั่งของพระเยซูเจ้าว่า “จงไป
สอนนานาชาติ” (มัทธิว 28: 19)

ค.ศ.30 ใช้ Model 1: “Extra Ecclesiam
nulla salus. = นอกพระศาสนจักรคาทอลิก
ไม่มีความรอดของวิญญาณ” (ราฟาแอล, หน้า
405)

ค.ศ.1555 “Cujus regio, hujus religio
= รัฐใดศาสนานั้น” ข้อตกลงแห่ง Augsburg
มีผลใช้เฉพาะในยุโรประหว่างรัฐคาทอลิกกับ
รัฐโปรเตสแตนต์ (ราฟาแอล, หน้า 406) นอก
นั้นยังใช้ Model 1

ค.ศ.1965 สังคายนาวาติกันที่ 2
ประกาศ Model 3 “พระศาสนจักรไม่ปิดทั้ง
สิ่งใดที่จริงและศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาอื่น” (ราฟา-
แอล หน้า 414) และพระสมณลิขิตเตือนใจชื่อ
Ecclesia in Asia ของพระสันตะปาปาโยฮัน
ปอล ที่ 2 ข้อ 15 ว่า “เมล็ดพันธุ์แห่งความ
จริงในจิตใจของชาวเอเชีย ในศาสนาท้องถิ่น
ในวัฒนธรรม ในปรัชญาของเอเชีย” (ราฟา-
แอล หน้า 414)

ในเมื่อความเป็นมาเช่นนี้ ประเด็นที่
น่าสนใจศึกษาก็คือพระศาสนจักรคาทอลิกใน
ประเทศไทยมีชาวตื้ออะไรที่ควรนำออกเผยแพร่
ตามคำสั่งของพระเยซูเจ้าว่า 1). ในมัทธิว 28:
19 “Poreuthentes matheteusate = ไป
และจงสอน” 2). ในมาระโก 16:15 “Poreu-
thentes keryxate ton evangelion = ไป
และประกาศข่าวดี” รวมกันแล้วก็คือ 1). ต้อง
ไป 2). ทำตัวเป็นครู 3). สอนด้วยวิธีประกาศ
4). ข่าวดี ซึ่งขยายความได้ว่า 1). ต้องติดต่อ
สัมพันธ์กับบุคคลภายนอกพระศาสนจักร
2). ต้องมีความรู้ไปสื่ออย่างผู้รู้ระดับครู
3). ใช้วิธีการตามกาลและเทศะที่ผู้รับสื่อ
น่าจะสนใจรับรู้ 4). มีเนื้อหาที่เป็นข่าวดี

ต้องไป คือ พยายามติดต่อกับบุคคลภายนอก
พระศาสนจักร (Poreuthentes)

1. สมัยพระเยซูเจ้า พระเยซูเจ้าเองทรง
ทำเป็นตัวอย่างในการเดินเท้าไปยังที่ที่ต้องการ
ประกาศข่าวดี ไม่ปรากฏว่าพระเยซูเจ้าทรงใช้
วิธีอื่น มีการลงเรือของสาวกข้ามฝั่งทะเลสาบ
กาลิลีเป็นครั้งคราว ทรงฝึกให้สาวกเดินเท้าไป
ประกาศข่าวดี

2. สมัยอัครสาวก นักบุญเปาโลเดินทาง
ด้วยเรือโดยสารแล่นใบจากท่าเรือหนึ่งไปยังอีก
ท่าเรือหนึ่ง หากไม่มีท่าเรือให้ขึ้นบก ก็ไปโดย
รถโดยสารเทียมม้า เพื่อให้เร็วกว่าเดินเท้าต่อ
จากนั้นเดินเท้า ครั้นไปถึงเป้าหมายก็ประกาศ
ข่าวดี ณ แดนไกลพอสมควรได้

3. สมัยอุตสาหกรรม มิชชันนารีเดิน
ทางข้ามมหาสมุทรด้วยเรือกลไฟไปขึ้นท่าเรือที่
ต้องการ แล้วต่อทางบกโดยรถยนต์ไปยังศูนย์
มิสซังซึ่งก็คือศูนย์ปฏิบัติงานของมิชชันนารี
นั่นเอง เพื่อหาโอกาสเทศน์ข่าวดีและพิมพ์
ข่าวดีจำหน่ายแจกด้วยภาษาท้องถิ่นเท่าที่
ศูนย์มิสซังแต่ละศูนย์จะเอื้อมถึง มิสซังสยาม
เริ่มด้วยวิธีนี้ได้ 350 ปี ในปีนี้

4. สมัยสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้การ
เดินทางทุกประเภทล้าสมัยสำหรับการประกาศ
ข่าวดีของพระเยซูเจ้า แต่ก็ยังมองไม่ออกว่าจะ
เอาสื่อออนไลน์มาใช้ในระดับใด

ทำตัวเป็นครูคือมีความรู้พร้อมสื่อให้ผู้รับสื่อ
สนใจอยากรู้ (Matheteusate)

1. สมัยเยรูซาเลม ผู้รับสื่ออยากรู้ว่า
พระเมสสิยาห์อยู่ที่ไหน ช่วยอะไรได้ คำตอบก็
คือพระเยซูคือพระเมสสิยาห์ซึ่งมีเหตุการณ์เป็น
ไปตามที่คัมภีร์ของศาสนายูดาห์พยากรณ์ไว้
เช่นถูกตรึงบนไม้กางเขน สิ้นพระชนม์ พื้น
ดินซีฟและเสด็จขึ้นสวรรค์ไปแล้ว เปิดประตู
สวรรค์คอยรับผู้อยู่ในอาณาจักรของพระเมส-
สิยาห์ยังผลให้มีความสุขนิรันดร์ ผู้ประกาศ
ข่าวดีมีความรู้อย่างดีเกี่ยวกับพระเมสสิยาห์
จากพระเยซูเจ้าเอง และสอนไปตามนั้น

2. สมัยมหาอาณาจักรโรมัน ผู้รับสื่อ
อยากรู้ว่าพระเป็นเจ้าที่ยังไม่รู้ (Deus Ignotus)
นั้นเป็นอย่างไร ช่วยอะไรได้ มีสำนักวิจัยและ
สอนเรื่องนี้โดยเฉพาะที่อเล็กซานเดรียซึ่งเป็น
ศูนย์วิชาการของสมัย เสนอสถานภาพของพระ
เยซูเจ้าโดยอาศัยปรัชญาของเพลโทว์เป็นสื่อ
ความเข้าใจ ที่อื่นที่อ็อกเสนอสถานภาพของพระ
เยซูเจ้าโดยอาศัยปรัชญาของแอร์เรสทาเทิล
เป็นสื่อความเข้าใจ ที่คอนสแตนติโนเปิลมีความ
พยายามหาข้อสรุปจากทุกฝ่ายโดยอาศัยภาษา
กรีกเป็นสื่อเสนอข้อสรุปให้เข้าใจตามตัวบทของ
ภาษากรีก มีการประชุมสังคายนาเป็นระยะๆ
โดยจักรพรรดิโรมันตะวันออกเป็นเจ้าภาพ เพื่อ
สรุปงานวิจัยและประกาศให้สอนเพิ่มในข่าวดี
โดยอาศัยศัพท์ภาษากรีกเป็นกุญแจไขความ
เข้าใจเป็นข้อๆ ที่กรุงโรมมีความพยายามศึกษา
ข้อสรุปจากกรุงคอนสแตนติโนเปิลให้มีความ

สอดคล้องไม่ขัดแย้งกันระหว่างข้อสรุปด้วยกัน และใช้ภาษาละตินของกรุงโรมเพื่อรับรองความสอดคล้องกันตามที่เข้าใจได้ตามบริบทของภาษาละตินของคริสตจักรโดยเน้นว่าเป็นความเข้าใจของฝ่ายศาสนาสากลโดยมีพระสันตะปาปาที่กรุงโรมลงพระปรมาภิไธยรับรองโดยหวังให้เป็นสากล

3. สมัยมหาอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์
เป็นสมัยที่มหาอาณาจักรออตโตมานของชาวมุสลิมกำลังรุ่งโรจน์ระดับโลกแทนมหาอาณาจักรโรมัน ทางภาคยุโรปของศาสนาคริสต์กลับอ่อนแอถึงขีดสุดเพราะถูกอนารยชนรุกรานทั่วทุกหย่อมหญ้า อนารยชนมีบางกลุ่มที่นับถือพระเยซูเจ้าแต่นับถือเชิงไสยศาสตร์คือเชื่อแบบเนสโตเรียน (Nestorianism) ว่าพระเยซูเป็นมนุษย์ที่พระเป็นเจ้าทรงโปรดปรานและยกย่องและให้คุณไสยได้อย่างกว้างขวางเป็นพระพรยิ่งใหญ่ที่ชาวคริสต์สมัยนั้นได้นักบุญลิโอที่ 3 เป็นพระสันตะปาปาที่ถูกฝ่ายชิงอำนาจจับขังแต่ลอบหนีไปได้ และไปขอพึ่งแม่ทัพอนารยชนที่ตั้งค่ายที่ตำบลอาเคนชายแดนฝรั่งเศสกับเยอรมัน ชาลมาญรับโอกาสเสี่ยงโชคยกทัพไปปราบกบฏ ณ กรุงโรมจนราบคาบก่อนกลับได้รับการสวมมงกุฎให้เป็นจักรพรรดิแห่งมหาอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่พอใจกันทั้งฝ่ายพระสันตะปาปาและฝ่ายอนารยชน ทั้งยังเกิดความร่วมมือกันอย่างดีและอย่างฉลาดจนสกัดกั้นอิทธิพลมหาอาณาจักรออตโตมานได้สำเร็จ แผนการก็คือไม่สกัดกั้นด้วยกำลังทัพ แต่ใช้วิธีพัฒนาการศึกษาจน

สำเร็จ ชาลมาญรับนโยบายและใช้ตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติอย่างเต็มที่ แต่งตั้งให้แอลควิน (Alcuin) สร้างหลักสูตรการศึกษาและแผนการอบรมศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลให้พออ่านภาษาละตินออกและเขียนได้จนถึงขั้นปริญญาเอก คุชฌีบัณฑิตในระดับมหาวิทยาลัย ให้แปลตำราสำหรับตำราจากภาษากรีกและอาหรับเป็นภาษาละติน ปรับภาษาละตินให้เป็นภาษาวิชาการทันสมัย สามารถสกัดการขยายตัวของมหาอาณาจักรออตโตมานได้และสามารถยกระดับความรู้และความเป็นนักวิชาการในมหาอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ได้สูงสุดทัดเทียมกับวิชาการของมหาอาณาจักรออตโตมาน ตัวอย่างเช่นหนังสือของนักบุญโทมัส อไควนัส เรื่อง Contra Gentes = To Answer the Gentiles ซึ่งในความหมายของอไควนัสหมายถึงตอบข้อข้องใจของคนต่างชาติและศาสนา แต่อไควนัสตั้งใจหมายถึงชาวมุสลิมโดยเฉพาะ ซึ่งในสมัยนั้นถือว่าเป็นนักปราชญ์สุดยอดระดับโลกที่สามารถมีความเห็นได้ทุกเรื่องโดยคิดแบบแอร์เรสทาเทิลส์ ผู้ที่กล้าทำได้เช่นนั้นต้องมีความมั่นใจว่าเข้าใจความลึกซึ้งของแอร์เรสทาเทิลส์ได้ไม่ยิ่งหย่อนกว่านักปราชญ์ของโลกมุสลิมในสมัยนั้น และท่านก็กล้าทำโดยเขียนหนังสือขึ้นมาเป็นเล่มโตพอสมควรแสดงว่านโยบายของพระสันตะปาปานักบุญลิโอที่ 3 และจักรพรรดิชาลมาญบรรลุผลอย่างน่าพอใจของชาวคริสต์ในประวัติศาสตร์มหาวิทยาลัยหลายแห่งที่ตั้งขึ้นในสมัยนั้นยังมีอายุใช้การมาจนทุกวันนี้ เช่น มหาวิทยาลัย

ปารีส มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด เคมบริดจ์
โคโลญ โบโลญา

จักรพรรดินโปเลียนของฝรั่งเศสประกาศ
ยกเลิกมหาอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ใน
ปีค.ศ.1807 โดยลดฐานะลงเป็นแค่ประเทศ
ออสเตรียยังกรี นโยบายปรับข่าวดีของพระ
เยซูเจ้าด้วยปรัชญากรีกเพื่อสื่อแก่ผู้ต้องการ
เหตุผลพิสูจน์ด้วยเหตุผลจนน่าเชื่อถือค่อยๆ
หมดความน่าสนใจลง จนต้องเปลี่ยนกระแส
ความสนใจให้ทันสมัยตามกาลและเทศะ

4. สมัยวิทยาศาสตร์ สงครามโลกครั้งที่
ที่ 1 (ค.ศ.1914-18) ได้คร่าชีวิตทั้งทหารและ
พลเรือนรวมกันไม่ต่ำกว่า 10 ล้านคน หากเอา
มากองเป็นกองเดียวกันก็คงเป็นภูเขาสูงใหญ่
เทียมเมฆ สร้างความอดสูหุดหู่สะเทือนใจระดับ
โลกยิ่งนักและหันเหความสนใจของทุกคนจาก
ทุกอย่างมาสู่พลังและอำนาจของวิทยาศาสตร์
ปัญญาชนทั้งหลายพุ่งความสนใจมาเฝ้าดูว่า
วิทยาศาสตร์กำลังจะไปทางไหนและค้นพบ
ความลึกลับมหัศจรรย์ใดมาเสนอให้รู้อีก ซึ่งก็
จะเปลี่ยนทั้งเป้าของความหวาดผวและความ
หวังว่าจะพึ่งพาอาศัยวิทยาศาสตร์ได้อะไรอีก
ต่อไป มีผู้ใช้จินตนาการสร้างนิยายวิทยาศาสตร์
ตอบสนองความอยากรู้ของผู้คนและขายดิบ
ขายดี และการขยายความหมายก็เปลี่ยนทิศไป
ด้วย แทนที่จะต้องเสนอข่าวดีด้วย Kerygma
ตอบสนองการรอคอยพระเมสสิยาห์ของชาวยิว
หรือขยายความหมายของข่าวดีเพื่อตอบสนอง
ความต้องการของผู้กำลังเลือกหาศาสนาที่ให้
ความชัดเจนในเรื่องโลกหน้าตามความต้องการ

ของพลเมืองของมหาอาณาจักรโรมัน หรือต้อง
พิสูจน์ข่าวดีด้วยเหตุผลแห่งปัญญาแบบปรัชญา
กรีกเป็นแม่แบบในช่วงของมหาอาณาจักรโรมัน
อันศักดิ์สิทธิ์ ก็ต้องปรับมาให้ความสนใจแก่
ความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ และจิตตารมณ์
นี้เองที่มีสัจจนารีนามาเสนอเป็นทางเลือกแก่
ชนชาวไทย ดังมีหลักฐานหอดูดาวที่มีสัจจนารี
เยสุอิตสร้างไว้เพื่อถวายความรู้แก่พระนารายณ์
ที่ลพบุรี

อันที่จริงในสมัยของพระสังฆราชลาโน
ที่ก่อตั้งมิสซังสยามนั้น มีสัจจนารีเข้ามาเผย
แผ่ข่าวดีด้วยเจตนารมณ์ที่จะพิสูจน์ข่าวดี
ด้วยเหตุผลตามมาตรฐานปรัชญากรีก ตั้งแต่
พระสังฆราชปลเอกัวส์จึงเปลี่ยนท่าที่เป็น
การเอาชนะกันทางความรู้วิทยาศาสตร์
พระสังฆราชปลเอกัวส์เองก็ได้จบการศึกษา
จากมหาวิทยาลัยซอร์บอนมาก่อน ท่านและ

เพื่อนร่วมทีมมาด้วยปัญญาที่เต็มไปด้วยวิชาการและมีความมั่นใจว่าความรู้ตามเกณฑ์วิทยาศาสตร์ทุกอย่างส่งเสริมข่าวดี การชนะใจชาวอิสานหลายกรณีบันทึกไว้ว่าทำได้สำเร็จโดยการแสดงความมั่นใจว่าไสยศาสตร์และความเชื่อเรื่องผีสงเป็นเรื่องราวไร้สาระไม่มีจริงตามเกณฑ์วิทยาศาสตร์ การสรุปว่าเป็นศาสนาเทียมแท้ไม่ใช่อยู่ที่มีคำสอนดีหรือถูกต้องกว่ากัน แต่อยู่ที่พิสูจน์ว่าเข้ากับวิทยาศาสตร์ได้ดีกว่ากันเป็นสำคัญ เพื่อให้เห็นจริงจึงเอาวิชาดาราศาสตร์พิสูจน์ได้ด้วยการส่องกล้องจากหอดูดาวเป็นตัวอย่าง

อันที่จริง ลัทธินิยมวิทยาศาสตร์มีจุดเริ่มต้นในฝรั่งเศสโดยวอลแตร์แล้ว (Voltaire 1694-1778) และค่อยๆ แทรกซึมเข้ามาในระบบการศึกษาของพระศาสนจักร

5. สมัยหลังวิทยาศาสตร์ สงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ.1941-1945) ได้คร่าชีวิตทั้งทหารและพลเรือนรวมกันไม่ต่ำกว่า 100 ล้านคน และก็คิดต่อไปได้เลยว่าถ้าหากเกิดความผิดพลาดทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นภัยพิบัติร้ายแรงแล้วคนจะตายหมดโลก จึงไม่ต้องคิดต่อไปอีกแล้วว่าผลของวิทยาศาสตร์จะน่ากลัวมากขึ้นถึงไหน เพราะยังงี้ก็แค่ตายหมดโลกเหมือนกัน ไม่ว่าจะรู้วิทยาศาสตร์แค่ไหนหรือมากกว่านี้เท่าไรก็ตายหมดโลกเหมือนกัน เลิกคิดได้แล้ว จึงเรียกได้ว่า เป็นยุคหลังวิทยาศาสตร์ เพราะประเด็นสนใจไม่ใช่อยู่ที่วิทยาศาสตร์เป็นประเด็นเอกอีกต่อไปแล้ว เพราะอย่างไรเสียผู้มีส่วนรับผิดชอบจะไม่ปล่อย

ให้เกิดเหตุร้ายดังกล่าวซึ่งหมายถึงว่าตัวเองก็ตายด้วย แต่ประเด็นที่เป็นประเด็นเอกในเวลานี้คือ トラบเท่าที่เรายังมีชีวิตหรือล้มหายใจอยู่ จะอยู่อย่างมีความสุขที่สุดจนถึงจบชีวิตได้อย่างไร โดยไม่ต้องกังวลว่าเมื่อใดและอย่างไร ข่าวดีที่พร้อมนำออกเสนอในยุคสังคมออนไลน์นี้จึงไม่พ้นข่าวดีที่ตอบสนองความต้องการของคนทั้งโลก ปรากฏชัดเจนจากนโยบายของพระสันตะปาปา 2 องค์ล่าสุด โดยพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ได้ตีพิมพ์หนังสือพระเยซูเจ้าแห่งนาซาเร็ธโดยนิยามลักษณะคำสอนของพระองค์ว่าเป็นข่าวดีแห่งความยินดี (Euangelium Gaudii = Good News of Joy) และพระสันตะปาปาฟรังซิสออกเอกสารย้ำเน้นประเด็นเดียวกัน เช่น พระสมณสาส์นเตือนใจเรื่องความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร (Evangelii Gaudium) พระสมณลิขิตเตือนใจเรื่องความปิติยินดีแห่งความรัก (Amoris Laetitia = Gladness of Love) พระสมณสาส์นเรื่องขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า (Laudato Si') ทั้งหมดคือการแสดงออกของความสุขแท้ตามความเป็นจริง (Authentic Happiness According to Reality) ในยุคหลังวิทยาศาสตร์เช่นนี้ ข่าวดีจะดีเพียงใดถ้าไม่มีความหมายเชิงความสุขแล้วก็ยากที่จะได้รับการสนใจฟัง แต่ความสุขที่จะเป็นเอกลักษณ์ของข่าวดีจริงๆ นั้นจะต้องแสดงให้เห็นเป็นความสุขแท้เท่านั้น ผู้จะเสนอข่าวดีจึงต้องมีความรู้พร้อมที่จะวิเคราะห์แยกความสุขแท้จากความสุขไม่แท้

ได้อย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน (clear and distinct) และตามเจตนาของพระสังคายนาวาติกันที่ 2 นั้น จะต้องเสนอเพื่อต้องการเรียนรู้จากกันอย่างสุภาพถ่อมตนจริงใจ มิใช่ด้วยความทงตนยกตนข่มท่านหรือเพื่อพิสูจน์ว่าของฉันทเหนือกว่าหรือจริงแท้กว่า

พระศาสนจักรคาทอลิกมีคำสอนเรื่องความสุขแท้จากปรัชญาอัสสมาจารย์ของนักบุญโทมัส อควินัสซึ่งเรียนรู้มาจากแอร์เรสทาตเถิลซึ่งท่านยกย่องเป็น The Philosopher ของท่านว่า ความสุขแท้ต้องมาจากการทำงานของปัญญา จึงเป็นความสุขแท้ถาวร ไม่มีความทุกข์เจือปน ปัญญารู้อะไรที่เป็นความจริงภายนอกก็มีความสุข รู้ความจริงด้วยความมั่นใจของตนเองก็ยิ่งมีความสุข และเมื่อมีอุดมการณ์และถ้ามีโอกาสทุ่มเทเสียสละได้ ก็ยิ่งมีความสุขลึกซึ้ง ความสุขที่มาจากสัญญาตญาณของปัญญาไม่อนุมัติล้วนเป็นความสุขไม่แท้

ผู้ตั้งใจใช้สื่อออนไลน์อย่างมีคุณค่าและความสุขแท้ ก็ต้องเรียนรู้ปรัชญาความสุข เทววิทยาความสุข และความสุขตามความหมายของพระคัมภีร์ ไว้ด้วย จึงจะใช้สื่อออนไลน์อย่างสมศักดิ์ศรีในยุคสังคมออนไลน์ของเรา

ปรัชญาความสุขในปรัชญาอัสสมาจารย์ (Scholasticism)

ลัทธิอัสสมาจารย์เอาทฤษฎีความสุขของแอร์เรสทาตเถิลมาจัดเป็นบทเรียนที่รัดกุมชัดเจนเป็นระเบียบดังต่อไปนี้

1. **ลัทธิซินนิค (Cynicism)** เชื่อว่า โชคดีของมนุษย์อยู่ที่มิใญ่ใจเบกขาไม่ต้องการอะไรเลย ชอบอยู่เฉยๆไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงปรับตัว ทำตัวเหมือนก้อนหิน หิวเมื่อไรค่อยหากินให้พอไม่หิว อย่างนี้ไม่ใช่ความสุขแท้ของมนุษย์ เป็นการตอบสนองความเกียจคร้านอันเป็นสัญชาตญาณสสารในมนุษย์ เพราะสร้างปัญหาไม่รู้จบ

2. **ลัทธิประโยชน์นิยม (utilitarianism)** เชื่อว่า โชคดีของมนุษย์อยู่ที่มีโอกาสกอบโกยผลประโยชน์ให้ได้มากที่สุดในทุกโอกาส อันเป็นสัญชาตญาณพืชซึ่งตอบสนองความโลภในมนุษย์ อย่างนี้ไม่ใช่ความสุขแท้ของมนุษย์ เพราะสร้างปัญหาไม่รู้จบ

3. **ลัทธิฮิรตินิยม (hedonism)** เชื่อว่า โชคดีของมนุษย์อยู่ที่ได้มีความสุขทางโลกียมากที่สุด อันเป็นการตอบสนองสัญชาตญาณสืบเผ่าพันธุ์ของสัตว์โลกในมนุษย์ อย่างนี้ยังไม่ใช่ความสุขแท้ของมนุษย์ เพราะสร้างปัญหาไม่รู้จบ

4. **ลัทธิปัญญานิยม (intellectualism)** เชื่อว่า โชคดีของมนุษย์อยู่ที่มิใญ่ใจเบกขาพอใจกับสิ่งที่จำเป็นตามคติสายกลางตามที่ปัญญาตัดสิน (Stoicism) และมีโอกาสได้ใช้ปัญญาเต็มขั้นแห่งศักยภาพของแต่ละบุคคลเป็นการตอบสนองความต้องการทำการของปัญญา อย่างนี้เป็นความสุขแท้ของมนุษย์ซึ่งจัดฐานานุกรมได้เป็น 6 ชั้น คือ

4.1 จากประสบการณ์ของผัสสะ
ทั้ง 5 ปัญญามีความรู้ว่ามีสิ่งมีอยู่เป็น
หน่วยๆที่แบ่งเป็นกลุ่มๆ ได้ ปัญญา

สามารถจำ (memory) เก็บไว้เป็นข้อมูล (data) เพื่อทำการต่อไปได้อีก เป็นความสุขแท้ของมนุษย์ระดับหยาบที่สุด

4.2 ปัญญาถอดสิ่งสากลออกเป็นความรู้สึกระดับสากล (universal) จำไว้เป็นข้อมูลเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่อไป เป็นความสุขแท้ของมนุษย์ที่ละเอียดขึ้น

4.3 ปัญญาสามารถเอาความจำจาก 2 ระดับแรกมาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นความเข้าใจ (understanding) เป็นความสุขแท้ของมนุษย์ละเอียดขึ้นอีกขั้นหนึ่ง

4.4 ปัญญาอยากจะรู้ว่า สิ่งที่ตนเข้าใจ นั้น เรื่องใดเชื่อได้ว่าเป็นความจริง (truth) เรื่องใดเชื่อได้ว่าเท็จ (falsity) และเรื่องใดยังไม่แน่ใจ (uncertainty) จึงกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาตัดสิน เมื่อแยกได้ก็มีความสุขและเป็นความสุขแท้ของมนุษย์ละเอียดขึ้นอีกขั้นหนึ่ง

4.5 ปัญญาอยากจะแน่ใจว่าที่ตนเชื่อว่าเป็นจริงนั้น จะแน่ใจได้อย่างไร จึงกำหนดตรรกะขึ้นทดสอบจนตนเองพอใจ เป็นความสุขของมนุษย์ที่ละเอียดขึ้นอีกขั้นหนึ่ง

4.6 ปัญญาอยากจะรู้ว่าในบรรดาความจริงที่ตนแน่ใจว่าจริงนั้น มีข้อใดที่ตนอยากจะได้เสียสละอุทิศตนให้อย่างภูมิใจ และมีความสุข มันเป็นความสุขสุดยอดของมนุษย์คนหนึ่ง และมนุษย์ทุกคน

ต้องการความสุขอย่างนี้ (อันเป็นความอยากแบบ need/optio ไม่ใช่แบบ want/cupido) ซึ่งบางคนสำนึกได้เอง บางคนต้องการให้ผู้อื่นแนะนำ และบางคนต้องการการอบรมตามหน้าที่ของความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบสังคมที่ต้องบริหารจัดการให้ทุกคนมีโอกาสรู้และเข้าถึงปรัชญาความสุขอย่างนี้ซึ่งไม่ใช่คำสอนสงวนไว้สำหรับศาสนาใดศาสนาหนึ่ง แต่เป็นปรัชญาสากลที่รู้กันในเผ่าอารยันทั่วไปมาแต่เดิม (แอร์เริสทาท์เถลเป็นชาวอารยันแท้คนหนึ่ง) ซึ่งควรเผยแพร่ให้มนุษย์ทุกคนได้รับรู้ และผู้เผยแพร่นั้นจะเป็นใครมาจากไหนไม่สำคัญ เขาทำหน้าที่แห่งเมตตาธรรม ทำให้ผู้อื่นมีความสุขและตัวเขาเองก็มีความสุข ความสุขเช่นนี้แหละคือความสุขที่พระเยซูเจ้าทรงปรารถนาให้มนุษย์ทุกคนได้รับในอาณาจักรของพระบิดาที่เริ่มตั้งแต่ในโลกนี้

วิธีประกาศที่เหมาะสมกับกาลเทศะ

1. สมัยพระเยซูเจ้า พระเองทรงกำหนดรายละเอียดไว้ว่า ให้ไปตัวเปล่า ไปถึงไหนให้อาศัยกินอยู่กับชาวบ้าน บ้านใดต้อนรับก็จะอยู่ บ้านใดไม่ต้อนรับก็ไม่ต้องอยู่ ให้ไปหาที่อื่นที่ต้อนรับ แล้วจึงหาโอกาสประกาศข่าวดี นักบุญเปาโลตามคัมภีร์กิจการอัครสาวกน่าจะทำอย่างนั้น จึงมักจะไปพักอยู่ที่ศาลาธรรม

หาโอกาสประกาศข่าวดีว่าพระเมสสิยาห์ที่รอคอยกันนั้นมาแล้วคือพระเยซูเจ้า ปรากฏว่าได้ผู้เชื่อจำนวนมากจากชาวยิวและคนชาติอื่นที่สนใจคอยพระเมสสิยาห์บ่อยๆ ถูกขับไล่ออกจากศาลาธรรมและมีชาวบ้านที่เลื่อมใสรับเอาไปอาศัยอยู่ในบ้านของตน บางครั้งก็ถูกมีอบขับไล่ออกจากเมือง

2. สมัยมรณสักขี เป็นสมัยที่กฎหมายโรมันห้ามนับถือพระเยซู ใครฝ่าฝืนมีโทษถึงประหารชีวิต พลเมืองส่วนใหญ่ไม่สนใจฟ้องร้องนอกจากเกิดผิดใจกัน หากไม่มีใครฟ้องชาวคริสต์ก็อยู่ได้อย่างปกติและหากินได้ปกติ ชาวคริสต์ทุกคนจึงพร้อมใจกันเป็นคนดีเรียบร้อยไม่ให้เกิดใจใคร จึงกลายเป็นพลเมืองตัวอย่างกันทุกคน กลายเป็นจุดสนใจให้คนภายนอกสนใจอยากรู้ข่าวดี แต่ถ้าบังเอิญมีผู้ถูกฟ้องและถูกประหารชีวิตก็กลายเป็นเหตุการณ์เด่น เพื่อนชาวคริสต์ด้วยกันยกย่องเป็นนักบุญ คนภายนอกพิศวงในพลังของข่าวดี และทุกครั้งมีผู้สนใจอยากเข้าพวกด้วย จนกลายเป็นคติในประวัติศาสตร์การเผยแผ่ข่าวดีว่า “มรณสักขีคือเมล็ดขยายพันธุ์ผู้รับเชื่อ” (Martyr est semen credentium.)

3. สมัยมหาจักรพรรดิโรมันเป็นคริสต์ ชาวคริสต์เป็นพลเมืองบรรดาศักดิ์ ได้รับอภิสิทธิ์ต่างๆ ยังมีตำแหน่งในคริสตจักรก็ยิ่งได้รับการเกรงใจและเอื้ออาทรจากหน่วยงานราชการต่างๆ ตามระดับฐานานุกรม ระดับรากหญ้าแย่งกันรับศีลล้างบาปอย่างไร้คุณภาพ

ที่กำหนด ระดับเหนือรากหญ้าแย่งกันแสวงหาตำแหน่งเพื่อรับผลประโยชน์ การตีความข่าวดีกลายเป็นประเด็นสำคัญสำหรับชุมชนแข่งขันกันหาความโปรดปรานจากผู้มีอำนาจแต่งตั้งตำแหน่ง อนารยชนที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งมีจำนวนหนึ่งที่นับถือพระเยซูแบบไสยศาสตร์ อีกจำนวนหนึ่งก็เอาความเชื่อของศาสนาของตนเข้ามาแทรกเข้าในศาสนาคริสต์อย่างค่อยเป็นค่อยไป ในช่วงนี้ศาสนาคริสต์เพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็วจนกล่าวได้ว่าทั้งยุโรปนับถือศาสนาคริสต์อย่างไม่รู้จะมีคุณภาพ

ในท่ามกลางความสับสนนี้เอง มีผู้รอบรู้บางท่านเป็นห่วงในอนาคตของพระศาสนจักร จึงได้พยายามเขียนการนับถือที่เชื่อว่าเป็นข่าวดีตามเจตนาของพระเยซูเจ้าไว้เป็นการอนุรักษศาสนา เราเรียกว่าบิดาจารย์ (Fathers of the Church) ซึ่งก็เสี่ยงที่จะสูญหายเพราะไม่รู้จะเก็บรักษาไว้ได้อย่างไร มีนักบุญเบเนดิกต์ที่เป็นห่วงถูกจุดและหัวไวทันสถานการณ์ คิดตั้งคณะนักพรตที่มีหน้าที่ Ora et Labora (จงภาวนาและทำงาน) คือให้ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นสำนักอาราม แบ่งเวลาสร้างสรรค์ออกเป็นการภาวนาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกับการทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ เพื่อเรียนและสอน กับเพื่อคัดลอกงานเขียนที่อ้างพระศาสนจักร นับว่าเป็นความคิดที่ถูกกาลเทศะอย่างยิ่ง ได้ผู้มีความเห็นตรงกันเข้าเป็นสมาชิกมากมายจนต้องแยกสาขาไปตั้งในที่ต่างๆ ทั่วคริสตจักรสมัยนั้น นับเป็นวิธีประกาศข่าวดีที่ฮิตประจำยุค

4. สมัยจักรพรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์

จักรพรรดิชาลมาเล็งเห็นว่านโยบายของนักบุญเบเนดิกต์ไม่พอที่จะรักษาชาวดีคู่เคียงกับมหาอาณาจักรออตโตมาน เห็นจำเป็นต้องขยายการศึกษาชาวดีถึงขั้นปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยซึ่งมหาอาณาจักรออตโตมานได้ทำไว้แล้วอย่างดี จึงได้วางหลักสูตรและส่งเสริมให้ที่ใดที่มีศักยภาพที่จะทำได้ให้จัดการศึกษาให้ถึงขั้นมาตรฐาน พระสันตะปาปากำชับให้สำนักสังฆราชทั้งหลายพยายามตอบสนองนโยบาย นักบุญโดมินิกกับนักบุญฟรังซิสแห่งแอสซีซีเห็นว่าแม้แต่นโยบายเท่านั้นไม่พอ ต้องทำอย่างนักบุญเบเนดิกต์ คือ ตั้งคณะนักพรตให้ช่วยทำนโยบายของพระสันตะปาปาให้เป็นจริง จึงได้คณะโดมินิกันกับคณะฟรังซิสกันเพื่อเตรียมอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเป็นอาจารย์สอนได้อย่างเพียงพอ ผู้ประกาศข่าวดีตั้งแต่นั้นมาจึงต้องมีความรู้ธิบายข่าวดีได้ตามมาตรฐานมหาวิทยาลัย มีสชันนารีที่มาสถาปนามิสซังสยาม 350 ปีมาตามมาตรฐานนี้ในช่วงแรกรัฐบาลโปรตุเกสเป็นผู้รับผิดชอบระยะต่อมาสันตะสำนักรับผิดชอบเองโดยผ่านทางรัฐบาลฝรั่งเศส พระสังฆราชลาโนองค์ปฐมฤกษ์ได้ตั้งมหาวิทยาลัย Collegium Generale ที่กรุงศรีอยุธยาในสมัยพระนารายณ์ ต่อด้วยมหาวิทยาลัยแสงธรรมมาจนทุกวันนี้ เพื่อเตรียมผู้ประกาศข่าวดีที่มีความรู้ระดับมาตรฐานออกไปประกาศข่าวดีด้วยการเทศนาด้วยปาก สอนด้วยมือเขียนเผยแพร่ทางสื่อการพิมพ์ ซึ่งต้องมีปริญญารับรองคุณภาพของ

ความรู้ที่ใช้ในการประกาศข่าวดีจึงจะน่าเชื่อถือ

5. สมัยสื่อออนไลน์โซเชียลมีเดีย ผู้รับสื่อไม่สนใจว่าผู้สื่อเป็นใคร มีปริญญหรือไม่ เพราะปรากฏอยู่บ่อยๆว่าผู้มีปริญญาสื่อไม่ได้เรื่อง และสื่อได้เรื่องจำนวนมากไม่มีปริญญาบริษัทห้างร้านต่างๆ รับคนเข้าทำงานโดยไม่คำนึงถึงปริญญ แต่คำนึงถึงผลงานที่ทำไว้แล้วกับศักยภาพที่จะพัฒนาได้ตามความต้องการ มีผู้พยากรณ์ว่ามหาวิทยาลัยและสถานศึกษาทั้งหลายกำลังแข่งกันปิดตัวเองเพราะขาดผู้สมัครเรียนในระบบ แต่มหาวิทยาลัยและสถานศึกษาทั้งหลายจะอยู่ได้ต่อไปโดยไม่ต้องมีเนื้อที่กว้างขวางดังแต่ก่อน เพียงอาคารเดียวมีอุปกรณ์สื่อออนไลน์ทันสมัยในเนื้อที่เพียงไม่กี่ห้อง ก็จะเป็นสถานศึกษาอุดมการณ์ในอนาคตอันใกล้

วิทยาลัยแสงธรรมในยุคสื่อออนไลน์

หากจะยังคงเชื่อนี้ต่อไปเพื่ออนุรักษ์ประวัติศาสตร์ หรืออาจจะคิดเอาฤกษ์กลับไปใช้ชื่อเดิม General College/วิทยาลัยกลาง หรืออาจจะใช้ชื่อใหม่ให้หลังกว่าเดิม ไม่สำคัญ หากยังอยู่ที่เดิมก็อาจจะลดสถานที่ใช้สอยลงเหลือเพียงอาคารเดียวที่เต็มไปด้วยอุปกรณ์สื่อทางไกล ลงทะเบียนกันทางสื่อ เรียนด้วยตนเองเป็นส่วนมาก มีการติวเป็นครั้งคราวโดยกำหนดสถานที่ ณ วัดใดวัดหนึ่งเป็นครั้งๆ การฝึกอบรมก็คงทำ ณ ที่ปฏิบัติงานโดยฝึกจากผู้ทำงานประจำอยู่แล้ว การสอบและประเมินผลก็อาจจะทำผ่านสื่อออนไลน์ได้

นอกจากนั้นวิทยาลัยแสงธรรมยังต้องทำหน้าที่แทนสื่อมวลชนคาทอลิกซึ่งอาจจะปิดตัว เพราะผู้คนไม่สนใจอ่านสิ่งพิมพ์ วิทยาลัยแสงธรรมก็คงต้องจัดหลักสูตรอบรมหรือสื่อข่าวดีตามความสนใจอยาการู้ของมวลชน เช่น อยากรู้เรื่องตัวตนที่แท้จริงของพระเยซู อยากรู้บทบาทของสำนักวาติกันในการเมืองโลก อยากรู้ความหมายของข่าวดีในพระคัมภีร์ของคาทอลิก เป็นต้น แสงธรรมก็ต้องพร้อมที่จะบริการในฐานะสื่อข่าวดีในยุคดิจิทัล และแสงธรรมก็ไม่ควรเกี่ยงให้สถาบันอื่นทำ เพราะแสงธรรมเป็นสถาบันที่เหมาะสมที่สุดในฐานะที่สามารถออกใบรับรอง วุฒิบัตร เกียรติบัตร ปริญญาบัตรที่รัฐบาลไทยรับรองในระดับโลก ผู้ทรงความรู้ทั้งหลายควรร่วมมือในฐานะเป็นอาจารย์ของแสงธรรมที่เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ พร้อมทั้งจะบริการสังคมในนามของข่าวดีซึ่งทำให้ต้องยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติก็เป็นได้

รวมความว่าในสังคมสื่อออนไลน์ แสงธรรมจะต้องมีบทบาท 3 อย่างเพื่อมิให้การประกาศข่าวดีมีจุดบอด คือ 1. เป็นสถาบันสร้างฐานานุกรมปกครองพระศาสนจักร 2. ให้การศึกษาศาสนาและปรัชญาระดับสูงแก่ผู้นำฆราวาส 3. ให้ความรู้เรื่องศาสนาคริสต์ระดับปริญญาตรีโทเอกแก่บุคคลนอกพระศาสนจักรที่สนใจอยากรู้อยากเรียน

เนื้อหาของข่าวดีที่จะต้องปรุงแต่งให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพที่สังคมคาดหวัง

ข่าวดีเป็นข่าวเดียวและเนื้อหาเดียว นิรันดร์ไม่เปลี่ยนแปลง แต่เมื่อจะเสนอออกบริการคนทั่วโลกทุกยุคทุกสมัยได้ ก็จำเป็นต้องมีการใช้ภาษาและปรุงแต่งความหมายให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้รับบริการ และสอดคล้องกับท่าทีอันพึงวางตัวของผู้ประกาศข่าวดี เช่น

1. สมัยพระเมสสิยาห์ ต้องวางตัวเป็นกระบอกเสียงของผู้ยิ่งใหญ่ ไม่อ้อผู้ฟัง เสียสละมาบอกให้ก็บุญแล้ว พร้อมทั้งจะسابแข่งผู้ไม่ยอมเชื่อด้วยสำนวนเผ็ดร้อน เพื่อแสดงความเด็ดขาดและสูงส่งของข่าวดีที่นำมาบอก

2. สมัยจักรพรรดิคริสต์ การประกาศข่าวดีเป็นงานราชการ ผู้ประกาศข่าวดีมีฐานะเป็นข้าราชการ มีเงินเดือนและสวัสดิการ ผู้เชื่อข่าวดีคือพลเมืองดีของมหาอาณาจักร ซึ่งรับผิดชอบให้พลเมืองมีความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ผู้ประกาศข่าวดีมีหน้าที่หลักที่จะชี้ว่าจักรพรรดิชอบคำสอนของฝ่ายใดมากที่สุด ในกรณีที่มีความเห็นขัดแย้งกัน

3. สมัยมหาอาณาจักรโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ ผู้ประกาศข่าวดีได้รับการศึกษาอย่างดีจากมหาวิทยาลัยที่สอนให้เชื่อได้ว่าศาสนาคริสต์ได้รับการพิสูจน์แล้วว่ามีฐานทางเหตุผลและวิชาการรอบด้านมั่นคงกว่าทุกศาสนาที่รอการ

กลับใจ โดยประกาศได้อย่างลอยหน้าลอยตา พร้อมทำที่ภูมิใจว่า “Extra Ecclesiam nulla salus.” “ผู้ประกาศข่าวดีพร้อมที่จะโต้เรื่อง ศาสนากับผู้รู้ของทุกศาสนาด้วยความมั่นใจว่า มีแต่จะชนะด้วยเหตุผลและคุณค่าด้านต่างๆ ไปทางไหนก็ต้องแสดงให้เห็นทุกคนรู้ว่าผู้รู้ศาสนาที่ แข็งแกร่งที่สุดของโลกมาแล้ว ต้องวางท่าให้ ส่งผ่าเผยเหนือผู้รู้ของศาสนาอื่นๆ ทั้งหมด เป็นความภูมิใจที่จะต้องรู้สึกให้ได้ ข่าวดีที่เน้น เสนอก็คือการพันนรกในโลกหน้าและพ้นจาก อิทธิพลของผีร้ายทุกชนิดตั้งแต่ในโลกนี้

4. สมัยหลังสังคายนาवादิกันที่ 2 ให้ ประกาศข่าวดีด้วยการเสวนา คือ รับฟังกันและ กันด้วยความสุภาพอ่อนน้อม เพราะพระ ศาสนจักรรับรู้คุณค่าของศาสนาอื่น จึงควร เรียนรู้คุณค่าของกันและกัน ทำให้รู้สึกกันว่า ไม่รู้จุดแข็งของข่าวดีอยู่ตรงไหน ซึ่งก็จะตอบ ได้ว่า “ก็อยู่ตรงที่ไม่อวดว่ามีจุดแข็งนั่นแหละคือ จุดแข็ง”

5. สมัยโซเซียลมีเดียสื่อออนไลน์ จาก ความรู้สึกจากใจของพระสันตะปาปาฟรังซิส ที่ว่า “ฉันเป็นใครที่จะตัดสินคนอื่นได้ว่าเป็น อย่างไรอย่างนี้ เราทุกคนต้องฟังพระเมตตา ด้วยกัน ต้องฟังพาอาศัยกันและกันเพื่อรอดตัว ไปด้วยกัน “และข่าวชาวคาทอลิกเกาหลีใต้ ไม่กล้าเจรจากับผู้แทนคาทอลิกเกาหลีเหนือ เพราะไม่แน่ใจว่าจะมีความเชื่อถูกต้องแค่ไหน และทำให้เกิดข้อคิดของบางคนว่า แล้วเรา แน่ใจแค่ไหนว่าความเชื่อของเราถูกต้องกว่าของ ชาวเกาหลีเหนือ” ท่าทีของพระสันตะปาปา

ค่อยๆ แสดงออกให้เห็นชัดมากขึ้นตามลำดับ ว่า เราต้องพัฒนาคุณภาพชีวิตของเราให้เป็น คุณค่าแห่งข่าวดีที่เราอยากจะเสนอ ซึ่งเมื่อ พิจารณาดีๆ จะพบว่าสอดคล้องกับ ความ ต้องการของพลโลกปัจจุบัน ไม่ว่าเขาจะเป็น สมาชิกของพระศาสนจักร หรือเป็นสมาชิกของ อาณาจักรของพระเจ้าตามเกณฑ์ของพระเยซู เจ้าตามพระวรสารนักบุญมัทธิว 25:31-46 ที่ ว่าเพราะเราหิว...ท่านให้... หรือยังเป็นบุคคล ภายนอกเต็มตัวก็ตาม ที่ต้องการรับฟังการ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความสุขทันที่มากกว่า อย่างอื่น และนั่นน่าจะเป็นรูปแบบของข่าวดี ที่มนุษย์ในปัจจุบันสนใจแสวงหา ชะรอยนั้นจะ เป็นข่าวดีที่สื่อออนไลน์กำลังรอเป็นเครื่องมือ รับใช้ข่าวดีอยู่กระมัง

สรุป

OMNIA OMNIBUS FACTUS SUM. สื่อออนไลน์ทำให้ความสนใจของมนุษย์เปลี่ยน ซึ่งถ้าใครปรับตัวไม่ทันก็จะรู้สึกแปลกแยกอย่าง แน่นนอน พระวณะของพระเป็นเจ้ามีภาวะ นิรันดรเปลี่ยนแปลงไม่ได้ แต่พฤติกรรมของ การประกาศข่าวดี มีสขังสยามก่อน 350 ปี โฉนเป็นเพียงทางผ่าน เดินทางแบบนักบุญ เปาโลใช้เวลากว่า 2 ปีตายกลางทางไปบ้าง ที่รอดตายก็หมดตัวทำการเผยแผ่ยาก จึงต้อง ปรับแผน มาอาศัยได้ร่มเงาของนักแสวงโชค สะดวกกว่า ข่าวดีก็มีสีสันแบบสมัยนั้น คือ นอกพระศาสนจักรไม่มีทางได้ขึ้นสวรรค์ จึงเน้นการดูแลให้ได้ไปสวรรค์ โดยสอนเชิง

เปรียบเทียบให้เห็นชัดเจนว่า สวรรค์กับนรก ต่างกันอย่างไรเพื่อให้ตัดสินใจเลือก ตั้งแต่ตั้งมิสซังสยาม 350 ปีเป็นต้นมา เลือกเดินทางมากับเรือใบของผู้แสวงโชคใช้เวลาเดินทางน้อยลงและปลอดภัยในชีวิตมากขึ้น ทั้งเปลี่ยนสีสันของข้าวดีตามสมัยนิยม คือ ตั้งมหาวิทยาลัยอบรมผู้ประกาศข่าวดีให้ตระหนักถึงความยิ่งใหญ่ของข้าวดีเชิงวิชาการ สอนคำสอนแบบถาม/ตอบ เขียนหนังสือเผยแผ่ข่าวดีในรูปของปวงศา/วิสัยนา ให้รู้สึกว่าคุณปัญหาที่มีคำตอบแน่นอนตายตัวแข็งทื่อ ตั้งแต่มิสซังสยาม 100 ปีเป็นต้นมา พระสังฆราชปลื้มเลอแก้วแสดงความ เป็นวิทยาศาสตร์ของข้าวดีโดยถวายนามความรู้ วิทยาศาสตร์แก่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและมีชันนารีทั้งหลายแสดงความรู้ วิทยาศาสตร์ทันสมัยประกอบข่าวดีอย่างที่ไม่มีความอื่นใดอาจเทียบได้ สังคายนาวาติกันที่ 2 เน้นความสุภาพถ่อมตนจนหลายคนงงเพราะยอมจนหาจุดประชาสัมพันธ์ข่าวดียาก มาถึงสมณสมัยของสันตะปาปาฟรังซิสทรงเน้นการประกาศข่าวดีของฆราวาสโดยการสนับสนุนของคณะนักบวชนักพรต ฆราวาสจะเอาข่าวดีลักษณะใดไปประกาศเล่า พอดีเป็นขณะที่สื่อออนไลน์แตกเป็นพลุดาวกระจาย พระสันตะปาปาทรงชี้ประเด็นง่ายๆ ว่าข่าวดีเป็นข่าวแห่งความชื่นชมยินดีบรรณา เป็นเคล็ดลับของความสุกอันจูงใจไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

ทั้งนักบวชนักพรตและฆราวาสในยุคสื่อออนไลน์จะต้องพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นปฐม โดยอาศัยพระวรสารแห่งความสุข แล้วให้ประกาศข่าวดีแห่งความสุขด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิต ง่ายมาก ไม่มีอะไรสลับซับซ้อนเหมือนสมัยก่อนๆ ผู้รับข่าวดีในยุคสังคมออนไลน์จะไม่สนใจว่าผู้นำข่าวดีมาให้เป็นผู้นับถือศาสนาใดและมีความเชื่อแบบใดอยู่เบื้องหลัง ก็ไม่ต้องกังวลใจในเรื่องนี้ (ฉันเป็นใครจึงเที่ยวไปตัดสินเรื่องในใจของผู้อื่น) ขอให้เพื่อนมนุษย์มีความสุขอย่างมีคุณภาพชีวิตเหมือนฉัน ก็ควรถือว่าประสบผลสำเร็จแห่งการประกาศข่าวดีแล้ว ที่เหลือต่อจากนั้นเป็นเรื่องใหม่ในธรรมเสรีที่จะทำงานต่อ

หมายเหตุ

เนื้อหาทั้งหมดข้างต้นนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวจริงๆ หากมีความผิดพลาดประการใดก็ขออภัยและยินดีรับฟังความคิดเห็นเพื่อปรับความเข้าใจให้ดีขึ้นและถูกต้องขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะสังคมออนไลน์เป็นของใหม่ที่ยังไม่เคยมีมาในประวัติศาสตร์และยังไม่มีใครให้ความรู้ว่าเป็นล่ำเป็นสัน

บรรณานุกรม

ราฟาแอล ดิตตามพระเจ้า (2562). ม.ป.พ.

นักสื่อสารมวลชน

(หมวดทั่วไป)

คริสตชนต้นแบบ

บทสัมภาษณ์โดยกองบรรณาธิการ

ในโลกปัจจุบัน เรามีอาจปฏิเสธได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการคิด และการปลูกฝังทัศนคติต่อประชาชนในสังคม และด้วยความสะดวกรวดเร็วของโลกดิจิทัล ยิ่งทำให้การเผยแพร่ข่าวสารเป็นไปด้วยความ สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น หน้าที่ที่สำคัญ ประการหนึ่งของสื่อมวลชน คือ การส่งต่อ ข่าวสารที่ถูกต้อง เทียงตรงสู่ประชาชนผู้รับข่าว จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเสมอ ไม่ว่าจะยุค สมัยใดก็ตาม

นักสื่อสารมวลชนจึงเป็นบุคคล ที่มีความ สำคัญในการรวบรวม เรียบเรียง และเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้ประชาชน ที่อยู่ห่าง

ไกลออกไปจากเหตุการณ์ ได้รับรู้และเข้าใจ ถึงเหตุการณ์ รวมถึงสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น ประหนึ่งได้มารู้ด้วยตนเอง ด้วยความสำคัญ ดังกล่าว กองบรรณาธิการวารสารแสงธรรม บริษัทฯ จึงอยากจะขอนำเสนอบุคคลคริสตชน ต้นแบบ ด้านการสื่อสารศาสนาคริสต์ เทียง ธรรมและเทียงตรง บุคคลท่านนี้คือ **คุณวัชร กิจสวัสดิ์ หัวหน้ากองบรรณาธิการ หนังสือ คาทอลิกอุดมสาร และนิตยสารคาทอลิกอุดม สานต์ สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย**

ที่มาของการได้รับรางวัลอันทรงเกียรติ “คริสตชนต้นแบบ” ประเภทสื่อสารศาสนา คริสต์ เทียงธรรมและเทียงตรง

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อศาสนา-สัมพันธ์และคริสตศาสนจักรสัมพันธ์ ภายใต้สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย ดำเนินงานโครงการสร้างสันติภาพแห่งความเชื่อในวิถีชีวิตคริสตชน เทศกาลปัสกา หรือ โครงการสังสรรค์วันปัสกามาเป็นครั้งที่ 16 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคริสตชน 5 องค์การที่กรมการศาสนารับรองได้แก่ สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย สภาคริสตจักรในประเทศไทย สหกิจคริสเตียนแห่งประเทศไทย สหคริสตจักรแบปติสต์ในประเทศไทย และมูลนิธิคริสตจักรเซเว่นธ์เดย์แอ๊ดเวนตีสแห่งประเทศไทย โดยเน้นการพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การเสวนา และถวาทร่วมกัน

ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือเพื่อให้คริสตชนได้เฉลิมฉลองปัสกาขององค์พระเยซูคริสต์เจ้า ซึ่งนำไปสู่การมีมิตรภาพที่ดีและนำไปสู่ความเป็นเอกภาพในองค์พระคริสต์เจ้า และยังเป็นการทำลายความคิด “**คริสตศาสนาที่แบ่งแยกกันนับเป็นที่สะกดและเป็นอุปสรรคอันสำคัญต่อการแพร่ธรรมในเอเชีย**” (FABC) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารประเทศตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 49/2016 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2016 เรื่องมาตรการอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย ในส่วนของโครงการสังสรรค์วันปัสกานั้น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแผ่หลัก

ธรรมที่ถูกต้อง และยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างความเข้าใจในกิจการศาสนา ซึ่งเป็นการรวมพลังของคริสตชนในการให้ความร่วมมือกันสร้างความเป็นเอกภาพ และสร้างความเข้าใจอันดีที่ถูกต้อง โดยอาศัยความเป็นหนึ่งของศาสนาคริสต์ผ่านกิจกรรมสังสรรค์ปัสกาซึ่งเป็นเทศกาลพระคริสต์เจ้าทรงกลับเป็นขึ้นนับเป็นวันสำคัญทางศาสนาคริสต์ และส่งเสริมให้ใช้พลวัติทางศาสนาสร้างสรรค์สังคมไทยให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ปีนี้ เป็นครั้งที่ 2 ที่มีการมอบโล่ **คริสตชนต้นแบบ** ให้กับคริสตชนผู้เป็นแบบอย่างจาก 5 ประเภท

ประเภทที่ 1 สถาบันส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความเป็นเอกภาพในศาสนาคริสต์

ประเภทที่ 2 องค์การคริสต์ส่งเสริมสนับสนุนงานเอกภาพคริสตชนไทย

ประเภทที่ 3 ประเภทบุคคล ส่งเสริมการพัฒนาสังคม ชุมชน และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส

ประเภทที่ 4 พัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมเยาวชนปฏิบัติจิตอาสา สร้างความสัมพันธ์กับพี่น้องต่างศาสนา

ประเภทที่ 5 สื่อสารศาสนาคริสต์ เทียงธรรมและเทียงตรง

ทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสารตามความจริง ในทุกกรณี ด้วยความเที่ยงธรรมเที่ยงตรง โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อุทิศตนรับใช้พระศาสนจักรคาทอลิกประเทศไทย

ในการประกาศข่าวดีใหม่มั่นคงในการยึดหลักคุณธรรมเป็นที่ตั้ง ประพฤติปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

ความรู้สึกและสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังจากการได้รับรางวัลนี้

ก่อนอื่นใดหมดขอขอบพระคุณพระเป็นเจ้า ที่ทรงเลือกเครื่องมือชิ้นเล็กๆ นี้มาทำหน้าที่รับใช้พระองค์ และทรงดูแลช่วยเหลือนับครั้งไม่ถ้วน ขอขอบพระคุณผู้ใหญ่ของพระศาสนจักรสำหรับความรัก ความเมตตา ส่งเสริม ให้การสนับสนุนให้กำลังใจ และให้โอกาสในการทำงานที่รัก

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อศาสนสัมพันธ์และคริสตศาสนจักรสัมพันธ์ ร่วมกับกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

และ 4 องค์การคริสต์ ที่มอบรางวัลอันทรงเกียรติ “คริสตชนต้นแบบ” ประเภทสื่อสารศาสนาคริสต์ เทียงธรรมและเทียงตรงนี้ให้ ซึ่งเป็นรางวัลที่ภาคภูมิใจมาก สำหรับชีวิตการทำงานปีที่ 25 พอได้ “ปกติก็พยายามรับผิดชอบหน้าที่การงานและสิ่งที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ ไม่เคยปฏิเสธเลย เพราะว่าเป็นงานของพระ” สำหรับรางวัลที่ได้รับนี้ จะเป็นเครื่องเตือนใจเราให้รับใช้งานของพระมากขึ้น ทำด้วยความรัก เสียสละ และจากการที่ได้รับรางวัลนี้ จะเป็นแรงบันดาลใจ ที่จะมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการประกาศข่าวดีของพระศาสนจักรให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขึ้นต่อไป

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย ที่สนับสนุนในการทำหน้าที่ด้านต่างๆ อย่างดี รวมทั้งเพื่อนร่วมงาน สื่อมวลชนคาทอลิกประเทศไทย

ขอถือโอกาสนี้น้อมจิตระลึกถึงทุกๆ ท่านด้วยใจกตัญญู ในน้ำใจที่ได้มอบให้เสมอมา

ความคิดเห็นต่อสังคมไทยในปัจจุบัน ในฐานะนักสื่อมวลชนคาทอลิก

จากการสังเกตและติดตามข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยปัจจุบัน จะเห็นว่า สังคมไทยเรากำลังเผชิญกับปัญหาการใช้งานสื่อออนไลน์ในทางที่ไม่เหมาะสมมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น มีการโพสต์ภาพ แชร์ภาพ ลงวิดีโอที่ไม่เหมาะสม หรือ

ความรุนแรง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่ตามมา เช่น เวลาที่มีข่าวจิปัถ์ อาชญากรรมต่างๆ มักจะให้เหตุผลว่าดูตัวอย่างจากสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ซึ่งจริงๆ แล้วสื่อออนไลน์นั้นมีทั้งด้านดีและไม่ดี ดังนั้นถ้าการใช้งานสื่อออนไลน์ในด้านที่ดีถูกต้องตามหลักก็สามารถสร้างประโยชน์ให้กับผู้ใช้งานได้อย่างดี เนื่องจากมีความสะดวกและง่ายต่อการใช้จะทำให้ผู้ใช้งานได้เพิ่มพูนความรู้

ปัจจุบัน สังคมไทยมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ Social Media อย่างแพร่หลาย และมีผลกระทบอย่างมากต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการใช้สื่อออนไลน์ จะเห็นว่าที่ผ่านมาจะมีการนำเสนอข่าวของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของสื่อออนไลน์บ่อยขึ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม และยิ่งที่ยี่สิบรุนแรงขึ้น จึงเป็นที่ยอมรับกันว่า ปัญหาสื่อออนไลน์เกิดขึ้นพร้อมกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยปัจจุบันปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ จะส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการกิน ดื่ม นั่งเล่น ท่องเที่ยว หรือนอน หลายครั้งเกิดปัญหาอย่างไม่คาดคิด ดังนั้น ครอบครัวหน่วยงาน และภาครัฐต้องมีบทบาทสำคัญในการสอดส่องดูแล จนในที่สุดเกิดการตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบสอดส่องดูแลเกี่ยวกับการผลิต หรือใช้สื่อออนไลน์มีการตรากฎหมายขึ้นมาโดยเฉพาะ เช่น กฎหมายว่าด้วยการนำข้อมูลอันเป็นเท็จเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และมีการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน ในการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างถูกวิธี และรู้เท่าทันสื่อ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กและเยาวชนในสังคมได้ใช้งานสื่อ

ออนไลน์ได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และในฐานะเป็นนักสื่อสารมวลชนคาทอลิกเห็นว่าการเลือกในการจัดการปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ คือ การนำหลักคำสอนของพระเยซูเจ้าตามที่พระสันตะปาปาฟรังซิสตรัสว่า สื่อสารมวลชนเป็นพระพรที่พระเจ้าประทานให้เรามามนุษย์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประกาศข่าวดีและสร้างสันติ”

อิทธิพลของ Social Media ที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน

ปัจจุบันยอมรับว่า Social Media หรือสื่อสังคมออนไลน์ เป็นที่ยอมรับและมีบทบาทในชีวิตประจำวันอย่างมาก ทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายและไม่จำกัดอายุ และมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้แล้วแต่ผู้ใช้งาน เช่น การบริการ การบริหาร การศึกษา การกีฬา การติดต่อสื่อสาร ธุรกิจการค้า การประชาสัมพันธ์ รวมถึงการบันเทิงในรูปแบบต่างๆ เช่น การฟังเพลงดนตรี การชมภาพยนตร์ เป็นต้น จากการศึกษานักสื่อสารมวลชนพบว่า ปัจจุบันสังคมไทยมีการใช้สื่อออนไลน์มากเกินความจำเป็น จึงส่งผลทำให้เกิดปัญหาจากสื่อออนไลน์ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เนื่องจากสื่อออนไลน์มีการแพร่หลาย เปิดกว้าง เข้าถึงได้ง่าย และไม่จำกัดอายุ จึงทำให้เกิดปัญหาตามมาหลายรูปแบบ เช่น ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมเสื่อม

พื้นฐานของสังคมไทยในอดีต มีความเป็นอยู่เรียบง่าย ดำรงชีวิตอยู่บนศีลธรรมดีงาม มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักวางตัวเหมาะสม ไม่ก้าวร้าว รู้จักกาลเทศะ การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย แต่เมื่อสื่อสังคมออนไลน์เผยแพร่อย่างแพร่หลาย และสังคมหันมาสนใจใช้งานสื่อออนไลน์มากขึ้น ทั้งเด็กและผู้ใหญ่เรียกว่าใช้จนเกินความจำเป็น กลายเป็นหมกมุ่น ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีความก้าวร้าว การแต่งกายไม่เหมาะสม เช่น เด็กนักเรียนนักศึกษาแต่งตัวโป้ป่นกระโปรงสั้น มีการแต่งหน้าทาปากเพื่อให้ดูดี นักเรียนชายแต่งกายไม่ถูกระเบียบ มีการเรียกร้องให้แต่งกายตามสบาย เมื่อตัวอย่างเหล่านี้เผยแพร่ในสื่อออนไลน์ทำให้เกิดการเลียนแบบ

มีการเข้าถึงสื่อออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม เช่น ภาพโป้ปดลือลั่น ปัญหาการเล่นเกมนานเกินไปทำให้เกิดผลเสียทั้งต่อระบบสายตา เสียเงิน เสียเวลาทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ หรือเสียการ

เรียน จนเสียนาคตก็มี เพราะพวกเขาไม่รู้จักแยกแยะ เด็กเลียนแบบพฤติกรรมในเกมที่เล่นจนติดนิสัยความรุนแรง ต้องการเอาชนะเหมือนในเกมที่ได้เล่น เกิดการเลียนแบบก้าวร้าวจนล่วงเกินผู้อื่นเช่น เราเคยได้เห็นข่าวเกี่ยวกับเด็กขอเงินยายเพื่อไปเล่นเกมพอยายไม่ให้ก็ทำร้ายยาย เป็นต้น ดังนั้นสื่อมวลชนคาทอลิกจึงได้เกิดโครงการสื่อศึกษาเพื่อให้การอบรมแก่นักเรียน เยาวชน ผู้ปกครอง เพื่อรู้เท่าทันสื่อและรู้จักวิเคราะห์แยกแยะเลือกให้ใช้ให้ถูกต้อง รวมทั้งคนไทยชอบถ่ายภาพส่วนตัว ภาพครอบครัวหรือชีวิตประจำวันของบุคคลในครอบครัว กิจกรรมประจำวันของลูกๆ ทำให้มีฉันทิพสามารถรู้ข้อมูลการเคลื่อนไหวของบุคคลนำไปสู่การหลอกลวงหรือลักพาเด็กหรือขโมยเด็กที่เกิดขึ้นมาแล้ว

นอกจากนั้นแล้ว ข้อเสียของสื่อออนไลน์ เช่น สามารถล้วงลึกถึงข้อมูลส่วนตัวมากเกินไป เช่น เวลามีการสมัครบัญชีผู้ใช้งานแต่ละครั้งจะต้องกรอกข้อมูลรายละเอียดส่วนตัว

ซึ่งสามารถหลุดเผยแพร่ออกไปได้ง่าย มีการหลอกลวงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เช่น ที่เราเคยเห็นในข่าวหลอกให้โอนเงิน มีการข่มขู่ว่าเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเพื่อให้หลุดจากข้อกล่าวหาต้องโอนเงินหรือหลอกให้กดรหัสบัตรเอทีเอ็มต่างๆ ซึ่งมีเกิดขึ้นบ่อยครั้ง และยิ่งที่ยิ่งรุนแรงขึ้น มีการใช้ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ทำให้มีฉ้อฉลนำไปติดต่อ แอบอ้าง หรือนำไปใช้ในทางที่ผิดละเมิดสิทธิของคนอื่นเป็นต้น

สังคมไทยปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนโยบาย 4.0 ของรัฐบาลได้มีการวางขับเคลื่อนในแผนพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรมใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ มีการจัดติดตั้งอินเทอร์เน็ตประชารัฐตามหมู่บ้านชนบทต่างๆ ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องให้ความรู้และให้การศึกษาแก่สังคมให้รับรู้และเท่าทัน ต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีสติและรู้เท่าทัน เพื่อไม่ถูกหลอกและตกเป็นเครื่องมือ

Social Media กับการประกาศข่าวดีของพระศาสนจักรคาทอลิก

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่า Social Media นั้นมีผลต่อการประกาศข่าวดีของพระศาสนจักรเป็นอย่างมาก ทั้งด้านบวกและด้านที่ทำลายผู้ผลิตสื่อคาทอลิกของพระศาสนจักร

ด้านบวก เช่น มีการใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์ ประกาศ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ข้อคำสอน กิจกรรม หรือเนื้อหาสาระของพิธีกรรม กิจกรรมต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และทุกคนสามารถเข้าไปค้นคว้าค้นหาข้อมูลนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว

ปัจจุบัน แต่ละสังฆมณฑลได้จัดตั้งฝ่ายสื่อสารมวลชน ที่ทำหน้าที่ทั้งรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ข้อคำสอน เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ได้อย่างสะดวก รวมทั้งผลิตข้อคิดข้อรำพึง บทเทศน์สอนต่างๆ เผยแพร่ออกทางสื่อออนไลน์ เป็นช่องทางในการประกาศข่าวดีที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว และสะดวก

ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางประชุมสัมมนา โดยการใช้ประชุมที่เรียกว่า Skype เอาไว้ใช้งานเวลามีประชุมทางไกลออนไลน์แบบเห็นหน้ากันเรียลไทม์ ต้นทุนต่ำ แต่ระดับปฏิสัมพันธ์สูง นอกจากนี้ยังประยุกต์ใช้ในการนัดหมายสัมภาษณ์งานทางไกลได้ด้วย เพียงแต่ทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องมีอุปกรณ์และเวลาที่ตรงกัน จำลองสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมให้เหมือนเจอตัวจริงกันเป็นๆ

ถึงกระนั้น สิ่งที่ทำลายคือ แต่ละหน่วยงาน องค์กร หรือสังฆมณฑล จะต้องจัดให้มีระบบรองรับสำหรับการประชุมทางไกลนี้เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด ทำให้พระศาสนจักร

ไม่ว่าจะอยู่ในทวีปใดก็ตาม สามารถแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่กันได้อย่างรวดเร็ว และ ประหยัดทั้งค่าใช้จ่ายและเวลา เช่น สมัยก่อน จะต้องจัดส่งทางไปรษณีย์ซึ่งก็ต้องใช้เวลา แต่ ในระบบสื่อสารออนไลน์ สามารถแลกเปลี่ยน ดึงข้อมูลนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็วและแก้ไขได้

แต่ขณะเดียวกัน **ด้านที่ทำหาย** ผู้ผลิต สื่อสารออนไลน์ของพระศาสนจักรคาทอลิก คือ จะต้องมีความรู้วิธีการผลิตที่โดนใจหรือ เป็นที่น่าสนใจ น่าติดตามสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันมีสื่อออนไลน์ที่ผลิตขึ้น และเผยแพร่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสื่อสาร ทางโลกที่เน้นธุรกิจการค้า การบันเทิง การท่องเที่ยว การแต่งตัวแฟชั่น เกมต่างๆ ที่สามารถ ดึงดูดให้เด็ก เยาวชน และกลุ่มเป้าหมายเข้าถึง ได้ง่ายและติดง่าย เป็นที่สนใจกว่าเนื้อหาสาระ ด้านข้อคำสอน หรือพระวาจา ข่าวดีต่างๆ ของ พระศาสนจักร และทำให้กลุ่มเป้าหมาย สามารถติดตามหลงเข้าไปเสพได้ง่ายและน่า สนใจกว่า ด้วยเงินทุนในการผลิตและเทคนิค วิธีการ สามารถจ้างเจ้าหน้าที่เทคนิคในการ ออกแบบสื่อออนไลน์ต่างๆ เหล่านี้เป็นการ เฉพาะให้น่าสนใจน่าติดตาม ซึ่งถ้ามองกลับเข้า มาในองค์กรพระศาสนจักรคาทอลิกของเรา ที่มีข้อจำกัดเรื่องต้นทุน และบุคลากรเชี่ยวชาญ ด้านการผลิต ดังนั้นเป็นสิ่งท้าทายในการผลิต สื่อออนไลน์ของพระศาสนจักรในสังคมยุค ดิจิทัลนี้

สิ่งที่อยากเห็น

ปัจจุบัน เราจะหลีกเลี่ยงหรือหนีคำว่า Social Media ไปไม่ได้ เพราะไม่ว่าจะไป ที่ไหนก็จะพบเห็นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งคำว่า “Social” หมายถึง สังคม ซึ่งในที่นี้จะหมายถึง สังคมออนไลน์ ซึ่งมีขนาดใหญ่มากในปัจจุบัน ส่วนคำว่า “Media” หมายถึง สื่อ ซึ่งก็คือ เนื้อหา เรื่องราว บทความ วิดีโอ เพลง รูปภาพ เป็นต้น ดังนั้น คำว่า Social Media จึง หมายถึง สื่อสังคมออนไลน์ที่มีการตอบสนอง ทางสังคมได้หลายทิศทาง โดยผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต พุดง่าย ๆ ก็คือเว็บไซต์ที่บุคคลบน โลกนี้สามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันได้นั่นเอง

จากความหมายของคำว่า Social Media หรือสื่อสังคมออนไลน์นี้ ปัจจุบันถือว่าเป็นเป็น อีกปัจจัยหนึ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ทั้งเพื่อ ธุรกิจการค้า การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ หน่วยงาน องค์กร การสร้างภาพลักษณ์ของ องค์กร หน่วยงาน ออกสู่สังคมภายนอก ซึ่งมี ทั้งด้านดีและด้านลบ ดังนั้น อยากให้คริสตชน เราใช้สื่อสารออนไลน์ในทางสร้างสรรค์ เสพ ข้อมูลข่าวสารอย่างมีสติ และใช้เพื่อสร้างสรรค์ ชุมชน เขตวัด หน่วยงาน องค์กรของพระ ศาสนจักร ให้มีการเชื่อมสัมพันธ์กันด้วยความ รัก และรับใช้ และใช้เป็นเครื่องมือในการ ประกาศข่าวดี

ถ้าเป็นไปได้ให้คริสตชนเราช่วยกันผลิต Social Media ที่สร้างสรรค์ ในรูปแบบของ บทเพลง เนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับพระวาจาของพระเยซูเจ้า ที่ทวนกระแสนิยม ช่วยกันต่อต้านสื่อที่ส่งเสริมความรุนแรง ไม่รับไม่เสพสื่อจนติดหลง ช่วยกันผลิตสื่อที่ส่งเสริมสิทธิ คู่ครองปกป้องเด็ก และผู้ด้อยโอกาส ส่งเสริมการรู้จักคุณค่าของธรรมชาติ

และเคารพสิ่งสร้างของพระเจ้าในรูปแบบต่างๆ แล้วหันกลับมาใช้เวลาในการติดตามอ่าน รำพึง พระวาจา ไตร่ตรองชีวิต สนธิสัมพันธ์กับเพื่อน พี่น้องมากกว่าการหมกมุ่นกับสื่อสังคมออนไลน์ ทางโลกที่ชักจูงให้เราหลงเซพ และบริโภคจนเกินเลย กลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเห็นแก่ตัว และทิ้งขว้าง

(หมวดทั่วไป)

อยู่อย่างไรในสังคมออนไลน์

ดร.สุภาวดี นัมคณิสสรณ์

บทนำ

ในสังคมปัจจุบัน เราต้องยอมรับว่า “สื่อสังคมออนไลน์” (Social Media Online) ได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการใช้ชีวิตประจำวันของเราเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น เราสามารถอ่านหนังสือพิมพ์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกว่า หนังสือพิมพ์ออนไลน์ เราสามารถดูหนังผ่านอินเทอร์เน็ต ขายสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต เรียนหนังสือผ่านทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ เรายังสามารถนำรูปภาพ วิดีโอของเรา เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตให้คนในสังคมออนไลน์ (Online Community) ได้รับชมได้อีกด้วย จะเห็นได้ว่า “สื่อสังคมออนไลน์” นั้น เป็นจุดเปลี่ยนของโลกแห่งการสื่อสารไปสู่รูปแบบใหม่ๆ ที่รวดเร็ว

และการใช้สื่อใหม่รูปแบบนี้ได้ดำเนินมาสู่ระบบยุคดิจิทัลซึ่งเป็นการแข่งขันด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ถูกคิดค้นมาเพื่อการใช้งานบนเครือข่ายของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตโดยมีอุปกรณ์การสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์แบบพกพา (แท็บเล็ต) โทรศัพท์แบบสมาร์ทโฟน เป็นต้น ซึ่งอุปกรณ์การสื่อสารดังกล่าวนี้ ผู้ใช้สามารถนำติดตัวไปได้ทุกที่ และสามารถตอบสนองต่อการใช้งานของผู้ใช้ได้ในทุกมิติ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้เอง “สื่อสังคมออนไลน์” จึงเป็นรูปแบบของการสื่อสารข้อมูลที่สามารถเข้าถึงผู้คนได้ทุกระดับในสังคมปัจจุบัน

ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์

มีผู้ให้ความหมายของ “สื่อสังคมออนไลน์” (Social Media Online) ไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายของ สื่อสังคมออนไลน์ เอาไว้ว่า หมายถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสื่อกลางที่ให้บุคคลทั่วไปมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่างๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตได้ สื่อเหล่านี้เป็นของบริษัทต่างๆ ให้บริการผ่านเว็บไซต์ของตน เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไฮไฟฟ์ (Hi5) ทวิตเตอร์ (Twitter) วิกิพีเดีย (Wikipedia) เป็นต้น (<http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=4357>)

แสงเดือน ผ่องพุ่ม (2556) ให้ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์ว่าเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีเว็บ 2.0 เป็นเครื่องมือที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่อนุญาตให้แต่ละบุคคลเข้าถึง แลกเปลี่ยน สร้างเนื้อหา และสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ รวมถึงการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ การสื่อสารเป็นแบบสองทาง (http://library.senate.go.th/document/Ext6685/6685991_0004.pdf)

วิกิพีเดีย (Wikipedia, 2016) กล่าวถึงสื่อสังคมออนไลน์ว่า เป็นเครื่องมือที่มีการติดต่อสื่อสารหรือการโต้ตอบปฏิสัมพันธ์ผ่านคอมพิวเตอร์ (Computer-mediated) ที่ให้บุคคลหรือบริษัทสร้าง แบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ ทั้งความรู้และรูปภาพผ่านทาง

เครือข่ายและชุมชนเสมือน (Virtual communities) ([https://en.wikipedia.org/wiki/Social media](https://en.wikipedia.org/wiki/Social_media))

จากความหมายของ สื่อสังคมออนไลน์ ดังได้กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปได้ว่า สื่อสังคมออนไลน์ เป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีเว็บ 2.0 เป็นเครื่องมือที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยน การแบ่งปันเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างบุคคลสองคนหรือบุคคลในลักษณะของการเข้าร่วมในเครือข่ายออนไลน์เดียวกัน

ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์โดยส่วนใหญ่จะเป็นความสามารถของเว็บแอปพลิเคชัน 2.0 ซึ่งจะมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ข้อมูลและผู้รับข้อมูลซึ่งเป็นการสื่อสารสองทาง กล่าวคือผู้รับข้อมูลจะสามารถแสดงความคิดเห็นหรือตอบผู้ให้ข้อมูลได้โดยทันที เช่น การแสดงข้อคิดเห็นหรือตอบผู้ให้ข้อมูลได้โดยทันที เช่น การแสดงข้อคิดเห็นในบล็อก การพูดคุยผ่านโปรแกรมสนทนาออนไลน์ เป็นต้น

สื่อสังคมออนไลน์สามารถแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

1. เครือข่ายสังคม (Social networking site) เป็นเว็บไซต์ที่บุคคลหรือหน่วยงานสามารถสร้างข้อมูลและเปลี่ยนแปลงข้อมูล เผยแพร่รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว โดยที่บุคคลอื่น

สามารถเข้ามาแสดงความคิดเห็น หรือเผยแพร่สนทนาโต้ตอบได้ ยกตัวอย่างเช่น Facebook Badoo Google+Linkdin และ Orkut เป็นต้น

2. ไมโครบล็อก (Micro-blog) เป็นเว็บไซต์ที่ใช้เผยแพร่ข้อมูลหรือข้อความสั้นๆ ในเรื่องที่สนใจเฉพาะด้าน รวมทั้งสามารถใช้เครื่องหมาย # (Hashtag) เพื่อเชื่อมต่อกับกลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น Twitter Blauk Weibo Tout และ Tumble เป็นต้น

3. เว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ (Video and photo sharing website) เป็นเว็บไซต์ที่ผู้ใช้สามารถที่จะฝากหรือนำสื่อที่เป็นข้อมูล รูปภาพ วิดีโอขึ้นเว็บไซต์เพื่อแบ่งปันให้กับผู้อื่น ยกตัวอย่างเช่น Flickr Vimero Youtube Instagram และ Pinterest เป็นต้น

4. บล็อกส่วนบุคคลหรือองค์กร (Personal and corporate blogs) เป็นเว็บไซต์ที่ผู้เขียนบันทึกเรื่องราวต่างๆ เสมือนเป็นบันทึกไดอารี่ออนไลน์ซึ่งสามารถเขียนในลักษณะที่ไม่เป็นทางการและสามารถแก้ไขได้บ่อย ยกตัวอย่างเช่น Blogger Wordpress Blog-gang และ Exteen เป็นต้น

5. บล็อกที่มีสิ่งพิมพ์เป็นเจ้าของเว็บไซต์ (Blogs hosted by media outlet) เป็นเว็บไซต์ที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ แต่มีความเป็นทางการน้อยกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ แต่มีรูปแบบและความเป็นทางการมากกว่าบล็อก ยกตัวอย่างเช่น theguardian.com ซึ่งเจ้าของคือหนังสือพิมพ์ The Gardian

6. วิกี และพื้นที่สาธารณะของกลุ่ม (Wikis and online collaborative space) เป็นเว็บไซต์สำหรับพื้นที่สาธารณะออนไลน์เพื่อรวบรวมข้อมูลและเอกสาร ยกตัวอย่างเช่น Wikipedia Wikia เป็นต้น

7. กลุ่มหรือพื้นที่แสดงความคิดเห็น (Forums, discussion board and group) เป็นเว็บไซต์หรือกลุ่มจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะซึ่งมีทั้งที่เป็นกลุ่มส่วนตัวและสาธารณะ ยกตัวอย่างเช่น Google groups และ Pantip เป็นต้น

8. เกมออนไลน์ที่มีผู้เล่นหลายคน (Online multiplayer gaming platform) เป็นเว็บไซต์ที่นำเสนอในลักษณะของการเล่นเกมออนไลน์ที่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งสามารถเล่นได้ทั้งคนเดียวและเล่นได้เป็นกลุ่ม ยกตัวอย่างเช่น Second life และ World Warcraft เป็นต้น

9. ข้อความสั้น (Instant messaging) เป็นการส่งข้อความสั้นๆจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ (http://library.senate.go.th/document/Ext6685/6685991_0004.pdf)

สื่อสังคมออนไลน์กับสังคมไทย

“We Are Social” ดิจิทัลเอเจนซี และ “Hootsuite” ผู้ให้บริการระบบจัดการ Social Media และ Marketing Solutions ได้รวบรวมสถิติการใช้งานอินเทอร์เน็ตทั่วโลกเพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในแต่ละประเทศพบว่า ประเทศไทยมียอดผู้ใช้งานเฟซบุ๊ก (Facebook) ติดอันดับ 9 ของโลก ด้วยจำนวน 47 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 71 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ ขณะที่อินสตาแกรม (Instagram) มีผู้ใช้งาน 11 ล้านคน ส่วนทวิตเตอร์ (Twitter) มีผู้ใช้งาน 9 ล้านคน

และเมื่อเจาะลึกไปถึงระดับเมืองหลวงของประเทศก็พบว่า กรุงเทพมหานครติดอันดับเมืองที่ใช้เฟซบุ๊กมากที่สุดในโลก ด้วยจำนวนประชากร 30 ล้านคน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานพัฒนาการธุรกรรมทาง

อิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) หรือ สทท. ที่สำรวจพฤติกรรมการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ที่พบว่า กิจกรรมที่คนไทยนิยมทำเมื่อใช้อินเทอร์เน็ต 5 อันดับแรกก็คือนำโซเชียลมีเดีย ร้อยละ 86.9 รองลงมาเป็นการค้นหาข้อมูลร้อยละ 86.5 การรับส่งอีเมล ร้อยละ 70.5 การดูทีวีและฟังเพลงออนไลน์ร้อยละ 60.7 และการซื้อสินค้าออนไลน์ร้อยละ 50.8 โดยโซเชียลมีเดียที่มีการใช้งานมากที่สุดก็คือ ยูทูบ ร้อยละ 97.1 และเฟซบุ๊กร้อยละ 96.6

โดยเมื่อจำแนกตามวัยก็พบว่า วัยที่ใช้สื่อออนไลน์มากที่สุดก็คือ เจนวาย (Gen Y) ซึ่งมีอายุระหว่าง 17-36 ปี ขณะที่เจนเอ็กซ์ (Gen X) ซึ่งมีอายุระหว่าง 37-52 ปี และเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) ซึ่งมีอายุระหว่าง 53-71 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตประมาณ 4-5 ชั่วโมงต่อวัน (www.brandbuffet.in.th)

ประโยชน์ของสื่อสังคมออนไลน์

1. สามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว สื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว ในยุคของสื่อสังคมออนไลน์เมื่อเกิดเหตุการณ์ใดๆ ขึ้น ก็จะมีการรายงานข่าวสารออกมาได้ทันที ยกตัวอย่างเช่น เรื่องราวของภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ซึ่งการติดตามข่าวสารที่สามารถทำได้อย่างรวดเร็วนี้เองที่ช่วยให้สามารถส่งความช่วยเหลือไปยังประเทศนั้นๆ ได้อย่างรวดเร็วขึ้นเช่นกัน

2. เป็นคลังข้อมูลขนาดใหญ่ที่สามารถค้นหาได้อย่างไม่มีสิ้นสุด สื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้เราสามารถค้นหาข้อมูลได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว ไม่มีปัญหาในเรื่องของการค้นหาข้อมูล

ที่มาจากหลากหลายประเทศ และหลากหลายภาษาเพราะสามารถค้นหาได้เพียงแค่คลิกเดียว หรือถ้าใครไม่ชอบการอ่านก็สามารถหาดูได้จาก YouTube เช่น การค้นหาข้อมูลต่างๆ ผ่านการรีวิวผลิตภัณฑ์หรือสถานที่จากบรรดาสื่อมวลชน เป็นต้น

3. การรับชมความบันเทิงต่างๆ หลายคนอาจมีรายการต่างๆ ที่ชื่นชอบแต่ไม่สามารถดูได้ในช่วงที่ออกอากาศก็สามารถรับชมย้อนหลังได้ผ่านทางออนไลน์

4. การหาความรู้และฝึกฝนประสบการณ์ด้วยตนเอง หลายคนอยากหาความรู้หรือประสบการณ์เพิ่มเติมให้กับตนเองในเรื่องต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น การฝึกทำอาหาร การฝึกเล่น

เครื่องดนตรีที่ชื่นชอบ เป็นต้น เราก็สามารถเรียนรู้สิ่งที่เราอยากรู้ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยเรียนผ่านทาง YouTube ซึ่งเราสามารถที่จะเรียนหรือฝึกฝนเวลาใดก็ได้หรือจะดูซ้ำๆ ก็รอบก็ได้

จะเห็นได้ว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์นั้น หากใช้ให้ถูกทางก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคมและแม้ว่าจำนวนของผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์จะเป็นตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนถึงอิทธิพลและพลังของสื่อสังคมออนไลน์ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน แต่หากผู้ใช้นำไปใช้อย่างไม่เหมาะสม สื่อสังคมออนไลน์ที่ให้คุณอนันต์ก็สามารถให้โทษอย่างมหันต์ได้เช่นกัน

ภัยจากสื่อสังคมออนไลน์

1. เกิดการลอกเลียนแบบและตามกระแสที่ผิดๆ สื่อสังคมออนไลน์นั้นเปิดกว้างและเปิดโอกาสให้ทุกคนสร้างเนื้อหาของตนเองได้และไม่มีการควบคุมเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมจึงเกิดการเลียนแบบที่ไม่ดี ตัวอย่างเช่น มีการเผยแพร่เนื้อหาที่แสดงออกถึงความ

รุนแรง เช่น การทำร้ายตัวเอง การทำร้ายผู้อื่น หรือการถ่ายทอดสดแสดงการฆ่าตัวตาย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะส่งผลโดยตรงในเรื่องของการเรียนรู้ในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีอิทธิพลต่อเด็กและวัยรุ่นที่ยังรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และยังไม่มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ดีพอ อาจมีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมได้เนื่องจากคิดว่าการฆ่าตัวตายเป็นวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

2. ทำให้คนในสังคมใจร้อนขึ้น มีอารมณ์รุนแรงและมีความอดทนน้อยลง ทั้งนี้ก็เพราะว่าการเสพข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์นั้นจะมีความรวดเร็ว และสามารถทำได้ทุกที่ และทุกเวลาจึงทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการใช้ชีวิต จึงส่งผลทำให้เป็นคนใจร้อน ไม่ชอบการรอคอย ดังนั้นหลายคนจึงเกิดความรู้สึกเบื่อง่าย และขาดความอดทนเพราะมีความคาดหวังความรวดเร็วเป็นอันดับแรก เมื่อมาอยู่ในโลกของความเป็นจริงที่มีความเชื่องช้ากว่าในโลกของสื่อสังคมออนไลน์หลายเท่าจึงทำให้ไม่สามารถที่จะปรับตัวได้ เพราะในความเป็นจริงไม่ได้เร็วเหมือนในโลกออนไลน์เสมอไป

3. มีค่านิยมที่ต้องเสพสื่อสังคมออนไลน์ตลอดเวลา จนควบคุมได้ยากและต้องใช้สื่อสังคมออนไลน์เสมอจนขาดสติไม่รู้จักกาลเทศะ เช่น เล่นมือถือขณะขับรถ ใช้สื่อสังคมออนไลน์ขณะเรียนหนังสือ และเวลาทำงาน

4. ในยุคของสื่อสังคมออนไลน์ทุกอย่างจะถูกขับเคลื่อนด้วยความรวดเร็ว รวมถึงการสื่อสารก็เป็นไปอย่างรวดเร็วเช่นกันจึงทำให้การใช้ภาษาผิดเพี้ยนและไม่ถูกหลักไวยากรณ์ และที่สำคัญก็คือทำให้การสื่อสารห้วนและไม่ไพเราะ หลายครั้งในการสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์โดยผ่านตัวอักษรซึ่งมีการพิมพ์ด้วยข้อความที่สั้นๆ และห้วนอาจทำให้ผู้รับสารเข้าใจผิดว่าอารมณ์ของผู้ส่งสารไม่ดีจึงเกิดความไม่เข้าใจและอาจเกิดความขัดแย้งกันได้

5. ผู้ที่หมกมุ่นในการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากเกินไปจะทำให้เกิดพฤติกรรมการแยกตัวจากสังคม หงุดหงิดง่ายและขาดปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างทำให้เกิดปัญหาในการเข้าสังคม เพราะจะมีแต่เพื่อนในโลกออนไลน์เท่านั้น

6. การใช้สื่อสังคมออนไลน์มากเกินไปนอกจากจะทำให้สูญเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์แล้วยังทำให้เป็นอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย โดยเฉพาะปัญหาด้านสายตาอันเนื่องมาจากการใช้สายตาเพ่งมองเป็นเวลานาน นอกจากนี้ยังทำให้เกิดอาการปวดและเมื่อยล้าแขนขาเพราะนั่งในท่าเดียวเป็นเวลานาน

7. การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองในสื่อสังคมออนไลน์มากเกินไปอาจจะเป็นช่องทางให้มิจฉาชีพหรือผู้ประสงค์ร้ายนำข้อมูลของเราไปใช้ในการยืนยันข้อมูลทางการเงินของเรา หรืออาจนำไปสู่ปัญหายาเสพติด การคุกคามทางเพศ ทั้งการส่งข้อความ คลิปลามกอนาจารหรืออาจมีความรุนแรงจนถึงขั้นเกิดปัญหาการข่มขืนขึ้นได้

8. การกลั่นแกล้งรังแกบนสื่อสังคมออนไลน์ (Cyberbullying) ซึ่งการกลั่นแกล้งรังแกบนสื่อสังคมออนไลน์นี้ก็คือการนำจุดอ่อนจุดด้อย เช่น รูปลักษณ์ อ้วน ดำ ล้อความพิการ หรือการล้อจากภาพถ่ายหลุดๆ โดยเอามาโพสต์ แล้วแชร์ไป บางทีก็มีการตัดต่อรูป

แล้วแชร์กันในวงกว้าง ก้อปี้ค่าทุกวัน ล้อทุก
วันซึ่งการกลั่นแกล้งรังแกบนสื่อสังคมออนไลน์
นี้ อาจนำไปสู่การสูญเสียที่เราคาดไม่ถึงนั่นคือ
การฆ่าตัวตาย เพราะรู้สึกอับอายจนไม่กล้า
ออกมาเจอหน้าคนอื่น

จะเห็นได้ว่ามีภัยมากมายหลากหลายรูปแบบ
ที่อยู่ที่อยู่ในสื่อสังคมออนไลน์ ดังนั้นการสร้าง
ทักษะในการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์จึงเป็น
สิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับทุกคน

รู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์

จะเห็นได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์นั้นมีข้อมูล
ข่าวสารที่เป็นทั้งเรื่องจริงและเรื่องเท็จ ดังนั้น
การตัดสินใจว่าข่าวสารใดเป็นเรื่องจริงหรือเป็น
เรื่องเท็จจึงเป็นสิ่งที่ควรกระทำ แต่ปัญหาก็คือ
ข่าวสารบางเรื่องที่ถูกปรุงแต่งมาๆ และมีความ
ซับซ้อนก็ยากที่จะแยกแยะว่าเรื่องใดเป็นเรื่อง
จริงและเรื่องใดเป็นเรื่องเท็จ การวินิจฉัย
และการไตร่ตรองอย่างรอบคอบจึงเป็นสิ่งที่
จำเป็น

ผู้ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์จึงควรใช้เหตุผล
ในการคิดและในการตัดสินใจก่อนที่จะลงมือพูด
หรือเขียน และส่งต่อข้อมูลข่าวสารออกไปใน
สื่อสังคมออนไลน์ทุกประเภท ดังนั้นเมื่อเราได้รับ
ข้อมูลข่าวสารใดก็ตามสิ่งที่ควรจะทำก็คือ
ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของ
ข่าวสารทั้งหมดที่เราบริโภคทั้งในแง่ของ
แหล่งข่าว เนื้อหาข่าว และวัตถุประสงค์ใน
การนำเสนอข่าว

ในแง่ของแหล่งข่าวจะต้องพิจารณาว่า
ใครหรือหน่วยงานใดเป็นผู้ให้ข่าวสารและผู้ให้
ข่าวสารนั้นมีความรู้ ความเชี่ยวชาญตลอดจน
ประสบการณ์และมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงใน
เรื่องนั้นหรือไม่ หากเรื่องใดที่ไม่มีแหล่งข่าว
อ้างอิงหรือมีแต่ไม่น่าเชื่อถือก็ควรจะต้องให้
ความระมัดระวังและพิจารณาอย่างรอบคอบ
เป็นพิเศษ

ในแง่ของเนื้อหาข่าวสาร จะต้อง
พิจารณาถึงความสมเหตุสมผล ความถูกต้อง
ความสมจริงและมีความครอบคลุมครบถ้วน
ของเนื้อหาข่าวสารและหากเรื่องใดที่เป็นงาน
วิจัย ผู้อ่านก็ควรที่จะมีความรู้ในเรื่องของ
ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการ
พิจารณาว่าเนื้อหาข่าวสารนั้นมีความน่าเชื่อถือ
มากน้อยเพียงใด

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การ
วิเคราะห์เจตนาหรือวัตถุประสงค์ของผู้ให้
ข่าวสารว่ามีวัตถุประสงค์อะไรในการนำเสนอ
ข่าวสาร ตัวอย่างเช่น เพื่อให้ความรู้และสร้าง
ความเข้าใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในสังคม เพื่อ
สร้างความบันเทิง เพื่อสร้างภาพลักษณ์
 เป็นต้น

เราจะเห็นได้ว่า บางครั้ง ภาพลักษณ์ที่
เห็นผ่านในสื่อสังคมออนไลน์นั้นจะ มีความจริง
มากน้อยเพียงใดนั้นเป็นสิ่งที่เราไม่อาจจะรู้ได้
เลย ทั้งนี้ก็เพราะว่า คนเหล่านั้นอาจจะเลือก
สิ่งที่เขาคิดว่าสมบูรณ์ที่สุดมาลงในสื่อสังคม
ออนไลน์ และเก็บซ่อนสิ่งที่ไม่ดีและลึ้มเหลว
เอาไว้ เพราะสิ่งที่ถูกเลือกโพสมาอย่างดีก็คือ

การสร้างภาพลักษณ์เฉพาะด้านที่ไม่เห็นความจริงทั้งหมดของชีวิต แต่ในขณะที่เมื่อเรามองชีวิตของคนอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์บางคนก็อดไม่ได้ที่จะนำมาเปรียบเทียบกับชีวิตของตนเองและรู้สึกว่าคุณค่าชีวิตของคนอื่นสมบูรณ์แบบมากกว่าชีวิตของเรา จึงทำให้มีความรู้สึกไม่พอใจกับชีวิตของตนเอง จนทำให้หลายๆ คนต้องตกเป็นเหยื่อของการพยายามทำให้ชีวิตดีและสมบูรณ์แบบเพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ในการลงสื่อสังคมออนไลน์และหลอกตนเองและคนอื่นว่าชีวิตของตนเองเป็นแบบนั้นจริงๆ

สื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นเครื่องมือที่ผู้ใช้นำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบชีวิตของตนเองกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ผู้คนในยุคของสื่อสังคมออนไลน์จึงมีความคาดหวังสูงและตั้งเป้าหมายในชีวิตให้ตัวเองสูงและจะต้องใช้ความเพียรพยายาม ความอดทนสูงจึงจะประสบความสำเร็จแต่ในขณะที่สื่อสังคมออนไลน์ที่ทำให้ชีวิตคนง่ายขึ้น มีความสะดวกรวดเร็วขึ้นได้ส่งผลให้คนในยุคนี้มีความอดทนน้อยลง มีสมาธิสั้นลง และมีความพยายามน้อยลงจึงยากที่จะประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ดังนั้น คนในยุคนี้จึงไม่ค่อยมีความสุขและไม่มีความพอใจในคุณค่าของตนเอง

ดังนั้น อย่าเอาคุณค่าของตนเองไปผูกติดกับการยอมรับของคนอื่น การไลค์ หรือแชร์มากๆ ในสื่อสังคมออนไลน์นั้นไม่ใช่สังคมในชีวิตจริงของเรา อย่าให้สื่อสังคมออนไลน์ทำให้เรามองไม่เห็นคุณค่าของตนเอง

บทสรุป

จะเห็นได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์นั้นเป็นเสมือนดาบสองคมคือมีทั้งคุณและโทษ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ใช้งานนั้นจะใช้ในทางที่เป็นประโยชน์หรือจะนำโทษภัยกลับมาถึงตัว สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือการรู้เท่าทันสื่อและการมีสติในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์นั้นๆ

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสที่ 1 ทรงเป็นตัวอย่างของบุคคลที่สามารถเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ พระองค์ทรงสามารถเข้าถึงและครองใจประชาชนทั่วโลกได้เพราะพระองค์ยอมรับและเลือกใช้เทคโนโลยีโดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร ตอบคำถาม และแสดงแนวคิดต่างๆ อย่างเสรีผ่านทาง twitter, google hangout นอกจากนี้ยังทรงเปิดรับความคิดเห็นต่างๆ ผ่านทางอีเมลที่สามารถส่งถึงพระองค์ท่านโดยตรงและทรงใส่ใจที่จะโทรกลับไปหาผู้ที่เขียนจดหมายมาถึงพระองค์ท่านอีกด้วย

คนไทยขึ้นชื่อว่าเสพติดโลกโซเชียลติดอันดับที่ท็อปเท็นของโลก ส่วนกรุงเทพมหานครก็เป็นเมืองที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์มากที่สุดในโลก เมื่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของเราพัฒนาไปอย่างล้าหน้าและรวดเร็ว การดำเนินชีวิตของเราก็จะต้องดำเนินไปอย่างมั่นคงด้วยการใช้ภูมิปัญญาและการไตร่ตรองด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). สื่อสังคม-เครือข่ายสังคม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?ID=4357>. สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2562.
- แสงเดือน ผ่องพฒ. (2556). สื่อสังคมออนไลน์:แนวทางนำมาประยุกต์ใช้. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://library.senate.go.th/document/Ext6685/6685991_0004.pdf. สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2562.
- Wikipedia. (2016). Social media. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://en.wikipedia.org/wiki/Social.media>. สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2562.

(หมวดปรัชญา)

พระสงฆ์กับการใช้สื่อใหม่

เพื่อการอภิบาลตามทัศนะของ สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16

เรียบเรียงโดย: พิมพ์ฤทัย วิชัยธรรมคุณ

ในปัจจุบันความเชื่อทางศาสนาได้ถูกลดความสำคัญลงด้วยกระแสของสื่อและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้น สามารถดึงดูดผู้คนให้ถอยห่างไปจากวิถีชีวิตทางศาสนามากขึ้น ไม่สนใจเรื่องศีลธรรมความถูกต้อง ซึ่งมีความเสี่ยงต่อสังคมและต่อโลกที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมที่เรียกว่า สัมพัทธนิยม (Culture of Relativism) คือ การคิดเข้าข้างตัวเอง ทำอะไรก็ไม่ผิดเช่น ถ้อยคำที่ว่า “โกงบ้างก็ไม่ใช่ไร แค่สามารถพัฒนาบ้านเมืองได้ก็พอ”

พระศาสนจักรคาทอลิกได้ตระหนักถึงวิกฤตสำคัญนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำลายความเชื่อของคริสตชนอย่างมาก ฉะนั้น พระสันตะปาปาได้ออกนโยบายที่จะฟื้นฟูความเชื่อของคริสตชน โดยออกคำประกาศและเอกสารต่างๆ ให้มีการประกาศข่าวดีแบบใหม่สำหรับโลกยุคใหม่ที่ทันสมัยนี้ พระองค์สนับสนุนให้ใช้เครื่องมือและวิธีการใหม่ๆ เพื่อช่วยในการประกาศข่าวดีให้กว้างขวางและเข้าถึงทุกคนมากขึ้น

สื่อมวลชนเพื่อการอภิบาล

การสื่อสารตามคำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิกนั้นเริ่มต้นมีมาตั้งแต่อดีตที่พระเจ้าทรงต้องการติดต่อกับมนุษย์ พระองค์จึงใช้การติดต่อสื่อสารเพื่อนำทางมนุษย์โดยผ่านทางบุคคล และสถานการณ์ต่างๆ เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร พระองค์มอบผู้สื่อสารที่เป็นคนกลางระหว่างพระองค์กับมนุษย์ทั้งหลายให้ คือ พระเยซูคริสต์ ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นนักสื่อสารที่สมบูรณ์แบบที่สุด พระองค์ทรงใช้วิธีการสื่อสารทั้งด้วยคำพูดและการกระทำ เพื่อนำความรอดพ้นมาสู่มนุษย์และทำให้ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกับพระตรีเอกภาพและตั้งแต่ยุคของพระเยซูเจ้าซึ่งนับว่าเป็นการเริ่มต้นยุคใหม่นั้น พระเจ้าได้ติดต่อสื่อสารกับมนุษย์โดยผ่านทางพระศาสนจักร และพระศาสนจักรมองเห็นว่าสื่อต่างๆ กำลังมีชัยชนะเหนือกาลเวลาและสถานที่ นั่นคือ สื่อมวลชนกำลังมีอิทธิพลมากในโลกมนุษย์ เป็นผลงานที่มาจากการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของมนุษย์ เป็นผลมาจากสติปัญญาอันเฉียบแหลมของมนุษย์ที่มีคุณค่า

ต่อมาพระศาสนจักรจึงได้ประกาศข่าวดีแห่งความรอดพ้นโดยอาศัยสื่อมวลชน เพื่อให้การประกาศนั้นจะได้กว้างขวางและเข้มแข็งขึ้น และสามารถเข้าถึงมนุษย์ได้มากขึ้น โดยเฉพาะบุคคลที่มีชีวิตอยู่ในโลกของสื่อซึ่งมีเป็นจำนวนมาก เช่น บรรดาเด็กๆ และเยาวชน และรวมทั้งต้องสอนมนุษย์ให้ใช้สื่อมวลชนอย่างถูกต้อง

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการอภิบาล พระศาสนจักรไม่ได้ปฏิเสธหรือปิดกั้นเครื่องมือที่ทรงคุณค่านี้ แต่ตรงกันข้ามกลับสนับสนุนและใช้ในการอภิบาลเพื่อนำมนุษย์ทุกคนได้พบความรอด และได้พบกับความรักของพระเจ้าโดยผ่านทางสื่อต่างๆ ที่ช่วยให้การทำหน้าที่ของพระศาสนจักรกว้างขวางขึ้น และเข้าถึงทุกคนได้มากยิ่งขึ้น

สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 กับแนวคิดเรื่องการใช้สื่อใหม่ในการอภิบาล

แนวคิดของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 เกี่ยวกับสื่อในฐานะนักปรัชญา

พื้นฐานแนวความคิดของพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ก่อนที่พระองค์จะได้รับเลือกเป็นพระสันตะปาปา ท่านเป็นคนที่ไม่ยอมรับความก้าวหน้าต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาใช้กับข้อคำสอนและการประกาศความเชื่อ

หลังจากที่ท่านได้รับตำแหน่งพระสันตะปาปา แนวคิดของท่านได้เปลี่ยนไปดังที่ ดร.เสรี พงศ์พิศ (2005) ได้กล่าวไว้ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า

“หลังจากที่สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ได้รับตำแหน่งประมุขของพระศาสนจักร พระองค์ก็กลับยอมรับความก้าวหน้าในสังคมทุกอย่าง โดยเฉพาะเรื่องของเทคโนโลยีที่ทันสมัย ถือได้ว่าเป็นผู้วางรากฐานของมนุษย์-

นิยามยุคใหม่ (The New Era of Humanism) ท่านสนับสนุนให้ใช้เครื่องมือต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากความก้าวหน้าในการประกาศความเชื่อในโลกปัจจุบัน เพื่อให้เกิดการคืนดีและสันติภาพ จึงเห็นว่าในช่วงเวลานี้ ท่านได้ใช้แนวคิดมนุษยนิยมซึ่งเป็นปรัชญาสมัยปัจจุบัน มาใช้ในการเผยแผ่คำสอนอย่างเต็มที่”

แนวคิดของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 เกี่ยวกับสื่อในฐานะผู้นำพระศาสนจักร

ในฐานะที่พระองค์ทรงเป็นผู้นำทางความเชื่อของบรรดาคริสตชนทั่วโลกพระองค์ทรงเป็นห่วงพระศาสนจักรอย่างยิ่งในเรื่องของความเชื่อของพระศาสนจักร เพราะเนื่องจาก ณ เวลาปัจจุบันนี้ความเชื่อเริ่มลดน้อยถอยลงไป ถูกแทนที่ด้วยความก้าวหน้าต่างๆ พระองค์จึงมีพระประสงค์ที่ฟื้นฟูความเชื่อของคริสตชนได้ออกเอกสารในโอกาสต่างๆ เพื่อให้เข้มแข็งในความเชื่อ และเริ่มที่จะประกาศข่าวดีกันใหม่ด้วยวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำความรอดพ้นจากพระเจ้าไปสู่ทุกๆ คนในโลกและเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวกันพระอัครสังฆราช เคลาดิโอ เอ็มแซल्ली (2012: 11) ประธานสมณสภาเพื่องานสื่อมวลชน ได้กล่าวถึงสิ่งที่สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ทรงมุ่งเน้นว่า

“เทคโนโลยีใหม่ มีเพียงแต่กำลังเปลี่ยนแปลงวิธีที่เราต้องติดต่อสื่อสารเท่านั้น แต่เปลี่ยนการติดต่อสื่อสารไปมากมายยิ่ง จนอาจกล่าวได้ว่าเรากำลัง

เจริญชีวิตอยู่ในยุคเปลี่ยนแปลงด้วยวัฒนธรรมมากมายเหลือเกิน”

ดังนั้น สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ในฐานะที่ทรงเป็นผู้นำพระศาสนจักรทรงเป็นห่วงความเชื่อของคริสตชนและการประกาศความเชื่อไปสู่เพื่อนพี่น้องทั่วโลกอย่างแท้จริงทรงสนับสนุนให้ใช้สื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ แต่ต้องใช้ให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

แนวคิดของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ที่เกี่ยวกับการใช้สื่อใหม่เพื่อการอภิบาล

สิ่งที่พระศาสนจักรสากลเรียกร้องในปัจจุบัน คือ การประกาศข่าวดีแบบใหม่เพื่อการถ่ายทอดความเชื่อของคริสตชน หมายถึงการฟื้นฟูชีวิตคริสตชนในความเชื่อของพระศาสนจักรท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องเดียวกันกับแผนอภิบาลฯ 5 ปีของพระศาสนจักรในประเทศไทย โดยมีเป้าหมาย คือ การทำให้พระศาสนจักรเป็นชุมชนแห่งการเป็นประจักษ์พยานต่อพระวรสาร โดยการปลุกจิตตารมณ์ธรรมทูตขึ้นใหม่ในพระศาสนจักร (Reawakening a missionary spirit in the Church) ซึ่งหมายความว่า เราต้องทุ่มเททำทุกอย่าง อุทิศตน เสียสละ และด้วยความกล้าหาญ กระตือรือร้น และด้วยความรักของพระคริสตเจ้าดังเช่นธรรมทูต “การประกาศข่าวดีแบบใหม่” นี้เป็นเรื่องของทุกคนในพระศาสนจักร และต้องไม่ตีกรอบการทำงานเพียงเพื่อกลุ่มคริสตชนเท่านั้น

สื่อใหม่ในปัจจุบันก่อให้เกิดพื้นที่สังคมขึ้นมา ที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อวัฒนธรรม และมุ่งเน้นชีวิตความต้องการของแต่ละบุคคลเป็นหลัก โดยเพิกเฉยผู้คนที่อยู่ใกล้เคียงในสังคม ทั้งนี้ พระศาสนจักรต้องการให้มองสื่อใหม่ในปัจจุบันในทางบวก ปราศจากอคติ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือของการอภิบาลและการประกาศ ด้วยการนำมาใช้อย่างชาญฉลาด และด้วยความรับผิดชอบ พระศาสนจักรต้องรู้จักใช้สื่อสังคม โดยเฉพาะสื่อใหม่ๆ เพื่อแบ่งปันพระวรสารแก่ผู้ที่ใช้สื่อเหล่านี้ที่มีจำนวนที่มากขึ้น และเนื่องจากชีวิตของเยาวชนอยู่กับสื่อเหล่านี้ตลอดเวลา เราควรที่จะอาศัยคำสอนและงานอภิบาลเยาวชนสอนให้พวกเขารู้จักไตร่ตรองสิ่งที่เป็นคุณค่าและพิชภัยในการใช้สื่อใหม่ อีกทั้งควรฝึกอบรมให้พวกเขาไม่เพียงแต่เป็นผู้ที่ได้รับการประกาศ แต่สามารถเป็นผู้ประกาศข่าวดีแก่เพื่อนๆ ของเขาได้ด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ไม่มีสื่อใดๆ ที่ดีเทียบได้เท่ากับวิธีการประกาศข่าวดีด้วยการเจริญชีวิตแห่งพระวรสาร

เอกสารของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ที่เกี่ยวกับการใช้สื่อใหม่เพื่อการอภิบาล

1) พระสมณสาสน์ “พระเจ้าคือความรัก”¹ (Deus Caritas Est, 2549: ข้อ 30ก) กล่าวไว้ว่า ทุกวันนี้ความทันสมัยของสื่อทำให้โลกของเราเล็กลง ความห่างไกลระหว่างวัฒนธรรมและผู้คนถูกย่อส่วนลงไปอย่างเหลือเชื่อ ถึงแม้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะมีความก้าวหน้ามาก ในแต่ละวันเราจะเห็นความทุกข์ยากเป็นอันมากในโลกเกี่ยวกับความยากจนในรูปแบบต่างๆ เรียกร้องให้เราพร้อมอยู่เสมอที่จะให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่กำลังเผชิญกับความทุกข์ยาก สังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า “บัดนี้เนื่องจากเรามีสื่อที่รวดเร็ว ระยะทางระหว่างมนุษย์เกือบไม่ต้องพูดถึงกัน งานเมตตาธรรมถึงควรครอบคลุมมนุษย์ทุกคนและความต้องการทุกอย่างของพวกเขา”

¹ พระสมณสาสน์ฉบับแรกของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 แห่งสมณสมัยของพระองค์ (25 ธันวาคม ค.ศ.2005)

2) พระสมณสาสน์ “รอดพ้นด้วยความหวัง”² (SpeSalvi, 2551: ข้อ 22) กล่าวสรุปได้ว่า ความก้าวหน้าจะต้องไม่ถูกปิดซ่อนไว้ ความหมายกำกวมของความก้าวหน้าจะกลายเป็นเรื่องที่ชัดเจน ไม่ต้องสงสัยเลยว่าความก้าวหน้านี้เกิดเป็นความดีใหม่ได้ แต่ก็เปิดโอกาสให้ความชั่วร้ายใหม่เกิดขึ้นได้อย่างน่ากลัว ถ้าความก้าวหน้าทางวิทยาการไม่เข้ากับ ความก้าวหน้าที่สุดอดคล้องกับการสร้างมนุษย์ให้มีศีลธรรม ไม่สอดคล้องกับความเจริญเติบโตภายในของมนุษย์แล้ว มันก็มีใช่เป็นความก้าวหน้าเลย แต่กลับเป็นการคุกคามมนุษย์และโลกด้วยซ้ำไป

3) พระสมณสาสน์ “ความรักในความจริง”³ (Caritas in Veritate, 2553: ข้อ 69-77) กล่าวสรุปได้ว่า เทคโนโลยีถือว่าเป็นผลจากสติปัญญาของมนุษย์ เป็นความคิดสร้างสรรค์และเสรีภาพของมนุษย์ที่พระเจ้าประทานให้ เทคโนโลยีเผยให้เห็นถึงมนุษย์และความมุ่งมั่นของพวกเขาที่มีต่อการพัฒนา เทคโนโลยีช่วยให้มนุษย์ก้าวข้ามข้อจำกัดทางกายภาพต่างๆ และมนุษย์จะค้นพบความหมายของ

การกระทำและผลสำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของพระเจ้า ไม่ใช่ตนที่มีอำนาจทุกอย่าง หลายต่อหลายครั้งที่เห็นวามมนุษย์ตกเป็นทาสหรือกลายเป็นเครื่องมือของเทคโนโลยี จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการอบรมให้มีการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบเชิงจริยธรรม สื่อสามารถมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ของครอบครัวมนุษย์ให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น รวมถึงช่วยสร้างคุณธรรมของสังคม หากว่าสื่อที่นั้นถูกนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมสากลในการแสวงหาสิ่งที่ชอบธรรมร่วมกัน

4) สาสน์วันสื่อมวลชนสากล ครั้งที่ 41 “เด็กๆ และสื่อมวลชน: งานท้าทายเพื่อการศึกษา”⁴ การฝึกอบรมการใช้สื่ออย่างเหมาะสมมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กในด้านวัฒนธรรม จริยธรรม และด้านจิตวิญญาณ การให้การศึกษาแก่เด็กในเรื่องความระมัดระวังในการใช้สื่อมวลชนนั้นเป็นหน้าที่ของพ่อแม่และของโรงเรียน ที่จะต้องสอนให้เด็กๆ ใช้สื่อมวลชนอย่างเฉลียวฉลาดด้วยการฝึกมโนธรรมของเด็กๆ พระศาสนจักร

² ประกาศวันที่ 30 พฤศจิกายน ค.ศ.2007 เป็นปีที่ 3 แห่งสมณสมัยของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16

³ ประกาศวันที่ 29 มิถุนายน โอกาสฉลองนักบุญเปโตรและเปาโล ปี 2009 อันเป็นปีที่ 5 แห่งสมณสมัยของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16

⁴ ออกวันที่ 24 มกราคม ค.ศ.2007 ฉลองนักบุญฟรังซิส เดอ ซาลส์

ผู้มีหน้าที่นำความรอดพ้นจึงต้องทำหน้าที่
สั่งสอนมวลชนมนุษย์และยินดีที่ได้มีโอกาสช่วย
เหลือพ่อแม่ ผู้ให้การศึกษา ผู้กระทำหน้าที่
สั่งสอนและเยาวชนในปัจจุบันนี้ เหนือสิ่งอื่น
ใดพระศาสนจักรปรารถนาจะแบ่งปันวิสัยทัศน์
แห่งศักดิ์ศรีมนุษย์ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการ
สื่อสารทั้งหลายของมนุษย์

5) สาสน์วันสื่อมวลชนสากล ครั้งที่
42 “แสวงหาความจริง เพื่อแบ่งปันกับผู้อื่น”⁵
สื่อมวลชนมีความสามารถกระจายข่าว ให้รับรู้
ข้อเท็จจริงและความรู้ สื่อมีบทบาทสำคัญ
โดยเฉพาะ ในด้านการศึกษาและด้านสังคม
ตลอดจนการเสริมสร้างประชาธิปไตย และการ
เสวนาระหว่างชนชาติต่างๆ หากไม่มีสื่อ คงมี
ความยากลำบากมากที่จะหล่อเลี้ยงและช่วยให้
มีความเข้าใจกันระหว่างชนชาติต่างๆ ที่จะช่วย
ให้การเสวนาเกี่ยวกับสันติภาพทั่วทุกแห่งใน
โลกให้มีชีวิตชีวามากขึ้น เราควรจะให้ความสำคัญ
ในการใช้สื่อเพื่อรับใช้มนุษย์และเพื่อ
ความดีของมวลชน สนับสนุนจริยธรรมอันดี
งามของมนุษย์ และความเจริญก้าวหน้าของ
มนุษย์ สื่อใหม่ๆ โดยเฉพาะสื่อสารทาง

โทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตกำลังเปลี่ยนโฉม
ของการสื่อสารต่างๆ ซึ่งถือเป็นโอกาสที่มี
คุณค่า เป็นสิ่งที่จำเป็น ความจริงซึ่งทำให้เรามี
เสรีภาพ นั่นคือ องค์พระคริสตเจ้า เหตุว่ามีแต่
พระองค์เท่านั้นที่สามารถตอบสนองความ
ต้องการของชีวิตและความรัก ซึ่งมีอยู่ในจิตใจ
ของมนุษย์ได้อย่างครบบริบูรณ์ ฉะนั้น พระ
ศาสนจักรจะต้องสร้างผู้เป็นสื่อและเป็น
ประจักษ์พยานอย่างแท้จริงเกี่ยวกับความจริง
เป็นนักสื่อสารที่จะตีความหมายความต้องการ
ของวัฒนธรรมยุคใหม่ ซึ่งเป็นเวลาที่มีคุณค่า
เพื่อแสวงหาความจริง และพัฒนาความเป็น
หนึ่งเดียวกัน

6) สาสน์วันสื่อมวลชนสากล ครั้งที่
43 “เทคนิคใหม่ ความสัมพันธ์ใหม่ เพื่อ
ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความเคารพ การเสวนา
และมิตรภาพ”⁶ เทคโนโลยียุคดิจิทัลกำลังก่อ
ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในรูปแบบ
ของการสื่อสารและความสัมพันธ์ของมนุษย์
อย่างแท้จริง เทคโนโลยีเหล่านี้นับว่าเป็นของ
ขวัญสำหรับมนุษยชาติ และเราต้องพยายาม
นำเอาผลประโยชน์อันเนื่องมาจากเทคโนโลยี

⁵ ออกวันที่ 24 มกราคม ค.ศ.2008

⁶ ออกวันที่ 24 มกราคม ค.ศ.2009

เหล่านี้ไปใช้ เพื่อส่งเสริมมนุษย์แต่ละคน รวมทั้งชุมชนด้วย โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ยังมีโอกาสและอาจตกเป็นเหยื่อ เราควรจะต้องมองว่าเป็นการสะท้อนถึงการมีส่วนร่วมในความรักของพระเจ้า ซึ่งประกอบด้วยการสื่อสารและความเป็นหนึ่งเดียวกัน

พระเจ้าผู้ทรงมีพระประสงค์ให้มวลมนุษย์เป็นครอบครัวเดียวกัน ซึ่งเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้เปิดทางให้มีการเสวนากันระหว่างประชาชนในประเทศต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรมและศาสนา โดยเฉพาะสนามแห่งยุคไซเบอร์ จะช่วยให้เราได้สัมผัสและรู้จักมรดกและคุณค่าของกันและกันได้

7) สาส์นวันสื่อมวลชนสากล ครั้งที่ 44 “พระสงฆ์และงานอภิบาลในโลกดิจิทัล: สื่อใหม่เพื่อนำเสนอพระวาจา ในปัจจุบันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่ท้าทาย จำเป็นต้องมีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารที่เหมาะสม ในยุคการสื่อสารในระบบดิจิทัล ซึ่งประกอบด้วยการแสดงออกอย่างไร้ขอบเขตยิ่งเทคโนโลยีใหม่ๆ มีมากเท่าไร ก็จำเป็นที่ผู้รับผิดชอบในการประกาศข่าวดีจะต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น นอกจากนั้น ความพยายามของเขายังต้องมีความมุ่งมั่น เชื่อวางาน และ

น่าเชื่อถือด้วย พระสงฆ์กำลังยืนอยู่ที่ธรณีของยุคใหม่ ในขณะที่เทคโนโลยีใหม่ๆ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งในระยะทางที่ห่างไกลมากยิ่งขึ้น พวกท่านได้รับเชิญให้สนองตอบในด้านอภิบาลด้วยการนำสื่อไปใช้ให้มีประโยชน์มากขึ้นในการประกาศพระวาจา พระสงฆ์ได้รับการคาดหวังอย่างถูกต้องที่จะให้เข้าไปอยู่ในโลกของสื่อทางดิจิทัล ในฐานะประจักษ์พยานที่ซื่อสัตย์มั่นคงต่อพระวรสาร โดยประกอบหน้าที่ในฐานะผู้นำของมวลชน ในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารแบบใหม่ พระสงฆ์สามารถเปิดให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จักกับชีวิตของพระศาสนจักร และช่วยให้ผู้คนรุ่นเดียวกับเราให้ได้พบพระพักตร์พระคริสตเจ้า และยังเป็นโอกาสดีสำหรับนำเราไปสัมผัสกับผู้นับถือศาสนาอื่น และประชาชนต่างวัฒนธรรมสื่อใหม่ๆ จึงเป็นการเปิดโอกาสใหม่และกว้างไกลสำหรับงานอภิบาล

8) สาส์นวันสื่อมวลชนสากล ครั้งที่ 45 “ความจริง การประกาศ และคุณค่าของชีวิตในยุคดิจิทัล”⁷ เรากำลังดำเนินชีวิตอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมโดยสิ้นเชิง วิธีการเผยแพร่ข่าวและความรู้ก่อให้เกิดแนวทางใหม่ในการเรียนรู้ และความนึกคิด

⁷ ออกวันที่ 24 มกราคม ค.ศ.2011

พร้อมกับโอกาสที่จะติดต่อกัน เครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่นี้ หากนำเอาไปใช้อย่างเฉลียวฉลาด ก็จะสามารถช่วยให้ความปรารถนาที่จะเข้าใจความหมาย ความจริง และความเป็นหนึ่งเดียวกัน การเข้าสู่โลกไซเบอร์สามารถเป็นเครื่องหมายของการแสวงหาความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกับผู้อื่น ช่วยให้นักบุญได้พบปะกันและกันโดยปราศจากขอบเขต ในยุคดิจิทัลได้เรียกร้องให้ทุกคนทำหน้าที่แห่งการเป็นประจักษ์พยานและความจริงของพระวรสารนั้นมีใช่เป็นสิ่งที่รับและนำไปใช้อย่างผิวเผิน หากแต่เป็นพระพรซึ่งเรียกร้องให้มีการตอบสนองอย่างเสรี แม้จะได้รับทาง “เว็บไซต์” พระวรสารจะต้องมีเนื้อหาในโลกที่แท้จริง และสัมพันธ์กับลักษณะที่แท้จริงของบรรดาพี่น้องของเรา ซึ่งมีชีวิตอยู่ในโลกเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยังคงเป็นฐานที่สานต่อความเชื่อ

9) สาส์นวันสื่อมวลชนสากล ครั้งที่ 46 “ความเงียบ และพระวาจา คือหนทางของการประกาศพระวรสาร”⁸ การแสวงหาและเครือข่ายสังคมกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสารสำหรับคนเป็นจำนวนมาก ที่พยายามแสวงหาคำแนะนำ ความคิด ข้อมูล และคำตอบ ในยุคของเราอินเทอร์เน็ตกำลังกลาย

เป็นการหารือกันอย่างสาธารณะสำหรับคำถามและคำตอบ อันที่จริงแล้วหลายครั้งมนุษย์ในปัจจุบันได้รับคำตอบมากมายให้แก่คำถามซึ่งพวกเขาไม่เคยถาม และให้แก่ความต้องการซึ่งตัวเองยังไม่ทราบ หากเราต้องการรู้และสนใจในคำถามที่มีความสำคัญจริงๆ แล้วความเงียบนั้นเองจะเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกที่มีคุณค่า ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถตัดสินใจได้ ยิ่งสาระและสื่อมีมากเพียงใดความเงียบก็ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้น เพื่อเราจะได้แยกแยะสิ่งที่สำคัญออกจากสิ่งที่ไม่สำคัญหรือสำคัญรองลงมา ความสัมพันธ์ระหว่างความเงียบและพระวาจา เป็นเรื่องที่สำคัญที่เราต้องทำให้สมดุลกัน เมื่อใดที่ไม่มีพระวาจาและความเงียบ การสื่อสารก็จะล้มเหลว เนื่องจากมีความสับสน ซึ่งความเงียบเป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสาร หากขาดไปพระวาจาที่มีเนื้อหาสาระก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้ในความเงียบเราสามารถฟังและเข้าใจตัวเองได้ดียิ่งขึ้น ความคิดเกิดขึ้นและจะแสวงหาความลึกซึ้งได้ เราควรให้ความสนใจกับเว็บไซต์ต่างๆ ซึ่งเป็นการนำเอาปัญหาสังคมมาแสดงให้เราได้รับรู้ พร้อมทั้งเปิดทางให้กับความเงียบและโอกาสที่จะภาวนา รำพึง หรือการแบ่งปัน

⁸ ออกวันที่ 24 มกราคม ค.ศ.2012

พระวาจาของพระเจ้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
กิจการสื่อสารของพระศาสนจักร สำหรับการ
ฟื้นฟูการประกาศพระคริสตเจ้าในโลกปัจจุบัน

10) สาส์นวันสันติภาพสากล (1
มกราคม 2012) “ให้การศึกษาเยาวชนเรื่อง
ความยุติธรรมและสันติ”⁹ สังคมทุกวันนี้
สื่อสารมวลชนมีบทบาทพิเศษ มิใช่แค่ให้ข้อมูล
เท่านั้นแต่ให้การอบรมจิตใจแก่ผู้รับข่าวสาร
ด้วยสามารถช่วยในด้านการศึกษาอบรมด้วย
เราต้องไม่ลืมว่า การศึกษาและการสื่อสารมี
ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน การศึกษาเกิดขึ้นได้
ต้องอาศัยการสื่อสาร สื่อมวลชนควรจะช่วย
ให้การศึกษาแก่มนุษย์ให้ตระหนักรู้คุณค่าของ
ชีวิตว่าเป็นพระพรที่ยิ่งใหญ่ ต้องนำเราให้พบ
ศักดิ์ศรีของตนและไม่ละเมิดผู้อื่น

**สรุปแนวคิดของพระสันตะปาปาเบเน-
ดิกต์ที่ 16 ที่แนะนำพระสงฆ์ในการใช้สื่อใหม่
เพื่อการอภิบาล**

จากเอกสารต่างๆ ของสมเด็จพระสัน-
ตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 ที่เกี่ยวข้องกับการใช้
สื่อใหม่เพื่อการอภิบาล เป็นความปรารถนา
พระองค์ท่านที่ต้องการจะฟื้นฟูความเชื่อของ
คริสตชนขึ้นใหม่โดยอาศัยสื่อใหม่ๆ ที่กำลังมี
และกำลังจะเกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงเป็นแนวทาง

สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่อภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
สำหรับพระสงฆ์ ในการนำไปใช้เพื่อให้การ
อภิบาลเกิดผลมากขึ้นและเข้าถึงประชาชน
อย่างกว้างขวาง ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทาง
ปฏิบัติสำหรับพระสงฆ์ได้ดังนี้

1. สื่อใหม่ทำให้โลกเราเล็กลง ทำให้เรา
พบเห็นและรับรู้ถึงความต้องการของผู้คนมาก
ขึ้น พระสงฆ์จึงควรรับรู้และแบ่งปันความช่วยเหลือ
แก่ผู้ที่มีความทุกข์ยากและต้องการความ
ช่วยเหลือ

2. พระสงฆ์จะต้องใช้สื่อใหม่เพื่อความ
ก้าวหน้าของมนุษย์ที่ก่อให้เกิดความดี ทำให้
มนุษย์มีศีลธรรมและสอดคล้องกับความเจริญ
เติบโตภายใน

3. พระสงฆ์ควรได้รับการศึกษาอบรม
การใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบเชิง
จริยธรรม คือ ใช้สื่อใหม่เพื่อส่งเสริมศักดิ์ศรี
ของมนุษย์ รวมทั้งชุมชนด้วย โดยเฉพาะผู้ที่
ด้อยโอกาสและผู้ทุกข์ยาก

4. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมการใช้สื่อ
อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะบรรดาเด็กๆ และ
เยาวชน ซึ่งมีชีวิตอยู่ในยุคของสื่อใหม่ ต้องฝึก
ให้มีมโนธรรมที่ดี สามารถตัดสินใจและเลือก
ได้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี สอนให้พวกเขามีความ
ระมัดระวังในการใช้สื่ออย่างรอบคอบ

⁹ ออกวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ.2011

5. สื่อใหม่ถือเป็นโอกาสที่มีคุณค่าและจำเป็นที่จะทำให้ความจริงเกี่ยวกับมนุษย์ที่ทำให้มนุษย์มีเสรีภาพเป็นที่รู้จักมากขึ้น ความจริงนี้คือ ความจริงเกี่ยวกับพระคริสตเจ้า พระสงฆ์จะต้องเป็นทั้งสื่อและเป็นประจักษ์พยานที่แสดงถึงความจริง และมีความกระตือรือร้นในการประกาศสารแห่งความเชื่อเกี่ยวกับความจริงผ่านทางสื่อใหม่

6. ต้องสำนึกว่า ความจริงที่จะแบ่งปันไม่ได้รับคุณค่าจากความเป็นที่นิยมหรือความสนใจที่อยากจะรับ ความจริงของพระวรสารนั้นไม่ใช่สิ่งที่ได้รับและนำไปใช้อย่างผิวเผิน แต่จะต้องเป็นพระพรที่เรียกร้องให้ตอบสนองอย่างเสรี แม้จะผ่านทางสื่อใหม่รูปแบบต่างๆ

7. สื่อใหม่ทำให้เกิดการเสวนาแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและศาสนาระหว่างชนชาติต่างๆ ทำให้เราได้สัมผัสและรับรู้มรดกและคุณค่าของกันและกัน พระสงฆ์จำเป็นต้องเป็นแบบอย่างและสนับสนุนให้ใช้โดยแสดงออกถึงความจริงใจต่อกันและมีความเหมาะสม

8. ยังมีสื่อใหม่มากเท่าไร พระสงฆ์ก็จำเป็นจะต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น พระสงฆ์จะต้องมุ่งมั่น เชื่อวางญ และนำเชื่อถือ เพราะพวกท่านได้รับเชิญให้ตอบสนองการอภิบาลด้วยการนำสื่อไปใช้ในการประกาศพระวรสาร พวกท่านจะต้องสามารถเปิดและนำประชาชนทั่วไปให้ได้รับรู้จักชีวิตของพระศาสนจักร

9. สื่อใหม่ได้นำเสนอเนื้อหาสาระมากมาย ทั้งที่ต้องการและไม่ต้องการ ทั้งที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ เราได้รับรู้เรื่องราวต่างๆ ก็อาศัยสื่อใหม่เป็นหลักในปัจจุบันนี้ พร้อมทั้งเปิดทางให้ความเยียบและโอกาสที่จะรำพึงภาวนา ไตร่ตรอง หรือแบ่งปันพระวาจาของพระเจ้าต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

สรุป

โลกของเราได้ก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีเครื่องมือสื่อใหม่ที่รวดเร็ว แม้จะมีระยะทางที่ห่างไกลกันยังสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ มนุษย์ส่วนใหญ่มีชีวิตอยู่ในโลกของสื่อใหม่นี้ และติดต่อสื่อสารกันและรับรู้ข่าวสารได้โดยผ่านทางโลกใหม่ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะโลกของอินเทอร์เน็ตและโซเชียล มีเดีย (Social Media) ที่ได้รวบรวมทุกสิ่งไว้ด้วยกัน ทำให้มนุษย์ได้รับความสะดวกมากและไม่ต้องเสียเวลาไปแสวงหาจากที่อื่นในขณะเดียวกัน ความก้าวหน้านี้มาแรงเสียจนกำลังเข้ามาแทนที่เรื่องของศาสนาและความเชื่อของศาสนาเริ่มที่จะไม่มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ คุณค่าทางศาสนาจึงถูกลดทอนลง รวมถึงบางคนที่ใช้สื่อใหม่เหล่านี้มากเกินไป ใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง

ด้วยเหตุนี้ สมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 จึงประกาศที่จะให้มีการฟื้นฟูความเชื่อของคริสตชนกันใหม่ ด้วยวิธีการใหม่ โดยใช้เครื่องมือสื่อใหม่ที่ทันสมัยต่างๆ ที่มีปัจจุบันนำมาใช้ในการประกาศความเชื่อ เพื่อให้เกิดผลแก่ทุกคน เพราะผู้คนส่วนใหญ่มีชีวิตอยู่ในโลกของสื่อใหม่ ฉะนั้น สมเด็จพระสันตะปาปาจึงเสนอให้บรรดาผู้อภิบาล โดยเฉพาะบรรดาพระสงฆ์เข้าไปอยู่และเรียนรู้สื่อใหม่โดยต้องมียุทธศาสตร์ที่มั่นคงอยู่บนพระวรสาร นำประชาชนให้รู้จักข่าวดีเรื่องพระคริสตเจ้า และทำให้พวกเขาตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นลูกของพระเจ้าเช่นเดียวกัน

เรียบเรียงจาก:

สารนิพนธ์ เรื่อง พระสงฆ์กับการใช้สื่อใหม่ (New Media)
เพื่อการอภิบาลตามทัศนะของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ ที่ 16

ของ นายดิศพงษ์ จิตรบำรุง

สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์

วิทยาลัยแสงธรรม พ.ศ. 2555

❤️ 25

❤️ 25 👤 3 💬 9

❤️ 25 💬 9

(หมวดจิตวิทยา)

คนสองโลก

พีรพัฒน์ ถวิลรัตน์

“Social media ควรช่วยพัฒนาชีวิตของคุณ ไม่ใช่กลายมาเป็นชีวิตของคุณ”

(Ritu Ghatourey)

คุณรู้จักเฟสบุ๊ก โลก อินสตาแกรม และ ทวิตเตอร์ หรือเปล่าครับ และคุณเคยเข้าใช้สื่อเหล่านี้หรือไม่ครับ ถ้าเคย คุณอยู่กับสื่อเหล่านี้มานานแค่ไหนในแต่ละวัน ถ้าเคยใช้บ่อยครั้ง คุณคิดว่า คุณกลายเป็นคนติดสังคมออนไลน์แล้วหรือยัง ถ้าคิดว่า คุณติดสังคมออนไลน์แล้ว คุณคิดว่า คุณกลายเป็นคนสองโลกไปแล้วหรือยัง คือ **โลกที่เป็นจริงและโลกเสมือนจริง**

โลกที่เป็นจริงคือ โลกที่เรามนุษย์อยู่กันมานานหลายชั่วอายุคน เราคุ้นเคยกับการพูดคุยสื่อสารกันด้วยวาจาและภาษาท่าทาง เรารับรู้ถึงความคิดความรู้สึกที่เรามีต่อกัน ผ่านการพบปะสนทนา และต่อมาผ่านทางเครื่องมืออุปกรณ์สื่อสารอื่นๆ เช่น จดหมาย วิทยุ โทรศัพท์

โทรทัศน์ เป็นต้น แต่ด้วยเหตุที่โลกแห่งความเป็นจริงมีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งด้านเวลาและสถานที่ ทำให้มนุษย์เริ่มคิดถึงโลกที่เราสามารถทำอะไรต่างๆ ได้มากมาย อันเป็นการก้าวข้ามขีดจำกัด ที่เราต่างประสบในโลกที่เป็นจริง นั่นคือ **โลกเสมือนจริง**

โลกเสมือนจริง (Visual world) คือ โลกเสมือน 3 มิติที่ถูกสร้างขึ้นใน Cyber Space โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปผ่านการเชื่อมโยงทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างๆ โดยเน้นให้ผู้เล่นหรือผู้ใช้ทั่วโลก ต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย ตัวอย่างของโลกเสมือนจริง ได้แก่

นักจิตวิทยาการศึกษา, รองผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม, อาจารย์พิเศษด้านจิตวิทยาในสถาบันอุดมศึกษา, วิทยากรฝึกอบรมและบรรยายด้าน Counseling Psychology, Family Counseling และ Self-empowerment

- เครือข่ายสังคม เช่น Hi5, Facebook
- เครือข่ายฝูงชน เช่น Crowd source – Wikipedia
- เครือข่ายแบ่งปันข้อมูล เช่น You tube, Flickr
- เครือข่ายการพูดคุยกัน เช่น MSN, ICQ, Skype
- เครือข่ายสร้างห้อง Virtual เช่น Camfrog, Video Conference เป็นต้น

ย้อนไปในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ได้มีการพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ความเร็วสูง จนนำไปสู่การพัฒนาเว็บไซต์ ที่อนุญาตให้ผู้ใช้สามารถสร้างและนำเสนอเนื้อหาได้ด้วยตนเอง บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้น และ Six Degrees.com เป็นเว็บไซต์แรก ที่ให้บริการในรูปแบบของสื่อสังคมออนไลน์

ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี **สื่อสังคมออนไลน์** (Social media) จึงก่อกำเนิดขึ้น และได้รับความสนใจ รวมถึงการตอบรับอย่างดีเยี่ยม จากข้อมูลของ “We Are Social” ดิจิทัลเอเจนซี และ “Hootsuite” ผู้ให้บริการระบบจัดการ Social Media และ Marketing Solutions ได้รวบรวมสถิติการใช้งานอินเทอร์เน็ตทั่วโลกจนถึงเดือนมกราคม ค.ศ.2018 พบว่า โลกของเรามีประชากร 7.593 พันล้านคน ในจำนวนนี้ 55% อาศัยอยู่ในเขตเมือง ประชากร 4.021 พันล้านคนเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ต ที่น่าสนใจ มีผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ หรือ Social Media เป็นประจำมากถึง 3.196 พันล้านคน โดยมีทวีป

ยุโรปเหนือมีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุด (94%) และมีทวีปอเมริกาเหนือมีผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ มากที่สุด (70%)

สื่อสังคมออนไลน์นับว่า เป็นรูปแบบหรือเครื่องมือสำคัญ ซึ่งช่วยให้มนุษย์มีช่องทางที่สะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน การสื่อสารของสื่อสังคมออนไลน์ มีลักษณะเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ซึ่งมีคุณลักษณะที่สำคัญคือ

1) มีรูปแบบการทำงานในลักษณะออนไลน์

2) สามารถที่จะใช้สร้างและเพิ่มเติมเนื้อหาได้

สื่อสังคมออนไลน์มีหลายรูปแบบ ทั้งประเภทเครื่องมือ และการประยุกต์ใช้งานที่หลากหลาย ซึ่งอาจจะแบ่งได้ ดังนี้ (Williamson, 2013)

1) เครือข่ายสังคม (Social networking site) เป็นเว็บไซต์ที่บุคคล หรือหน่วยงานสามารถสร้าง ข้อมูล และเปลี่ยนข้อมูล (สถานะของตน) เผยแพร่รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว โดยที่บุคคลอื่นสามารถเข้ามาแสดงความชอบ หรือส่งต่อ หรือเผยแพร่ หรือแสดงความเห็นโต้ตอบการสนทนา หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ เช่น Facebook Badoo Google+ Linkdin Orkut เป็นต้น

2) ไมโครบล็อก (Micro-blog) เป็นเว็บไซต์ที่ใช้เผยแพร่ข้อมูล หรือข้อความสั้นในเรื่องที่สนใจ เฉพาะด้าน รวมทั้งสามารถใช้เครื่องหมาย # (hashtag) เพื่อเชื่อมต่อกับ

กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกันได้ เช่น Twitter Blauk Weibo Tout Tumblr เป็นต้น

3) เว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ (Video and photo sharing website) เป็นเว็บไซต์ที่ให้ผู้ใช้งานสามารถฝาก หรือนำสื่อข้อมูลรูปภาพ วิดีโอ ขึ้นเว็บไซต์เพื่อแบ่งปันแก่ผู้อื่น เช่น Flickr Vimerio Youtube Instagram Pinterest เป็นต้น

4) บล็อก ส่วนบุคคลและองค์กร (Personal and corporate blogs) เป็นเว็บไซต์ที่ผู้เขียนบันทึกเรื่องราวต่างๆ เสมือนเป็นบันทึกไดอารี่ออนไลน์ สามารถเขียนในลักษณะไม่เป็นทางการ และแก้ไขได้บ่อย ซึ่งบล็อกสามารถใช้ได้ทั้งส่วนบุคคลและกลุ่ม หรือองค์กร เช่น Blogger Wordpress Bloggang Exteen เป็นต้น

5) บล็อกที่มีสื่อสิ่งพิมพ์เป็นเจ้าของเว็บไซต์ (Blogs hosted by media outlet) เป็นเว็บไซต์ที่ใช้ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีความเป็นทางการน้อยกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ แต่มีรูปแบบและความเป็นทางการมากกว่าบล็อก เช่น theguardian.com เจ้าของคือ หนังสือพิมพ์ The Gardian เป็นต้น

6) วิกี และพื้นที่สาธารณะของกลุ่ม (Wikis and online collaborative space) เป็นเว็บไซต์ที่เป็นพื้นที่สาธารณะออนไลน์ เพื่อรวบรวมข้อมูลและเอกสาร เช่น Wikipedia Wikia เป็นต้น

7) กลุ่มหรือพื้นที่แสดงความคิดเห็น (Forums, discussion board and group)

เป็นเว็บไซต์หรือกลุ่มจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการแสดงความเห็นหรือเสนอแนะ มีทั้งที่เป็นกลุ่มส่วนตัวและสาธารณะ เช่น Google Groups Yahoo Groups Pantip เป็นต้น

8) เกมออนไลน์ที่มีผู้เล่นหลายคน (Online multiplayer gaming platform) เป็นเว็บไซต์ที่เสนอรูปแบบการเล่นเกมส์ออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเล่นได้คนเดียว หรือเป็นกลุ่ม เช่น Second life World of Warcraft เป็นต้น

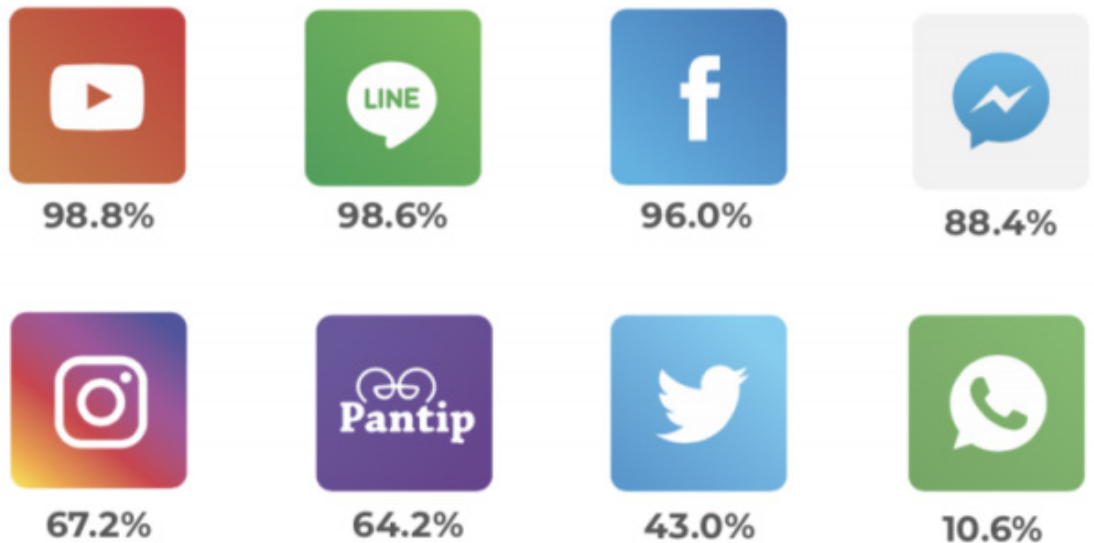
9) ข้อความสั้น (Instant messaging) การรับส่งข้อความสั้นจากมือถือ - SMS (text messaging) เป็นการแสดงตนว่าอยู่ ณ สถานที่ใด (Geo-spatial tagging) เป็นการแสดงตำแหน่งที่อยู่ พร้อมความเห็นและรูปภาพในสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Four-square เป็นต้น

สื่อสังคมออนไลน์ที่มีผู้เข้าใช้มากที่สุดคือ Facebook ซึ่งคนไทยรู้จักดี มีผู้ใช้งานกว่า 2 พันล้านรายต่อเดือน โดยมี Youtube ตามมาเป็นอันดับ 2 ด้วยจำนวนผู้ใช้งานกว่า 1.5 พันล้านราย อันดับ 3 เป็นของ Whatsapp ที่มีผู้ใช้ 1.3 พันล้านราย ส่วน Instagram มีผู้ใช้ 800 ล้านราย อยู่อันดับ 6 และ twister อยู่อันดับ 9 มีผู้ใช้ 330 ล้านราย (สถิติ ณ ปลายปี 2018 จาก <https://th.wizcase.com/blog/>)

ในโลกยุคปัจจุบัน เราจะเห็นได้ว่า ด้วยเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า ส่งผลให้มนุษย์จำนวนมากอยู่ในโลกของสังคมออนไลน์วันละ

การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และชุมชนออนไลน์ (Online Community)

ภาพ 9 ร้อยละของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เปรียบเทียบตามประเภทของ
สื่อสังคมออนไลน์/ชุมชนออนไลน์

(จาก <https://thumbsup.in.th/2019/02/thailand-internet-user-profile-2018/>)

หลายชั่วโมง จนอาจจะเรียกว่า โลกของสังคมออนไลน์ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญ

สำหรับประเทศไทย เรามีประชากรจำนวน 67% ของประชากรทั้งหมด ในการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลให้ประเทศไทยติดอันดับ 7 ของโลก และเรามีประชากรเข้าชมเว็บไซต์ผ่านมือถือมากที่สุด ติดอันดับ 5 ของโลก (สถิติ ณ ปี 2017 จาก <https://www.ihdigital.co.th/>)

ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA) เมื่อต้นปี ค.ศ. 2018 เผยว่า คนไทยอยู่กับอินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ย

เกือบ 10 ชั่วโมงต่อวัน (ในวันทำงานหรือวันเรียน) และ 11 ชั่วโมงในวันหยุด ทั้งนี้ ผลการสำรวจพบว่า Gen Y ครองแชมป์ generation ที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด ในขณะที่ วัยสูงอายุใช้อินเทอร์เน็ตไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน

สื่อสังคมออนไลน์ที่คนไทยใช้มากที่สุด 5 อันดับแรก (ข้อมูล ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562) ได้แก่ YouTube ร้อยละ 98.8, Line ร้อยละ 98.6, Facebook ร้อยละ 96, Facebook Messenger ร้อยละ 88.4, Instagram ร้อยละ 67.2, Pantip ชุมชนออนไลน์หนึ่งเดียวของไทย ร้อยละ 64.2, และ Twitter ร้อยละ 43 ในส่วนของ Facebook มีการสำรวจพบว่า

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีคนใช้ Facebook มากที่สุดในโลก ด้วยจำนวนผู้ใช้ 25 ล้านคน ส่งผลให้โลกเสมือนจริงกลายเป็นโลก ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคนไทย ไม่ยิ่งหย่อนกว่าโลก ที่เป็นจริง (จาก <https://thumbsup.in.th/2019/02/thailand-internet-user-profile-2018/>)

นักคิดบางคนกล่าวไว้ว่า “ความรู้คืออำนาจ” ดังนั้น มนุษย์จำนวนมากจึงมีความพยายาม ที่จะเข้าถึงความรู้ต่างๆ เพื่อให้ตนเอง อยู่เหนือผู้อื่น นับตั้งแต่ เทคโนโลยีด้านการติดต่อสื่อสารพัฒนาก้าวหน้าอย่างมาก ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา ส่งผลให้มนุษย์สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ง่ายยิ่งขึ้น สามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้เพิ่มมากขึ้น และสามารถแบ่งปันข้อมูลความรู้ต่างๆ ของตนเองสู่สาธารณชนได้มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ด้วยความที่ชีวิตมนุษย์เกี่ยวข้องกับโลกเสมือนจริงอย่างมาก ทำให้เกิดคำถามว่า “โลกเสมือนจริง โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ มีอิทธิพลอย่างไรบ้างกับชีวิตมนุษย์?”

จากงานวิจัยของวันวิสาห์ เจริญนาม (2555) เกี่ยวกับการใช้ Social Media พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่หรือร้อยละ 81.6 ระบุ Social Media ทำให้ติดต่อสื่อสารกับคนที่อยู่ห่างไกลได้ รองลงมาหรือร้อยละ 71.9 ระบุว่า ทำให้รู้ว่าเพื่อนเก่าอยู่ที่ไหน ทำอะไร ร้อยละ 68.8 บอกว่า ทำให้ได้พูดคุยกับคนหลายๆ คนในเวลาเดียวกัน ร้อยละ 67.3 บอกว่า ทำให้ ได้พูดคุยกับคนอื่นได้บ่อยขึ้น และร้อย

ละ 55.9 ระบุว่า ทำให้กล้าที่จะพูดคุยมากกว่า การสื่อสารโดยตรง เช่น การพูดคุยต่อหน้าหรือทางโทรศัพท์

วันวิสาห์ เจริญนาม (2555) ยังสำรวจเกี่ยวกับปัญหาที่เคยประสบจากการใช้ Social Media พบว่า ตัวอย่างเกือบครึ่งหรือร้อยละ 46.3 ระบุว่า เคยพบเจอสื่อนาจาร รองลงมาคือ ร้อยละ 39.0 มีปัญหาในเรื่องของเวลาพักผ่อนน้อย กระทั่งต่อการเรียน/การทำงาน ร้อยละ 27.0 มีปัญหาเรื่องข้อมูลส่วนตัวรั่วไหล ร้อยละ 25.7 มีปัญหา ทะเลาะ หรือมีปัญหากับผู้อื่น ร้อยละ 19.0 มีปัญหาสุขภาพจิต เช่น กระสับกระส่าย หงุดหงิดเมื่อไม่ได้ใช้ ในขณะที่ร้อยละ 13.0 ระบุปัญหาถูกหลอกลวงต้มตุ๋น และร้อยละ 10.4 มีปัญหาสุขภาพ เช่น นิ้วล็อค กล้ามเนื้ออักเสบ

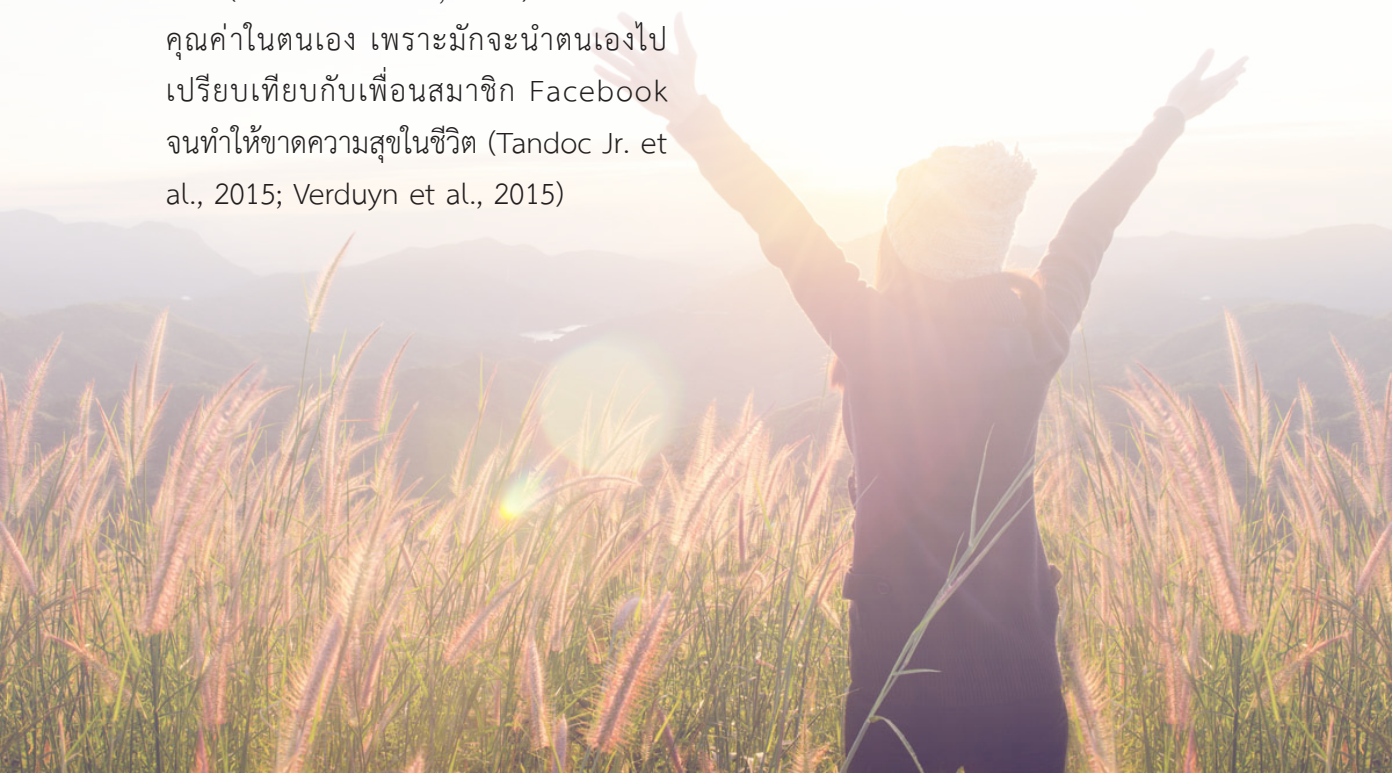
งานวิจัยของวันวิสาห์ เจริญนาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Amedie (2015) ที่พบว่า สื่อสังคมออนไลน์มีทั้งข้อดีและข้อเสียในด้านข้อดีที่มีอยู่หลายประการ เช่น เป็นช่องทางในการรวบรวมบุคคลเป็นกลุ่ม เพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน เป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตลอดจนความคิดเห็นต่างๆ เป็นช่องทางในการส่งข้อมูลข่าวสาร ให้กลุ่มบุคคลต่างๆ ให้รับรู้ได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว ด้านการศึกษา สื่อสังคมออนไลน์ช่วยด้านการสืบค้นข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน ช่วยกระตุ้นความสนใจในการแสวงหาข้อมูลความรู้ต่างๆ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี เมื่อมีข้อดีก็มีข้อเสียปรากฏให้เห็นเช่นกัน กล่าวคือ ข้อมูลที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์อาจจะไม่ตรงกับความจริง นอกจากนี้ สื่อสังคมออนไลน์อาจนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ ให้กลายเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม เพราะสื่อสังคมออนไลน์ทำให้เราหันมาส่งข้อความแทนการสนทนาทางโทรศัพท์ ใช้การคุยกันทางออนไลน์แทนการพบปะพูดคุยแบบหน้าต่อหน้า และอีกหลากหลายวิธีการ ที่สื่อสังคมออนไลน์เอื้อให้เรา ทำให้เราลดการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สนใจข้อมูลมากกว่าความเป็นมนุษย์

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่พบว่า นักศึกษาที่ใช้เวลาจำนวนมากไปกับ Facebook มักจะคิดว่า คนอื่นมีความสุขมากกว่า หรือมีชีวิตที่ดีกว่าตนเอง (Chou and Edge, 2012) ส่งผลให้มีภาวะซึมเศร้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Feinstein et al., 2013) ลดการเห็นคุณค่าในตนเอง เพราะมักจะนำตนเองไปเปรียบเทียบกับเพื่อนสมาชิก Facebook จนทำให้ขาดความสุขในชีวิต (Tandoc Jr. et al., 2015; Verduyn et al., 2015)

Helliwell and Huang (2013) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเรื่อง เพื่อน ในโลกออนไลน์ กับเพื่อนในโลกที่เป็นจริง ในกลุ่มผู้ใหญ่ชาวแคนาดา พวกเขาพบว่า ยิ่งเรามีเพื่อนในโลกที่เป็นจริงมากเท่าไร เรายังมีสุขภาวะ (wellbeing) มากขึ้นเท่านั้น

อย่างไรก็ดี เราควรจะทำอย่างไรกับสถานการณ์ที่กำลังดำเนินไปเช่นนี้? สิ่งแรกที่เราควรคำนึงถึงคือ มนุษย์เป็นสิ่งสร้างที่ต้องการการติดต่อเชื่อมโยงกับบุคคลอื่นเพื่อความเจริญงอกงามในชีวิต เราเป็นสิ่งมีชีวิตที่ต้องการสังคม เราไม่อาจจะเรียนรู้และก้าวหน้าได้ หากปราศจากมิตรภาพ และการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น และดูเหมือนว่าในประเด็นนี้ โลกเสมือนจริงจะตอบสนองความต้องการนี้ได้เป็นอย่างดี จนเรามนุษย์มองข้ามผลกระทบอีกด้าน ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการไม่ระมัดระวังในการเข้าใช้โลกออนไลน์

ประการต่อมา เราไม่อาจจะกล่าวได้ว่า โลกเสมือนจริงเป็นสิ่งไม่ดี ที่ทำลายสุขภาวะของมนุษย์ จริงอยู่ที่มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งค้นพบว่า การอยู่ในโลกเสมือนจริงบ่อยและนานจะส่งผลต่อความสุขในชีวิตของมนุษย์ ทว่านั่นก็เป็นเครื่องบ่งชี้เช่นกันว่า เราควรตระหนักถึงความพอดี ในการกระทำการต่างๆ ในการรับรู้และตัดสินใจต่างๆ ที่เข้ามาชีวิต ปัญหาจึงมักจะเกิดกับการทำสิ่งต่างๆ ที่มากเกินไปหรือน้อยเกินไป

อย่างไรก็ตาม คุณค่าของชีวิตมนุษย์ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่า มีคนจำนวนเท่าไรที่รับรู้ว่าคุณกำลังทำอะไร คุณค่าและความดีของเราไม่ได้ขึ้นอยู่กับยอด Like หรือคำชื่นชมจากภายนอก แต่อยู่ภายในตัวตนของเรา

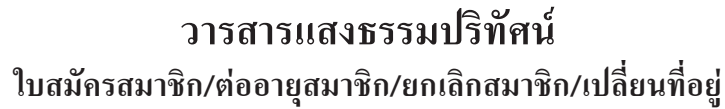
ดังนั้น สุขหรือทุกข์จึงมาจากการมองเห็นตัวเอง ผู้อื่นและสภาพแวดล้อม ที่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่ และที่สำคัญ โลกเสมือนจริงทำให้เราได้เรียนรู้อะไรบางอย่าง เพื่อพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น และเพื่อแบ่งปันความดีงามนั้นสำหรับผู้อื่น

บรรณานุกรม

- วันวิสาข์ เจริญนาน. (2555). พฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media) ของคนกรุงเทพฯ. ศูนย์วิจัยเอนกนวัตกรรมการทางสังคม การจัดการ และธุรกิจ (Social Innovation Management and Business Analysis, SIMBA), มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- Baker, K., and Ray, M. (2011). Online counseling: the good, the bad, and the possibilities. *Counselling Psychology Quarterly*, 24(4), 341-346.
- Brockman, J. (2011). *Is the internet changing the way you think?: The net's impact on our minds and future*. New Yourk: Harper perennial.
- Chou, H. and Edge, N. (2012). "They are happier and having better lives than I am": The impact of using Facebook on perceptions of others' lives. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 15, 117-21.
- Deters, F. G., & Mehl, M. R. (2013). Does posting Facebook status updates increase or decrease loneliness? An online social networking experiment. *Social Psychological & Personality Science*, 4, 579-586.

- Feinstein, B., Hershenberg, R., Bhatia, V., Latack, J.A., Meuwly, N., and Davila, J. (2013). Negative social comparison on Facebook and depressive symptoms: Rumination as a mechanism. *Psychology of Popular Media Culture*, 2, 161-70.
- Gonzales, A. L., and Hancock, J. T. (2011). Mirror, mirror on my Facebook wall: Effects of exposure to Facebook on self-esteem. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14, 79-83.
- Helliwell, J., and Huang, H. (2013). Comparing the happiness effects of real and on-line friends. *PLoS One*, 8, 1-17.
- Kross, E., Verduyn, P., Demiralp, E., Park, J., Lee, D. S., and Lin, N. (2013). Facebook Use Predicts Declines in Subjective Well-Being in Young Adults. *PLoS One*, 8(8), 1-6.
- Levenson, J.C., Shensa, A., Sidani, J. E., Colditz, J. B., and Primack, B.A. (2016). The association between social media use and sleep disturbance among young adults. *Preventive Medicine*, 85, 36-41.
- Tandoc Jr., E., Ferrucci, P., and Duffy, M. (2015). Facebook use, envy, and depression among college students: Is Facebook depressing? *Computers in Human Behavior*, 43, 139-46.
- Verduyn, P., Lee, D. S., Park, J., Shablack, H., Orvell, A., Bayer, J., Ybarra, O., Jonides, J., and Kross, E. (2015). Passive Facebook usage undermines affective well-being: Experimental and longitudinal evidence. *Journal of Experimental Psychology: General*, 144, 480-88.
- Williamson, A. (2013). Social Media Guidelines for Parliaments. [Online]. Available from: <http://www.ipu.org/PDF/publications/SMG2013EN.pdf>. Retrieved August 6, 2013.

โทร. 0-2429-0100 ต่อ 624 โทรสาร 0-2429-0819